

LEOPOLD
VERBOVŠEK

evropartizan Poldo

MOJE MISLI IN
SPOMINI

brez sledu v vaši zgodovini

Leopold Verbovšek

evropartizan Poldo

MOJE MISLI IN
SPOMINI
brez sledu v vaši zgodovini

Memoranda, 2009

Leopold Verbovšek
MOJE MISLI IN SPOMINI—
BREZ SLEDI V VAŠI ZGODOVINI

Samozaložba

Ljubljana, 2009

© Nobena pravica ni pridržana.

Fotokopiranje in vse druge vrste reproduciranja
oz. razmnoževanje po delih ali v celoti, na papirju ali ustno,
je dovoljeno brez pisnega dovoljenja pisca.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

929Verbovšek L.
821.163.6-94

VERBOVŠEK, Leopold
Moje misli in spomini - brez sledu v vaši zgodovini /
Leopold Verbovšek. - Ljubljana : samozal., 2009

ISBN 978-961-245-659-7
243689728

Spomini

SVOJEMU OČETU Jožetu bi moral nekoč delati družinsko čast skupaj s štiri leta mlajšim bratom Adalbertom, vendar nad osebno pridnostjo nisem bil nikoli navdušen. Kaj več bi lahko povedal oče, pohlevna in nikdar uporniška uradniška duša pod dosmrtno streho Jugoslovanskih železnic, rojen na Škofiji v okolici Šmarja pri Jelšah. Mati Zofija Gregorič, iz Prvačine, potomka tistih neskončno zavednih ljudi, ki so se v 16. stoletju začeli spreminjati v potomce pravih Slovencev. Rada je imela oba otroka enako, vendar je ravnala z nama kot z zasebno lastnino, katero je kot nedotakljivo znala divje braniti pred komerkoli. Ampak jaz nisem nikoli hotel biti zasebna last nikogar na svetu, kamor nisem prišel na lastno željo. Rodil sem se 2. maja 1922 v Smoletovi hiši sredi Dolenjega Logatca in sredi noči. Ampak te komunajzarji niso pustili kot spomenik slovenstva, temveč so jo do tal podrli. Zakaj? Kadar se je belo oblečeni »gozdni admiral« vračal z Brionov, sta se v sosedni hiši – pri Korenčanovih – v gostilni Peršin odpočila on in nepozabni balkanski vzor demokracije, Aleksander Ranković, ker je bila tam za natakario sestra njegove slovenske žene. Zraven tega pa sta (malo) verjetno tuhtala, kako bi na Korenčanovem dvorišču uredili »spominski park« za tam pokončane žrtve »vojne«. Tam je še bila v rabi mesarska hladilnica za domače gostinstvo. Nihče sicer več ne ve (zgodovina in narodno zavedni šumaštri o tragediji skrbno molčijo), koliko od 258 nedolžnih logaških občanov so tam zaklali **maja 1945**. Še med pridigami v cerkvah so jim župniki svetovali, naj bi šli po živilske izkaznice na občino!

Mnoge izmed njih so izurjeni rdeči partizani počasi klali, žive nataknjene na vzdane mesarske kavle. Ker še ni bilo televizorjev in podobne tehnike, je logaški občan na ves meh harmonike poskušal prekriti strašno rjojenje. Povelje za pokol je mogel izdati samo domači herojske vrste general, ki bi zdaj utegnil imeti na vesti tudi umor prvega logaškega komunista, prevoznika Staneta

Žitka. Ker pa bi utegnilo komurkoli od poznejših tovarišev pasti v glavo, da bi na prostor Smoletove hiše in bližnje mesarije postavili Brozku in njegovi revoluciji spomenik, nanj raje niso postavili ničesar.

Krvavi rihti nisem prisostvoval, ker sem bil takrat še evropartizan nekje v Italiji. (mimogrede rečeno: zato sem postal polnopravni državljani takrat evropsko bolj demokratične Italije) in nikar, nekdanji hejslovanski tovariši, me ne poskušajte ponovno nadlegovati.

V živem spominu ohranjam prizor iz časa, ko mi je bilo tri leta. Moja goriška nona je naju z materjo pospremila do Postojne z avtobusom. Na pobočju proti postaji je v bližini stopnic kmečka ženica po splošni navadi počepnila, da bi opravila fiziološko potrebo. Pravili so, da sem ji rekel »packa«, osebno pa sem jo krepko ugriznil v rit. Bil sem jezen nanjo, ker me je bila odganjala.

Samo tri leta pozneje, ko sem že obiskoval prvi šolski razred, mi je mati s silo nadela obleko mornarčka in bil sem nesrečen, da sem postal gosposka opica, ki so jo celo slikali. Bilo je v bližini Sokolskega doma. Da bi lastnico (mamo) male opice kaznoval, sem se vpričo staršev in nekih njihovih prijateljev pošteno povaljal po vablivo blatni luži in pojasnil nekaj, kar sem že davno pozabil. Od takrat me menda niso več oblačili v meščanske cunje. Imam pa še zadevno fotografijo.

Družinski posnetek pri šestih letih; na očetovi levici

Ker nisem bil hribovski tepček, so me v logaško šolo sprejeli predčasno. Ampak tega niti v ožjem sorodstvu ne bi priporočal, kajti otrok, ki je zelo dojemljiv za učenje, se kmalu začne dolgočasiti. Jaz sem se vmes kratkočasil in pred koncem prvega šolskega leta sem se čisto sam naučil cirilice – iz škatljic monopolskih izdelkov. Uradno so ugotovili, da je tako bilo resnično. (Po moji poti zdaj koraka moja druga pravnukinja Urška). Tako sem znal prebirati obe pisavi: jugobrasko cirilico in evropsko latinico. Takrat, ko sem s pisavama dokazal, da sem samostojno razmišljajoči evropski mini Slovenec sem nekaj odkril tudi iz božičnih jaslic. Gospoda fajmoštra kot kateheta sem v razredu vprašal (bilo mi je že sedem let), zakaj tudi vol in osliček ob Jezušku nista svetnika. Edini odgovor je bilo to, da me je sicer dobrodušni gospod, ki se je v enaki meri norčeval iz Slovencev tako liberalnega kot preveč katoliškega rodu, zagrabil z eno roko za pas na hrbtne strani, z drugo pa je nekajkrat zamahnil po riti, da sem se gugal ko tehtnica. Vendar na to kazen nisem bil nikdar jezen; ta poštenjak je ostal kristjan in zaveden naš rojak. Zdaj, ko sem tik pred svojo devetdesetletnico, lepo razumem, da noben poklicni mesar ne more postati predsednik Društva za zaščito živali, četudi je dobrodušen državljani.

Oče

Mama

Pa sem potem še enkrat »trpel« zaradi svojega liberalnega prepričanja – v šestem razredu gimnazije v Kranju. Tja sem se moral voziti, ker sem zelo znanemu profesorju zabrusil v obraz, da je »prekleti idiot farški«. Bilo je res tako, ampak temu velikemu pedagogu sem se manj kot desetletje kljub tej »politični« resnici opravičil v titovskih zaporih – in ni me sram to povedati, da sem preveč

samostojno misleč v politiki zašel na krivo pot kot vsi naši samoizvoljeni krvavi tovariši iz titovskega hleva. Bil pa je resnična baraba naš katehet Slapar v Kranju, ki me je kot »mladega komunista« denunciral policiji. In zakaj? V razredu, kjer smo občasno dobivali od njega lističe s provokatorskimi vprašanji, sem na enega napisal po svoje: »Kaj je bilo na svetu prej: jajce ali kokoš?« Skoraj »svetemu« možu, ki se je kot Neslovenec odlikoval v času nemške zasedbe, se je obraz prav nič nebeško grdo spačil. Edini, ki je razumel njegov apostolski bes je bil ravnatelj gimnazije, katerega so komunajarji z navdušenjem sprejeli v svoje vrste takoj po vojni.

Že zgodaj sem postal antifašist; moralo je biti v mojem sedmem letu, ko je bil moj stric zaradi politike zaprt v Gorici. Eden od mlajših stricev pa je že pred tem v šoli sodeloval pri pretepu in izgonu italijanskega učitelja. Njegova sestra, moja mati, je na Slovanskih bratov dan, julija 1921, zagrabila za črne lase poveljnika finančne straže in mu butala z glavo ob oreh prav na sredini Prvačine, ker je zahteval, da stari župnik Primožič spleza gor in sname slovensko zastavo. Vrli Prvačkovci, pozneje sami neprekosljivi junaki titovske sorte, so prizor mirno opazovali. Pa je zmagalo dekle, moja pokojna mama, ki se je še isto noč umaknila v Postojno, odkoder so jo naši železničarji na skrivaj spravili v Logatec, kjer sta se ona in oče še isti mesec poročila. – Torej, kot mini-antifašist sem pet let zatem v Podbrdu na peronu kričal: »Glej ga, glej ga tamle fašista!« in s prstom kazal na smešno figuro s črnim fesom. Starša sta me mirila, vendar prepozno; očeta so pridržali za več ur.

Zelo je zanimivo – zdaj pri moji starosti ugotavljati – kako se otroček z lahkoto navzame duha svoje družine! Zato bom ohranil v živem spominu, kar sem pravkar opisal.

Iz let pred vojno ohranjam v posebnem predalčku mojega spomina še dva najvišjega spoštovanja vredna slovenska duhovnika. Prvi je pokojni Jože Košir, kot jaz železničarjev sin, nazadnje upravitelj župnije Svete Trojice v Ljubljani, vsa vmesna leta pa priljubljeni katehet na II. realni gimnaziji v Ljubljani. Hotel je biti samo duhovnik, ki ga skrbi samo obstoj slovenskega naroda. Sicer je tudi on nekajkrat razdelil med nas paglavce listke, da jih v spovednici damo v potrditev izvajalcu velikonočne spovedi, brez politikantskih vprašanj. Vse skupaj s spovedjo se mi je že takrat zdelo sredstvo za kontroliranje vernikov, pa sem listek izročil mojemu bratu, mu dal dva dinarja in ga napolnil h Koširju. Ta je mulca hitro spoznal in mu je samo naročil, naj jaz sam skrbim za lastne

grehe. In nič več! Naša družina ni bila svetolizniška, sva pa bila z bratom vzgojena kot se je spodobilo evropskemu Slovincu. Zato je drugi katehet na bežigrasjski gimnaziji, dr. Vilko Fajdiga odklanjal strankarsko delitev med klerikalce in »naprednjake.« Potem ko so Lahi odvedli z doma mene, je enkrat maševal pri nas doma z molitvijo za srečno vrnitev, čeprav nisva ne jaz ne oče zahajala v cerkev. Samo nekaj izrojenih bedakov ga je po vojni (ne rečem: osvoboditvi) proglašalo za sovražnika naroda. Tudi je bil s Koširjem edini naš učitelj, ki je zahteval (v Stojadinovičevem letu 1939!), da me ne izključijo iz vseh ljubljanskih srednjih šol zaradi povezave s komunisti. Le-ti so zelo spoštovali našo družino in so se jezili zaradi mojih mladostno političnih izpadov, ker bi to utegnilo pritegniti pozornost Hacinove policije in bi naši tovariši izgubili eno od zanesljivih pribežališč. K nam so zahajali od začetka vojne simpatici Franc Leskošek-Luka, Viktor Avbelj in še nekaj strogo konspirativnih mož, ki so bili delno znani samo moji materi Zofiji. Oče je med laško zasedbo nenajavljenim obiskovalcem kazal na steni velik portret kraljička Emanueleja, v istem okvirju, a na zadnji strani, Karadjordjeviča, kot se je spodobilo državnemu uradniku. To ga je rešilo pod Nemci, toda mati in brat sta kljub temu, ne po svoji volji, odšla v taborišče.

Pa še naslednje. Bil sem član Delavskega društva Vzajemnost. Sestanke smo imeli vselej zvečer in skrbno zavarovane. Toda kljub dopolnjenemu osemnajstemu letu sem moral biti doma ob 21. uri, ko sta oče ali mati zaklenila hišni vhod. Nekega poletnega večera v letu 1940 sem iz jeze razbijal, da so me slišali vsi bogaboječi sosedje. Odprl mi je oče in slišal sem ga, kako je mami rekel: »Tudi gospod profesor mi je oni dan povedal, da ima doma komunistično barabo.« Gospod je bil dr. France Kidrič, baraba pa sin Boris. Glede barab ne bi spregovoril, rečem pa, da je bil stari tudi malo prida Slovenec, ki se je Srbom v prid vdinjal kot eden izmed šestih članov (kakor slikar B. Jakac) prostozidarske lože »Valentin Vodnik«, ekspoziture francoske Velike lože »Le Grand Orient«. Zato je v padovanskih starih zaporih spomladi leta 1942 (skupaj s sobratom banom Dragom Marušičem) prejemal hotelsko kosilo na srebrnem pladnju in jedel s srebrnim priborom. Mi bodoči njegovi »tovariši« smo z leseno žlico lovili posamezne makarončke v slanem kropu in drobili minimalni koruzni hlebček. Toda kljub slabi prehrani smo preživeli tiste tedne. Pokoncu nas je držala morala in naša pesem. Za Veliko noč 1942 nas je blagovolil obiskati

padovanski nadškof, kateremu smo na dvorišču z nadvse ubranimi 106 glasovi zapeli »Nabrusimo kose!« in velečastiti nas je zaprosil, da mu ponovimo to prelepo (»narodno – cerkveno«) pesem.

Druge zabavne zgodbe in zgodbe, ki zadevajo poleg zaporov tudi mene, so zapisane v italijanski **disertaciji Anne Marie Martinelli** v akad. letu 1999-2000 Univerze v Perugiji (zasmrdele najbrž le Hrvatom titovcem, zato ni več izšla v širšo javnost). Isto delo v slovenščini je izšlo kot moja slovenska zgodba **Isti, isti, isti**, v rimi z drugim delom **Komun-, Nac-, Fašisti**, – (razmnožena v ital kot **Affinità indelebili**, slov. Neizbrisna sorodstva). Pripravljeno za tisk imam (2008) v italijanščini **Passeggiata sulle rive del tempo** (Sprehod po bregovih časa) s podatki o poitalijančenju Slovencev na vsem območju izbrisane Oglejske patriarhije. V moji brošuri **Sto kamenčkov za novi slovenski mozaik** je še vrsta zgodovinsko neobdelanih odlomkov iz tega poitalijančevanja (in zdaj aktualne kučanovske komunistične srbizacije).

Zdaj pa bi rad bralcu pojasnil zanimivo zgodbo o tem, kako sem iz zavednega srboslavskega Slovenca med naprednimi evropskimi ljudmi italijanske narodnosti tudi jaz postal pripadnik iste euro-pasme. Prepričan sem, da tega noben drug Slovenec ni javno izkazoval fašistični in superkatoliški Italiji toliko prezira kot sem ga jaz tudi pri nepomembnih zapletih.

V izgnanstvu

PREDZADNJI DAN bivanja v sodnijskem zaporu Castello sforzesco v Pesaru me stenice niso pustile spati: v postelji, po stenah in celo stropu jih je bilo kot »nepreglednih množic«, kadar je svojemu ljudstvu javno spregovoril ljubljani Duce. Vendar te jetniške so bile bolj strupene in so me pikale že brez premorov. Enega od secondinov, paznikov, sem vprašal, ali jih morda niso že razglasili za nacionalni emblem Italije, toda priletni mož se nad mojim vprašanjem ni prav nič zgrozil; smejal se mi je in prinesel nove odeje. To je bil prvi občan Pesara in moj prvi stik s tem mestom, ki mi je kmalu postalo druga domovina. Prvi vtis, ki je zame postal usoden! Sledili so številni drugi. Naslednjega dne sem se v pisarni zapora seznanil s pravim kvesturinom, policajem. Tam je že bil pripravljen tudi moj sotrpinom nadučitelj Milan Grom iz Notranjskega. Med vrati sta nama odpela lisice na rokah in vsi štirje smo se s turistično kočijo odpeljali

najprej na kvesturo, kjer so naju trikrat slikali, potem smo vsi štirje odšli na avtobusno postajo. S čudnimi občutki omejene prostosti smo se odpeljali po čudovito lepi pokrajini proti visokim goram Appenina. Noben domačin se ni ustavil in nihče nam ni grozil kot balkanskim morilcem njihovih sinov, niti v Acqualagni, kjer smo se presedli v avtobus za Città di Castello. V Piobbicu, pusti srednjeveški vasi z očrnelimi hišami, sta me izpustila, Groma pa sta pospremila v Apecchio. Pripeljal sem se z edinim dnevnim avtobusom iz Pesara (ob 16. uri) in na postajališču je bilo polno radovednežev skupaj z dvema orožnikoma. Groma sem pozdravil po partizansko in z dvignjeno pestjo – v osrčju Italije in ob dveh karabinjerjih. Kakšen nepozaben užitek za Slovence moje vrste! Opazil sem znake simpatije pri nekaterih starih občanih.

Lesena žlica za »obilne« obroke v zaporniškem »hotelu«

Nato sta me žandarja pospremila do občine, kjer me je sprejel sekretar, dobrodušni Giulio Maroncelli. Ni bil zagrizen in leto pozneje sva si že bila prijatelja. Vpričo dveh simpatičnih deklc je začel na glas brati spremno pismo Kvesture, ki ga opozarja na »nevarnega komunista, študenta, ki ga je treba držati pod budnim nadzorstvom«. Moje narodnosti ne omenjajo, saj zanje ni smelo biti Slovencev. Siromak se je mučil z izgovarjavo mojega priimka, pa sem ga podučil s kitajskim Čangkajšekom in šlo je. Deklini sta se mu smejali in me spogledovali – tudi svetlolaska, ki je natanko dve leti pozneje (13. junija) postala moja žena Peppina. Neki možaki s civilno črno srajco in prvoborčevskimi značkami so me nekaj tednov pozneje, na semanji dan, vprašali, ali sem že našel kakšno dekle. Čisto lepo in glasno sem jim zabrusil v obraze, da »nimam najmanjšega namena izboljšati njihovo prekleto raso«. Naznanili so me in brigadir mi je zagrozil, da me bodo spremili na otoke. Mojo nesrečo je preprečil dr. Ljubo Leontić iz Splita, ki je prišel v »moj« Piobbico nekoliko kasneje. Pa me niso poslali na otoke, s Peppino sva se naskrivaj poročila, pridelala tri sinove (dva nama je iztrgala krvava Titovina brez boja) in lani smo proslavili najino 63-letnico poroke. Poročila sva se sredi noči, da

ne bi fašistom in Švabom izpostavljali naših ljudi. Nato sva se skupaj vrnila v mojo četo na meji z Umbrijo. Odklonil sem denarno pomoč Pokrajinskega NOO za Pesaro, katero mi je ponudil moj bat. komandant Raniero (ako je še živ, v Rimu, arm. general Renato Vianello), moj nepozabni prijatelj, čigar ime sem kot spomin prenesel na mojega drugega sina. Kako naj bi pomoč sprejel, ko pa sem jo že sam kot njihov pooblaščenec sprejemal in pošiljal naprej. ? Le kje so ti ljudje skrivali prastaro navado pri poštenju? Raniero je bil edini, ki se je javno uprl brigadnemu predstavniku Moskve (iz katereje se je vrnil malo prej, partijskemu inšpektorju Abramcu, Ugoliniju iz Pesara. On je mene in podpor. vojske Francesca Tumiatija rešil, ko je moskovitska baraba sporočil, da naju bo dal ustreliti zaradi nepokorščine. Compagno je bil izdal povelje, da se morajo vse enote poskriti brez akcij. Videti je, da je Partija pripravlja enako taktiko kot v Grčiji: pustiti, da za Italijo trpijo izgube le zavezniki, mi pa naj bi udarili ob koncu vojne in na zlatih krožnikih prinesli komunistom »njihovo« svobodo. Zaradi svojih dobro premišljenih in poguma polnih akcij po vsej provinci, sem dočakal neverjetno spoštovanje tako večine njihovih komunistov kot vsega prebivalstva, Tumiatija (sina univ. profesorja v Ferrari) pa so prav kmalu zatem, skupaj z dvema Jugoslovanoma ustrelili črnosrajčniki pred pokopališčem v Cantianu in prihranili še telesni napor vseh junaštev polnemu polit- komisarju. Ta moskovitarski odposlanec se takrat ni zavedal, da sem med njimi tuj prostovoljec, kot je bil on sam v Španiji. Njegovo svinjarijo še dandanes prikrivajo, Tumiatiju, čeprav komunistu, je bogomolska vlada podelila najvišje posmrtno odlikovanje, meni so priskrbeli živemu malo manj bolečo slavo, ital. državljanstvo, da tam doli dopovedujem (česar v rojstni domovini ne smem), da je »pravi« komunizem najhujša nesreča, ki more doleteti narod in ima za pošteno le številčno najbolje prikazano politično silo, ki je na žalost mafija. Slovencev ta aksiom o številčnem dokazovanju demokracije še vedno ne vznemirja, ker bedaki radi verujejo v dogme, ali črne ali rdeče, pa naj gre za »Plemenitega« ali kratkonogega Srboslovenca Milana. Vendar rdečkarje včasih presojam brez sovraštva kljub temu, da so prav vse komunistične stranke utemeljene na zločinih in lažeh, ker menim, da so bile koristne, kajti brez njih se stara evropska družba še ne bi začela praskati po ritih. Ampak koristne so bile v teku zgodovine tudi mnoge kuge, ki so ob svojem času zmanjšale število neumnih ljudi, enako kot roji kobilic, ki so požrle tudi veliko plevela in s tem uničile, kar je oviralo okrepitev koristnih rastlin. Za rešitev italijanskega

naroda bi tudi močnejša rdeča kuga bila prikladna za uničenje Berlusconijeve zoološke zbirke. Ako pustimo moralno plat na strani, ne bi bilo preveč grešno reči, da so Stalin, Mussolini, Hitler in balkanski pometač Tito v gornjem smislu prikazani in kljub dimenzijam znanih grozot, bili za Evropo koristni možaki, saj so na svojih volitvah pobirali največ glasov. (Za titovsko morilsko sodrigo bom gotovo izdajalec naroda – tistega, ki so ga prodali najprej Srbom in zatem Rusom).

Piobbico

OSTANIMO V mojem Piobbicu. Začutil sem, da bom med vaščani naletel na prijatelje. Tako se je v resnici zgodilo. Prva, ki sta me začela opogumljati, sta bila Cafiero Campanelli in Miles Tenchini. Prve dni konfinacije (strogo prepovedano, dovoljeno: *internato civile di guerra*, *internamento*, da so lahonarski pravniki pred evropsko javnostjo ohranjali pravno urejenost svojega svinjaka) sem preživel v gostišču (albergo!) skupaj z Genovčanom »slikarjem« Pietrom Jettom, za katerega se je izkazalo, da ga je »internirala« fašistična policija. Ni bil niti iz Genove (gnezda antifašizma) niti slikar. Veliko me je izpraševal, ko pa se nama je avgusta pridružil dr. Leontić, diplomat in ak. slikar iz Splita, je na hitro odšel brez slovesa, saj bi poizvedovanje postalo zanj nevarno. Prišla sta še šibeniški župan Škarica in v Milanu živeči tovarnar svile Saccal iz Aleppa v Siriji. Za njima so prispeli v Piobbico še Karel Korenčan iz Ljubljane, berlinski Jud Jakob Schkolnik in kup ruske nesreče polkovnik Nikolaj Prokopovič. Oba Hrvata so predčasno spravili domov z avtomobilom ustaškega konzulata v Milanu, danes pa njuni imeni s ponosom kažejo nasledniki Tita, Pavelića in Tudjmana kot velika narodnjaka. Prejemanje vesti z bojišč sem za nas organiziral jaz. Najpomembnejše so bile v večernih oddajah na londonskem radiu, pozne in zelo motene v ital. jeziku, kasneje pa še lepše razumljive v češkem. Ker bi me že naslednjega dne poslali na Tremite, je za vrati stanovanjskega dela restavracije Mancini stražil Bruno Mancini, upravitelj žitnega silosa in oblečen v črno srajco. Ostala sva si prijatelja do njegove smrti. Ko so krajani spoznali, kakšne vrste sovražniki »domovine« smo, so nas začeli javno spoštovati vsi po vrsti. Celo upravitelj najpomembnejše med šestimi župnijami v občini (2300 prebivalcev, danes imajo eno samo), Don Isidoro Manara iz Vicenze, ki je osebno preizkušal

nekaj časa fašistične zapore, je imel za nas prijazen obraz in pogled. Nepozaben pa mi ostaja v spominu ves čas režima neskesani komunist Miles Tenchini. Zakaj to čudno lastno ime, latinsko Miles = vojak? V zgornjem delu Mark, Umbrije in spodnji Romanji, so očetje številnih novorojenčkov pridelanih na ozemlju na do leta 1861 obstoječe Papeške države iz sovrastva do te še dolga desetletja dajali latinska imena. Naš pokojni Luka Leskošek je postal prijatelj enega od teh možakov. Eden med njimi, tudi on nekdanji kovinar, je imel uradno priznано krstno ime *Antidio* = proti bog. To je bil Antidio Magnani. S pomočjo službenih dokumentov tovarne Benelli in z njenim furgonom je pripeljal naravnost k nam partizanom pri Cantianu, pod tovorom cvetač, več težkih in lahkih strojnic z obilico streliva. Njegovo ime nosi v Pesaru še vedno tovarna rezilnega orodja za obdelavo lesa.

Piobbico, pogled iz pobočja Monteneroneja

V Piobbicu smo se vsako dopoldne morali pokazati na občini, velikokrat samo staremu Venturi, ki je rad pokazal na uradni kapi črki GM in povedal, da pomenita »guai molti« (kup nesreč). Ob nedeljah in praznikih, ko ni bilo ne župana ne sekretarja, me je prišel poklicat, naj grem z njim v županovo pisarno

po pismo, ki je v takem primeru ušlo zaukazani cenzuri. Oddana in prejeta pošta je morala biti napisana v ital. jeziku. Edina posledica: edini občinski policaj je za uslugo prejel kozarec vina in cesarstvo ni razpadlo. Župan nam ni niti enkrat pokazal, da mu je kaj do fašizma in vojne. Isto velja za mobiliziranega poveljnika karabinjerjev, brigadirja. Ob štirih popoldne smo se mu morali vsaj pokazati gori v Gradu. Ta me je večkrat pokaral, ker so me nekateri vaščani videli na vrhu Monteneroneja. (1526 m, čeprav se nismo smeli oddaljevati več kot 300 metrov, drugo leto pa 800) ven iz sredine vasi in samo po javni cesti, da so nas mogli s pogledom spremljati tisti že razredčeni črnosrajčni patrioti, ki so kot naši titovski rdečkarji samo nekaj let pozneje še ostali z dušo in telesom (toda brez pameti) neomajno zvesti svoji krvavi domovini. Kmečki prebivalci, od katerih so mi mnogi postali samo dve leti pozneje sorodniki, so nas mnogokrat povabili v svoje revne hiše in nam izražali svojo solidarnost, čeprav so največkrat imeli svojce v Jugoslaviji, kjer so bili naši sovražniki. Vsi so preklinjali politične voditelje, ki so jih porinili v vojno. Radi so nam postregli vsaj z domačim sirom in kruhom – vselej na kuhinjski mizi, skrbno prekriti s svežim prtom in »okrašeni« s steklenico domačega cvička. Njihova prisrčnost nam je vlivala pogum. Zelo radi so poslušali mene, ki sem jim prinašal radijske vesti z bojišč. Niti iz njihovih povsem režimskih časopisov niso mogli izvedeti resnice. Tudi to delo je spadalo v moje maščevanje. Tako postane razumljivo, zakaj me drvarji z Monteneroneja niso denuncirali pri oblasteh; to pa so, sicer poredko, opravili izletniki, vendar so policijski organi zaradi »strateških umikov« svoje nepremagljive vojske že v začetku leta 1943 ukinili strogi nadzor nad nami. Politični vodja fašistične stranke za pokrajino Pesaro, polkovnik Agostino Vagnarelli, se je rad umaknil v svoj rojstni kraj Piobbico. Nikoli nisem izvedel, da bi se sovražno izrazil do nas konfinirancev. Zahajal je v kavarnico v sosednji hiši, kjer so se okoli njega zbrali premožnejši kmetovalci, da so odigrali partijo briškole. Lepega dne se je neki njihov pristaš spotaknil ob mene, »tistega smrkavca, ki smeši Italijo«, in ga prosil, naj me utišajo. In vpričo vseh mu je segretario federale zabrusil: »Mar nas je ta Poldo bil naprosil, naj ga pridemo iskat na dom? Ali misliš, da nas bo zdaj blagoslavljal? Pustite ga raje pri miru!« Nikoli se ni udeležil akcij proti partizanom in umrl je naravne smrti v Pesaru kmalu po vojni.

Imeli smo torej opraviti z ljudmi, ki so bili takšni ali kaj bolj drugačni od drugih. Potem se je zgodilo tudi to, da mi je vojak na okrevanju potihlo povedal,

naj se pazim tistega Aldota z luknjo v spodnji čeljusti, ki je na Hrvaškem znal potisniti v gorečo hišo staro ženico in otročička; vsi so se ga izogibali. Seveda, črnih mikrobov nikoli ni bilo čisto konec. Tako se mi je pripetilo, da sem nekega dne moral priti še posebej na občino, kjer me je občinski tajnik dr. Maroncelli prosil za številne osebne podatke. Vprašal sem ga: »Ali me Italija namerava mobilizirati v svojo vojsko?« Hudomušno mi je pritrtil, jaz pa sem hitro dodal: »Torej bo Italija imela enega heroja več?« Moje besede je slišal kmečki tepec s črno srjaco in jih takoj prenesel h karabinerjem. Otokov me je rešil samo njihov brigadir Ballerini.

Krogu naših prijateljev se v zadnji polovici 1942 pridružil dobri mož Don Luigi Majoli, vodja župnije Candigliano. Začelo se je tako, da je tisto jesen prinesel Škarici, šibeniškemu županu Škarici, neko večjo vsoto denarja, ki je prišel od naše kraljeve vlade v Londonu prek Švice in Vatikana do župnika v S. Pietru (zdaj Villa Fastiggi), enemu od rdečih predmestij Pesara, kamor ga je odšel dvignit ta Don Luigi. Novembra 1943 je to ponovil še nekajkrat. Naslovnik, ki ni prejemal državne podpore 8 lir dnevno, bolnik brez laške pomoči, je mogel zavirati svojo sladkorno samo z zelo dragim inzulinom. Tudi meni je podaril nekaj denarja, ki mi je z občasno pomočjo od doma omogočil preživetje. Kljub temu, da sem bil več lačen kot sit, pa sem ohranil kakšno liro, da sem si nabavljal učbenike za elektrotehniko, kateri sem se hotel posvetiti po osvoboditvi.

Pismonoša Alfonso Fini je moral preživljati sebe in številno družino s plačo, ki ni presegala moje državne (arestantovske) podpore, čeprav je s črno srjaco potrjeval lojalnost režimu; sam pri sebi je ostal zvest le socializmu. Njemu podobnih možakov sem odkril še več, vendar samo pri kmetovalcih spolovinarjih (mezzadrih). To mi je dalo vedeti, da je bil kmečki proletariat najmanj enako razredno zaveden kot industrijsko delavstvo. Potrditev sem kasneje dobil v partizanih.

Časa sem imel na razpolago natanko 24 ur na dan, vendar si nisem belil glave, kako naj si ga krajšam. Skodelico malo sladkane ječmenove kave z mlekom in minimalnim koščkom kruha sem pospravil dokaj zgodaj, potem sem se lotil učenja. Kmalu sem se močno izpopolnil v znanju knjižnega jezika, katerega preprosti ljudje niti niso govorili. To me je napotilo, da sem si začel skrbno zapisovati neznane besede iz romanjolskega narečja, ki je ohranjalo ostanke jezika starih Venetov (za katere pa tedaj nisem vedel nič več kot sedanji

italijanski izobraženci), ki so bili sorodni našim prednikom. Značilno za večino šumaštarskih izobražencev v pokrajini Pesaro je tudi naslednje: Iz strahu, da ne bi odkrili pradavnega sorodstva z nami, enako kot pri nas, učiteljska kasta nadaljuje poučevanje s prepričanjem, da so razlike med ljudstvi nastale po »božji volji.« Toda moja lastna odkritja so pripomogla, da sem se kot kasnejši študent na naši univerzi opazno uveljavil kot slovenski poznavalec italijanskega jezika tako po praktični kot po teoretični plati. Med Slovenci sem bil gotovo edini, ki je bil postal po naravni poti obenem tudi pripadnik srednjeitalijanske kmečke družine. Tako sem mogel spoznati, da se z znanjem tujega jezika ne smeš hvalisati, dokler v razgovoru z ljudmi na tujem prevajaš, iščeš po spominu ustrezno tujo besedo. Znaš ga le takrat, kadar le-to izraziš neposredno, brez primerjave in oklevanja, posebno ob izražanju čustvene reakcije ali presenečenja. Samo socialistično izšolani bedaki so prepričani, da znajo po pet ali več jezikov; ti zagotovo niso sposobni gladko izraziti na papirju, kar jih je bila naučila lastna mati. Kar poslušajte na TV ali berite, kar vam blebečejo tudi tisti brez strešice na končnem Č svojega priimka.

Kot zanimivost, ki je tuja kasti vseh režimsko izobraženih šumaštrov, naj navedem le dve naši besedici: Prva je slovenski veznik **z = s** (**z** nami, **s** teboj; hrv. in srb. **sa**), lat. **cum** > knj. ital. **con** (ki se spaja z dol. členom), toda v dediščini Venetov se glasi **sa** (sa noi, sa te, *el pên sa el salêm* = il pane col salame; tako na vsem ozemlju nekd. Venetov). – Druga je naš predlog **v**, hrv. in srb **u**: **v**-gozdu, u šumi; knj. ital **in**, ki se spaja z dol. členom: = **nel** bosco, **nella** casa; v Romagni in Pesaru pa rečejo **têl bosch**, **tla** chêsa, **tê na sacocia** = v enem od žepov, toda ista besedica **te**, **t**, je zaznavna tudi v naši Benečiji: tu bošk, tu hiši ...

Dežela Marke je do leta 1861 spadala pod ostanek papeževe Cerkevne države. Ta je do konca vztrajala pri stališču, da mora kmet ostati samo obdelovalec zemlje, dobro izšolan pa naj bo le »posvečena« oseba. Zato je bilo med posvetnimi izobraženci le zelo malo fantov s kmetov. Izjema so bili otroci meščanov. Toda pri Slovencih so bili skozi dolga stoletja samo duhovniki tisti, ki so ohranjali narod in njegovo identiteto. Po zaslugi škofa Slomška, kmečkega sina, je slovenski narod dobival vsako leto zelo poučne knjige Mohorjeve družbe; skoraj ni bilo kmečke družine, ki tistih zbirk ne bi redno prejela. V Bogu bližji Italiji kaj takega niti poznali niso, saj niti doma niso smeli poslušati božje besede v rodnem italijanskem jeziku vse do nastopa papeža Roncallija.

V cvetu mladosti leta 1943

Med šolskimi počitnicami sem v Piobbicu lahko občudoval kar celo množico v črne talarje oblečenih paglavcev in mladeničev, ki so se šolali v semenišču Fano. Rad sem se obregoval ob to »papeško vojsko«, dokler nisem izvedel za spremembo v vaticanarski kadrovske politiki, kateri je do nedavnega vselej načelo vodja iz plemiških vrst. Tudi tam so v našem obdobju uvideli, da je nastopil čas, ko bo treba prepuščati duhovniške stole in prestole ljudem nižje kaste. Tisti mladeniči so kasneje večinoma opustili šolanje v cerkvenih šolskih zavodih, tudi takšnih, kjer si ni bilo potreba nadeti črne cunje, in posvetili so se vsakovrstnim poklicem, vendar so se po koncu »lemenatskega« bivanja odločali za raznotere poklice in ostajali hvaležni Cerkvi. Vsi italijanski desničarsko usmerjeni politiki iz sedanjega časa so prišli iz tistih vrst. Med prvimi je prav gotovo bil papež Roncalli, kateremu slovenski sedanji bogomolci izkazujejo manj časti (ker naj bi bil naklonjen le delovnim ljudem) kot zakletima fašistoma Piju XI. in Piju XII., katera sta se vsekrščanskemu Bogu javno zahvaljevala, da je Italiji dal Mussolinija, ki jih je rešil boljševizma. Joj, koliko je vaticanskih Bogov!

V deželi Marke do enajstega stoletja latinskega prebivalstva ni bilo. Tudi naseljenost v gorati notranjosti se ne more ponašati z »latinsko« preteklostjo. (Temu vprašanju sem se posvetil v delih, izdanih pri Založbi Jutro). Latinizacijo so začeli vsiljevati avtohtonemu venetskemu prebivalstvu šele benediktinci s pomočjo svojih misijonskih »central« po Srednjem, in še bolj Severnem, Apeninu, ki je v dobršnem delu (Jadransko območje) ostal od razpada Imperija do konca prvega tisočletja pod jurisdikcijo rastočega Bizanca, na ozemlju

z nazivom Ravenski pentarhat. Iz tega lahko sklepamo, kako malo je bila pomembna sočasna vloga Rimske kurije in kako malo laških prednikov (in še manj neo-latinskih) je tam živelo. V boju za svoje preživetje je Cerkev morala neutrudno dokazovati, da se je povsod ohranila zaradi svoje neprekinjene zvestobe prebivalstva Kristusovemu nauku in zavesti, da je edini potomec svetih »Rimljanov«. Naseljenost v tistih goratih krajih še dandanes ni velika. Zato se je v njih hudi zavleklo pokristjanjenje. Zgodovinski vir poroča, da je škof iz Montefeltra (okolica Urbina in ob Sanmarinu) od papeža prejel pohvalo, ko je to nalogo opravil (gl. Michelini-Tocci). Zato so najstarejše podeželske cerkve označene največkrat z imenom sv. Petra in se nahajajo najraje skrite v odročnih krajih. Kar se je od njih ohranilo, so večinoma razvaline in le redke še moremo občudovati zaradi njihove preprostosti. Zgrajene so bile večinoma po preteku prvih treh stoletjih krščanstva in bile so posvečene tudi drugim patronom, katerih imena niso bila nikdar latinskega izvora, temveč grškega, arimatejskega ali hebrejskega, le redkokdaj pa latinskega. Podobna ugotovitev velja tudi za oglejsko Cerkev. Ampak večina tistih skromnih in resničnemu »Bogu dopadljivih« svetišč je bila zgrajena na višavah, da bi bila Soncu, tj. Bogu bližja. Venetski Bog je bil vselej upodobljen kot sonce obdano z žarki in moral je biti *bele barve*, da se je njegova lepota jasno odražala od okolja. Naši predniki so ga imenovali *Belin*. Pri ljudstvih, ki so se navzela spakedrane latinščine, v kateri *bellum* pomeni *vojno*, tj. nekaj grdega, se je njegovo ime spremenilo v pomen *božanstva lepote*, tj. *Apollona*, zgodnjo Cerkev pa je še to pogansko ime motilo, da ga je nadomestila z grškim sinonimom *Adonisom*. Ta Adonis se je ohranil v italijanskem pridevniku **Donico**: Via Val Donica v Bologni, kjer stanuje Romano Prodi, se vleče po pobočju griča, pa cela vrsta kmetijskih zemljišč okoli Urbina leži na raznih Campo (A) Donico.

Vse tiste primarne cerkve so bile nadvse skromne, saj zaradi revščine še vrsto stoletij niso imele zvonov. Kdo naj bi jih plačal in s čim, ko pa niti denarnega gospodarstva še ni bilo? Ena izmed njih se je zaradi brezbriznosti cerkvenih oblasti in domače občine, Sv. Peter na Cuppiu, sesula komaj pred dobrim desetletjem. Nanjo je čisto »pozabil« tudi domačin in zgodovinar kardinal Palazzini. Vatikan se je tudi na domačih tleh najraje izognil pristni zgodovini, ki bi utegnila pojasniti, zakaj je bilo tam ljudstvo silno redko naseljeno in komu je v resnici pripadalo. Tik ob tisti cerkvici je potekala pravadna jantarska pot proti jugu. Varovali so jo prebivalci venetskega gradišča (ostanki kažejo

klasičen primer prastare utrjene vasi, ital. castelliere, tukaj: Castel del Monte), naseljeni tik nad njo. Mnoge ostanke gradišč najdemo povsod vzdolž jantarske poti, toda italijanska arheologija se jih skrbno izogiba. Samo redkokdaj omenja »prebivalstvo villanovske civilizacije.«. Razumljivo, ako naj ostaja sedanje prebivalstvo najbolj neposredni dedič samo latinske civilizacije. Še Bog je po njihovem mnenju »čisti Italijan«, ki je zato nenehoma celih dvajset stoletij izvažal kulturo po takrat znanem svetu. Pa veste, dragi bralci, da je šele fašistični režim s pomočjo hudih denarnih sankcij, nekako uresničil nelatinsko navado, da so ljudje svoje fizične potrebe opravljali za kakim vogalom. Ko sem jaz prišel tja, je bilo že na zunanosti stavbe videti, da ji je bilo nekaj prizidano ali vzdano. Ubogi kmetje, spolovinarji, pa do poveljnega časa niso imeli na razpolago niti stranišča tipa »štrbunk«, ki je vsaj za silo zagotavljalo temeljne higijensko vzdržljive razmere. Meni so pojasnjevali, da potrebo lahko opravijo tudi v govejem hlevu, da posledice ne bi smrdele, lastnika posestva, ki bi ureditev moral plačati, pa vprašanje niti malo ni skrbelo. Tudi s čisto vodo za pitje in umivanje je morala skrbeti mati narava, uboge kmetice pa so hodile ponjo v čisto afriških razmerah, z velikimi glinastimi vrči ob boku. Kadar se njihov še zaletavi narodnjak ponaša s prastaro »kulturo«, ga rad utišam z navedeno resnico. Ista ugotovitev velja tudi za stare kmečke hiše. Pri nas ni bilo kmečke družine, ki bi bila pripravljena bivati v skrpucalu, kakršna še dandanes lahko občudujemo samo v Afriki. V času mojega prihoda si ti siromaki niso mogli niti predstavljati, da se bliža čas, ko v velikansko očrnelo kuhinjo pozimi ne bodo vstopali kar naravnost, brez veže, z urejenim ognjiščem, ki bo ogrevalo ves prostor in ne le odprti kos dimnega odvoda, da bodo imeli pitno vodo iz cevi, stranišče pa še kopalnico. In vendar so to dočakali že v prvem poveljnem desetletju, po zaslugi fantov, ki smo jih hujskali naj naženejo svoje »padrone« in naj svoje razmere pokažejo širši politični javnosti. Tista malo »sveta« Cerkev v razkošnih palačah Rima tem zahtevam, tudi ob vsem pritisku javnosti, še zdaj ne bi utegnila prisluhniti. In ravno v poveljnih letih se je v vsej Italiji naglo večalo število novih cerkvenih zvonikov po zvečanih mestnih četrtih, čeprav je vernikov, ki bi v svetiščih morali poslušati največ javkanje o komunistični nevarnosti, vse bolj in bolj primanjkovalo. Edino mi partizani vseh barvnih odtenkov na naših oznakah smemo trditi, da smo bili edina družbena sila (tokrat s komunisti v večini), ki je prinesla deželi napredek in ki je bila sposobna odvreči strahotna duhovna bremena preteklosti. Ne pozabimo, da se

je Cerkev ravnala po naukih sv. Avguščina, ki je trobil, da vsaka oblast izvira iz Boga, in kdor se tej upira, je tudi božji sovražnik. Zato so monopolisti oblasti strašili verne kristjane z glavami peklenskih pošasti, mimo katerih so morali iti ob vstopu v božji hram. Cerkev je pokornost sebi krepila tudi z zunanjim in notranjim bliščem, da bi preproste duše uvidele njeno nedosegljivo moč. Najlepša svetišča laških, francoskih in španskih kristjanov so bila (z izjemo bogatih trgovcev, ki so si z darili hoteli zagotoviti čim boljši sedež v svetem cirkusu, raju) zgrajena na lokacijah, kamor je prihajalo največ ljudi, in ne več na krajih, kjer naj bi bila nebesom bližja in primernejša za duhovno razmišljanje. Samo materializma polni bedaki še v našem času vzhičeni občudujejo cerkvene umetnine v baročnem, absolutne ničevosti prepolnem gradbeniškem slogu, sredi primitivno skromnih, za vsakdanje potrebe ustvarjalnih siromakov zgrajenih gradbeniških skrpucal. Veličastne cerkve v Rimu niso nikakršna izjema: zgradili so jih sredi ruševin nekoč pomembnega mesta, da so mogli romarski tepčki po vsej Evropi govoriti o veličastju, moči in neprekosljivosti »Svete Cerkve«. Mar se je v enem tisočletju v pameti naših ljudstev kaj dosti spremenilo? Še sedaj jih je (med našimi vernimi ljudmi) večina takih, ki zaupa samo monopolističnemu predstavniku Boga v laškem Rimu in ne pomisli, da je pravi Bog lahko samo v posameznem človeku, ki iskreno veruje vanj.

Prikrito sorodstvo

SVOJO IZKRIVLJENO vero je že zgodnja rimska kurija, hoteč prevzeti vsakršno duhovno dediščino, ne samo zemljiško, vsiljevala najprej na tistih italjskih (pazi: ne italijanskih) ozemljih, ki so bila že redko naseljena in latinščina hudo malo ukoreninjena. To se lepo razvidi iz imenoslovja starih krajev, tekočih voda in gorskih območij: njihovega pomena (kar je bistveni namen za razpoznavanje njihovega nahajanja) je moč razpoznati izključno z govorico starih Venetov, oziroma z današnjimi jeziki ljudstev, ki so jo uporabljali, torej slovensko, lužičansko, češko in poljsko. Razširjevalci nove religije in utrjevalci nove oblasti, ponajveč benediktinski menihi, so te stare jezike zelo slabo poznali. Zato so jih prevajali kar po svoje in ponekod nehote ohranjali (ne da bi razumeli bistva) staro obliko. Glavna tekoča voda v okolici Piobbica je reka Candigliano. V latinščini lahko najdemo pridevnik *candidus* = slov. *bel*, *bister*, ampak Latincev

v takrat neprehodnih gozdovih gotovo ni bilo. Torej smemo po logiki prevesti nazaj v *Bistrice*. Venetski jezik je brez izjem imena rek izražal v ženskem spolu, Latinci pa so lahko razumeli iz tega imena, da gre za reko, ki pa je v latinščini lahko samo moškega spola, torej, *fluvius*= *reka*. Omenjena reka Candigliano < Bistrice teče pri Apecchiu tik ob ruševinah enega od najstarejših benediktinskih samostanov *Scalocchie*. In res, tik nad njimi se dviga strm *skalnat breg*, ki omogoča ime *V skalicah*. Poimenovanje izvira iz vodoravnih plasti peščenjaka. Italijanščina *skalovje* izraža z besedo *sassi* in kamnolom za gradbeni material *cava di sassi*. Zemljišče na vzpetini se v kmečki govorici še vedno ohranja kot *ronco* = slov. ronek (ki pa je že padel v pozabo). Glavni pritok Candigliana na tistem koncu je reka *Biscubio*, ki je popolnoma enakega izvora kot naša *Pšata*: *pisk* se je v prajeziku iz Indije priseljenih »Venetov« in Latinov nanašal na *ribe*, ne pa na *pesek*, mivko s katero nas posiljujejo srboslavisti iz Ljubljane; *rib bogata reka* je mnogo bolj zanimiva kot kakšna *s peskom*.

Za jezikoslovca je zanimivo tudi ime reke *Foglia*, ki je uradno opremljena z določnim členom *il*, ljudstvo pa vztraja pri ženski obliki s členom *la*: *la »Foia«*, torej v spolu, ki ga pri rekah vselej zahteva tudi slovenščina (Donava ne pa Dunav). Maskulinizacija tamkajšnjih rek je izključno plod latinizatorjev v benediktinskih samostanih. Razumsko omejeni, po rimskih načinih izurjeni samostanski pisuni večinoma germanskega porekla, so prirejali geografska imena po svoje. Sicer pa latinskih niti niso imeli na razpolago. Tako reka *Metauro*, ki se izteka v Jadran, gotovo ni mogla biti opremljena z nekakšno »grško« spačenko brez pomena, ker teče po ozemlju, ki nikdar niti latinsko niti grško ni moglo biti. Ob njenem gornjem toku pa je vas *Lamoli*, ki je istega pomena kot naše goriško *Lamovo*: vdrto zemljišče, ki ga je zalila voda, ribniki. Pri tisti vasi je sredi neprehodne goščave zrastel benediktinski samostan, ki pa je tukaj ohranil avtohtono ime kraja. Včasih se mi zazdi njihovo imenoslovje krajev čudna zadeva: trdijo, da je jih je razsvetlil sam Sveti duh, ki se ne bi smel niti enkrat zmotiti od svojega umetnega rojstva nekako v tretjem stoletju našega štetja. Toda mojega Piobbica le niso mogli spakedrati božji vsevedi. Nastal je sredi neprehodnih gozdov in do 13. stoletja ni vanj bila speljana niti ena cesta. Tako so to ozemlje imeli za lastnino državne oblasti. *publicum* (po germansko *Richinvelda* = nem. *Reichenwelt* = slov. državni svet. Za italijanskega jezikoslovca bi ta razlaga utegnila postati pogubna, pa se raje naslanja na lat. *Pluvium*, nekaj v zvezi z deževjem. Torej nič latinskega

in razen tega je v okolici te občine ohranjena vrsta prastarih topografskih in jezikovnih ostalin venetskega izvora, ki bi morale postati zelo zanimive za sedanje slovenske »vsevede«.

Tik ob južnem robu Piobbica se začenja vzpenjati pobočje gore *Montenerone* (1525 m), po višini drugega vrha v pokrajini Pesaro. Pri izkopavanju temeljev za televizijski oddajnik so našli za arheologa silno dragocen bronast kipec venetskega Belina s sončnimi žarki; nemoteno v sicer »najbolj kulturni državi Evrope« ga je lahko odnesel domov neki delavec. Tako je bilo najbolje, sicer bi odkritje moglo povzročiti hudo zmedo med italijanskimi arheologi, lingvisti in politiki. Ob njegovem zahodnem vznožju je še najti zelo skrite ostanke samostana *Rio Vitoschio*, kar bi v našem današnjem jeziku še vedno pomenilo *Potok Vitovšček*, ki v resnici teče na Spodnjem Vipavskem. Prav tako je gozd prerastel samostan v *Fosso dell'eremo* na vzhodnem vznožju gore, tik pod upadljivo vasico *Acquanera*. Odkod ime gore? Okoliški šolski vsevedi še dandanes učijo, da je tja zahajal na lov cesar Neron. Ampak kako se je do tja pripeljal iz Rima? Prav ničesar rimskega ni na gori in okrog nje latinskega, slišati pa je iz ust domačinov le po laško izgovarjane ostanke in preko Cerkve vsiljenega Neronovega jezika. To sem že sam, kot slovenski srednješolec v konfinaciji odkril med vojno, v poznejših letih pa se mi je razbistrilo v tem pogledu še več: Ime te gore izvira iz istega prajezika kot moja slovenščina. Deblo *nor, nar* je pomenilo isto kot v nekdanjem *Noriku*: ozemlje z neštevilnimi *globelmi, globokimi dolinami*. V hrvaščini *ponor* pomeni *brezno*. Ves Montenerone je razbrazdanega videza zaradi prepadov in globoko vsekanih dolin. Slovenci imamo vodno ptico *ponirka*. Nad strmim bregom reke Candigliano (= Bistrice) leži vas *Abbadia di Naro* (opatijska Naro). Hrvaška reka *Neretva* je bila za pravega starega Latinca *Nar*, za Grka *Naron*, za Benečane pa *Naronna* in tamkajšnji prebivalci *Narentani*. Na Češkem teče reka *Narenta*, ob našem Krasu pa leži vasica *Narin*. Nad tesnijo reke *Nera* (ki ni prav nič črna) v pokrajini Terni se stiska ob skalovje starodavno mesto (gotovo mnogo starejše kot Rim) *Narni*. Torej smemo sklepati, da je Montenerone dobil ime po edinem in najbližjem avtohtonem naselju – (*Abbadia di*) *Naro*. Obrazložitev z *Monte Lirone* je nesmiselna, moja pa še bolj, ker je »antinazionale« kot »slovanska«.

Za staroselce je dežela *Marke* gotovo bila zelo privlačna, ker se razteza po ozemlju med Jadranskim morjem in gorskim svetom v notranjosti, ki je bil primeren za poljedelstvo in živinorejo.

Zanimivo je, da v pokrajini Pesaro grških ostankov ni: niti jezikovnih niti stavbarskih. Kažeta se dva vidika: prvi, da so bili Grki malo naklonjeni kmetovanju, drugi, da jih domačini niso lepo gledali.

Vas Piobbico leži na stičišču treh globokih dolin, ki jih ustvarjata reki Candigliano in Biscubio. Vsa pobočja so gosto obraščena z listnatim gozdom. Na njih so pogosti studenci z odlično pitno vodo in tudi zrak je takšen, da tam ni pljučnih bolezni. Kljub temu pa se od konca prejšnjega stoletja povečuje število rakastih obolenj na prebavilih in zelo zaznavno na dojkah. Vzrok bi utegnili najti v raznih mikrovalovnih oddajnikih na Monteneroneju. Zdaj, v letu 2008, je prebivalcev 2300, skoraj kot jih je bilo ob mojem prihodu. Kmetij v vasi in ob njej ni več, z delom v Nemčiji in Beneluxu pa so nekdanji siromaki (kar bodo kmalu spet z Berlusconijem) zgradili ali obnovili toliko hiš, da je letih zdaj več kot prebivalcev. Vsaka hiša je pravcata vila in obdana s cvetjem, da se mi kot Slovencu ob pogledu na vasico, hiše na pobočjih sredi visokih gora in dveh rek zazdi, da sem spet v našem Gornjem Posočju. Enakega mnenja je bil tudi pokojni arhitekt M. Tepina, ljubljanski (neuvoženi) župan, poznan tudi kot estet in ljubitelj narave. Med prav tako lepo urejenimi zaselki omenjam tukaj *Il Colle, Piano, Ca' Gioacolo* in gorsko dolino *Rocca Leonella*. Središče vasi leži na nadmorski višini 310 metrov, ob državni cesti št 57. Do Urbina je 28 km, do Città di Castello 38 km (in še 12 km do Reniccija), 25 km do srednjeveškega mesta Cagli ter 20 km do svetovno znane soteske *Furlo*, do mesta *Pesaro* pa je 71 km.

Tudi gora *Monte Montiego* se z nadm. višine 310 m, prav od severnega roba, od same reke naravnost navzgor dvigne v enotnem pobočju do travnate kupole na višini natanko 975 m. Čisto na vrhu pravilno zaobljene gore je v travo vkopan mejnik z geodetskim križcem, na katerega se vedno usede helikopter gozdne straže. Moj blagopokojni kuža *Osimo* je imel silno rad tisti travnik z nešteti rožicami. Tik pred razsulom Titovega srbskega imperija je ta slovenski kuža Ducejevim dedičem natanko v sredini križca zapustil nedišeči spomin, ki je vrh gore povišal za 3 centimetre. Vsakomur izmed njih sem zelo rad pojasnil izvor njegovega imena: spominjalo naj bi na sramotno titovsko prodajo slovenskega (nič srbskega) ozemlja, brez pristanka našega naroda. Bogu dopadljivi signor Pella je brez stroškov in vojne povečal Italijanom »življenjski prostor«. Če bodo neštete italijanske »delavske« partije uporabljale tudi v prihodnje tako politiko, bodo začeli italijansko govoriti tudi Arabci na Bližnjem vzhodu!

Nad neposredno okolico vasi se na vzhodni strani vrstijo nazobčani in težko dostopni skalni grebeni, katerim bi na sliki mogli pripisati, da so iz laških Dolomitov. Nepozabno lepi so predvsem ob zahajajočem soncu. Z vrha *Monte Abateja* cca 800 m, lahko opazujemo tudi skalni kotel, ki je popolnoma enak kateremukoli vulkanskemu krateru. Nedvomno pa je vulkanska tista rdeča kamenina, tudi po naše *breča*, iz katere so nedostopne skalne stene nad cesto proti Umbriji. Takoj za njimi pa prevladujeta čisti peščenec (*Scalocchie*) in laporni skrilavci. Montenerone sestavlja tudi v globini čisto apnenčasti, beli travertin, ki so ga že v srednjem veku uporabljali klesarji in kiparji. V gori je več lepih podzemskih jam. Ostanke kamnolomov lahko vidimo v notranjosti razklane gore do višine 1.000 metrov. takoj nad silno staro božjepotno cerkvijo *Santa Maria di Val d'Abisso*. Odlične pašnike po vsej gori so že v pradavnini uporabljale pašne skupnosti (v upravi *dvanajstij*), in jih še dandanes. Pridelujejo odlični ovčji sir. Nekoč so menihi temeljito poznali številna zdravilna zelišča s te gore, posebno še grenčice z malim pelinom *abrotanom* in medom, kakršne so na podlagi skrbno skritih receptur kuhali menihi tudi pri nas. Mnogo je užitnih gob; le nekaj je takšnih, da jih pri nas ne poznamo. V restavraciji moremo naročiti rezance, zabeljene z omako, ki so ji dodane posušene *jurjevke* oziroma *pigni*. Slovencu bodo vedno zelo všeč salame in *schinella*.

Toda zaman bi iskali tudi najmanjše materialne ostanke starih Rimljanov. Na spodnjem koncu polotoka tudi na podeželju lahko občudujemo latinske amfiteatre; v mojih krajih jih ni, ker ne bi imeli obiskovalcev s stalnim bivališčem vsaj na obali Jadrana. Na naši gori tudi ni bilo rimskega templja.

Še pred nekaj leti, posebno v času fašizma, so v teh krajih nekaj zaslužili z monopolskim pridelovanjem tobaka na velikih površinah, ki pa so bili izključno v lasti veleposestnikov, Cerkve in socialnih ustanov. Za obiranje listov so najemali delavce. Še po vojni je bilo na njihovih lokalnih posestvih več sušilnic tobaka. Ljudje so se preživljali s skromnim zaslužkom od drvi in nekaj več od oglja. Zaslužek od govedi so kmetovalci (*contadini*) morali deliti na polovico z gospodarjem, ki ni k reji prispeval drugega kot začetni živi kapital. Živad je bila domače, markežanske, pasme, zelo lepa in krave so presegale 600 kilogramov. Na trgu je bilo posebno cenjeno meso te govedi, kravjega sira pa ni bilo veliko, ker so mleko potrebovali za teličke in še po vojni so krave uporabljali tudi za prevažanje pridelkov in za oranje, kar zmanjšuje mlečnost. Le redkokdaj je bilo videti na polju volovske vprege. Stare štirikolesne vozove starih Venetov so že v

sivi davnini premagali dvokolesni rimljanski (azijski), še po drugi svetovni vojni pa je bilo po hribovitih predelih Mark, Umbrije in Toskane videti največ lesene sani (treggia), v katere so bile vprežene uboge krave tudi na ravnem svetu.

Obrtnikov skoraj ni bilo, razen enega mizarja, dveh kovačev, frizerja, krojača, šivilje, babico, zdravnika in lekarnarja. Kljub siromaštvu pa je bilo še med vojno 6 gostiln in 5 trgovin. Toda v času mojega medvojnega bivanja ni bilo v urbinskem zaporu niti enega arestanta iz Piobbica, čeprav so bili fantje v vojski znani pretepači, torej korajžni državljani. V času partizanov so mene pustili pri miru (zaradi lepega dekleta), saj bi zanje bil tudi kot neizčrpan »slavovski« tekmeč preveč nevaren. Toda zaslužek je le moral od nekod prihajati. Kot marljivi delavci so številni prebivalci zmanjševali število družinskih članov in lačnih ust, ker so odhajali v nemške, belgijske in francoske rudnike. Zelo redki so odšli v ZDA, mnogo bolj številni pa kot sezonski delavci v ladinski del Švice. V našem času jih je največ v belgijski in nemški industriji, ker pač premogovnikov ni več. Odkrili so, da je tudi doma moč preživeti mesec s pridelovanjem sira, živinorejo, gozdnimi proizvodi, z dokaj lepim številom manjših tovarn (ki pa jih postaja vse manj) in kmečkim turizmom (veliko je k temu pripomogla državna Gostinska srednja šola v vasi). Obuja se tudi domača obrt: tkanje lepih volnenih preprog

Promet po lepih in moderniziranih cestah je zelo urejen. Številne so avtobusne povezave. Čeprav ni več centralne apeninske železnice, katero smo po partizansko dokončno uničili mi družno z Nemci, avtobusne proge zagotavljajo hitre prevoze tudi v Rim (250 km), Umbrijo, Toskano in Rimini.

Obiska vrednih je v tej pokrajini (provinci), ki spada v nikoli latinsko deželo Marke (s sedežem v Ankoni (po naše prastarem Jakinu) kar veliko število. Za stare stavbarske znamenitosti so značilni trije slogi za cerkve, graščine, palače in utrdbe: romanski (samo redke cerkve), renesančni in predvsem baročni (kot ostanek miselnosti v Papeški državi, lažnega bogastva). Originalnih klasičnih ostankov ni. Nadvse lepo je mesto Urbino na vrhu hriba, kjer se vse sklada z naravo. Na vrhu grička sredi Piobbica je bil v 13. stoletju postavljen in dve stoletji pozneje do konca sezidan renesančni grad »grofov« Brancaleonijev (v resnici so bili germanski roparski vitezi). Nad vhodom na prvo dvorišče je stolpč z javno uro in še vedno delujočo uro, katera na strani dvorišča kaže čas v obrnjenem zaporedju.

Jezikovno zanimivost pomeni tudi zaselek *Monteforno* (Piobbico) čisto na robu visoke stene tik pod vrhom hriba, ki štrli nad cesto za Apecchio.

Tisti srednjeveški pisuni, ki jih je osvetlil pravi Sveti Duh, da bi pridobivali staroverske potomce Venetov, so bili duhovno toliko siromašni, da so venetsko pečino nadomestili s pečjo. Le kdo naj bi pekel kruh na taki višini?

Borni ostanki Brancaleonijeve utrdbe na vrhu zdajšnje *Rocca Leonella* pričajo o močno majhni svetosti svetega očeta papeža kot je bil Aleksander VI – Borgia, katerega sin (!) kardinal Cesare (duca Valentino) je v letu 1517 opustošil tudi te odmaknjene kraje. Papeževa lepa hči Lucrezia, ena od erotično radodarnih rimskih plemkinj, se je odlikovala s tem, da je v vseh treh zakonih zastrupila svoje može in povečevala gospodarsko in politično trdnost vsega očetovega rodu. Niti ona še ni bila razglašena za svetnico.

Ob vrhu slemena nad cesto pri Serravalle di Carda leži prastara svobodnjaška kmetija *Brugnola*, ki je nudila varno zavetje nam partizanom. Njeno ime ima isti pomen kot pri nas Branica in Brniki, tj. z rodovitno in rahlo zemljo, brdnico, naplavljeno z gozdnatih pobočij. Pred nekaj leti je takratna gospodinja slavila svojo »prvo stoletnico«. Prišli so ji voščiti tudi časniki in snemalci RAI iz Ancone. Pokazala jim je, kako zdrav in trden je njihov rod; povabila jih je k stavi, kdo bo prvi vdel nit v šivanko in to brez naočnikov. Zmagala je ona.

Lepa starina je bil tudi župnik naše fare, Don Isidoro Manara, ki je za nekaj časa ostal gost kuhinje v režimskih zaporih; odšel je v zelo visoki starosti. Toda znan je bil tudi kot nenavadno skopuški starček. Pod cerkvijo je imel staro češnjo, ali sam ni več mogel splezati nanjo. Na pomoč je poklical paglavca, katerega pa je pred vzponom stehal in to ponovil, ko mu je pobič češnjo izročil; ni mi znano, ako sta se takrat obe tehtanji ujemale.

Partigiano Poldo

KOT PARTIZAN pa sem župniku Donu Isodoru Manari eno zagodel aprila 1944. Stari ženici iz moje Acquanere sem velel, naj župniku pove, da mora prinesiti v zakristijo v La Rocca 10.000 lir (takrat precejšen znesek, bil pa sem pooblaščenec pokrajinskega CLN) in tisti stari revolver, ki ga skriva v nočni omarici. Strašansko in po kmečko se je glasno jezil vso pot navzgor, toda jaz sem mu po prinositelju takoj vrnil denar in se zahvalil v imenu brigade. Revolverja pa ni videl več.

Zanimivo je tudi to, da starejši ljudje niso marali tujih vin, marveč le tisto iz domačega kraja, ki je enako slovenskemu cvičku. Kamorkoli smo kot partizani prišli, so nam takoj postregli s prvim kozarcem, da bi potrdili prijateljstvo s svojo ljudsko vojsko. Ne bom pozabil, kakšno prijateljstvo sta navezala v sedemdesetih letih naš pogumni dobavitelj orožja, tovarnar Antidio (»Kontra-bog«) Magnani, in Luka Leskošek (nekoč zagrizen sovražnik vseh vrst Italijanov). Obnavljala sta ga s čudovitim črnim vinom iz dveh Magnanijevih vinogradov, katerih obdelave gospodar ni prepuščal niti svojim sinovoma. On drugega niti pokušati ni hotel in je steklenice iz naše dežele skrbno shranjeval za druge ugledne goste.

Enako se Slovenci dobro zavedamo, da se ob steklenici dobrega vina tudi marsikaj doseže. Tako je bilo tudi 5. aprila 1944. Z mojim dalmatinskim tovarišem Vojkom Juragom sva v zgodnjem popoldnevu odšla malo »na jago« za orožniki. Pred gostilno sta bili prislonjeni kolesi; razumela sva in vstopila. Na moj poziv sta brez znaka za odpor dvignila roke orožnik in maresciallo iz Acqualagne. Prvi je bil primorski Slovenec, ki sem ga nahrulil, da je naša sramota. Takoj sta me spoznala in nama obema stisnila roko. Komandir mi je povedal, da so kar pripravljene na našo akcijo. Za slabo uro sem si izposodil njuni kolesi. da sva šla razbit poštni urad, se potem vrnila v gostilno in se poslovila od orožnikov. Nista dovolila, da bi poravnal vino, ki smo ga družno popili. Iz pogovora sem uvidel, da se nanju smem zanesti. Z Vojkom sva krenila v drugo smer – šla sva brez strahu peš po glavni cesti – ob osnovni šoli, kjer sva dočkala velik civilni tovornjak s prikolico. Tovor je pomenil 19 ton pšenice za Falasconijevo tovarno mlevskih izdelkov v Fermignanu. Zaradi hude nevarnosti smo morali pohiteti, vendar je lačno prebivalstvo tovor srečno pospravilo v četrto ure. Ljudje so potem prinesli vino in v zavetju za šolo smo ga družno in mirno pospravili, polni pijače in zadovoljstva. In ta pijača me je navdahnila za pravi napad na Acqualagno, uresničen teden dni pozneje. Podlaga za izvedbo je bil moj omenjeni pogovor z orožnikoma. Moj napad na tamkajšno fašistično posadko, o katerem je že veliko napisanega, je postal klasičen primer partizanskega vojskovanja v notranjosti Italije. Pri izvedbi mi je nudil dragoceno pomoč (- bilo je v mestnem središču -) omenjeni poveljnik karabinjerske posadke. Do kinematografa nas je pripeljal Orlando Bellini, kamnosek iz Rima, s svojim tovornjakom na oglje. Štirje fanti, skriti pod tovorom butar za kurjavo, smo kot izstreljeni poskakali na trg in se razdelili

po dogovoru na določena mesta. Po naglo izpeljanem napadu smo stekli (po komandirjevih navodilih) pred bližnjo postojanko. V nekaj minutah smo naložili na tovornjak več koles, konzerve, orožje in nove odeje, kar nam je zadostovalo za opremo cele skupine dvanajstih partizanov. Belliniju sem dal 1.500 lir in bil je zadovoljen. Z njim sem se bil dogovoril že prejšnji teden, ko je izvedel za moj obisk. Tovornjak mi je pokazal petnajst let pozneje v svoji rimski garaži, kjer ga je še dolgo hranil kot dragocen muzejski eksponat in dokaz o sposobnosti slovenskih partizanov. (Jaz sem na vojaški kapi, poleg rdeče zvezde, nosil prišito slovensko zastavico).

Pa še tole. Tistega popoldneva 5. aprila sta me prišla obiskat še dva prava domačina iz bližnjega Piobbica: Innocenzio Pazzaglia in Amedeo Bischi, oba letnika 1911 in oba vojaka na Hrvaškem. Prvi je za to bežno srečanje pripeljal najdražje vino iz očetove kleti. Innocenzio je dodal svojo steklenico. On mi je že po napadu na Piobbico dne 1. februarja podaril čisto novo kragujevsko mauserico, ki jo je odvezel partizanom in jo je ob razpadu Italije iz same nagajivosti mimo nemške posadke prinesel v Ancono. V obnovljeni državi so jo našli skrito za omaro na moje žene domu.

V vsej brigadi sem bil edini jugoslovanski državljani, ki je resnično obvladal italijanski jezik. Zato so se zelo radi pogovarjali z menoj tudi vidnejši predstavniki njihove družbe in tudi zato sem se mogel dobro vživeti vanjo. Pa pustimo zdaj to, ker ne pišem dnevnika, marveč spomine, ki naj bi slovenskemu bralcu pomagali prikazati nam sosedno deželo.

Meni je zelo ljuba, vendar prav nič zaradi njenega stavbarskega bogastva in mnogo manj zaradi njenih predstavnikov lažnive kulture in zgodovinskih ponaredkov pa še nešteti pohabljeni svetniki in Vsemogočnega pomočnikov. Rad jo imam samo zaradi njenega preprostega ljudstva, največ zaradi znanja, ki mi ga je dalo kmečko prebivalstvo dežele Marke brez kakršnihkoli marksističnih dodatkov. Med njimi sem prebil najlepši del življenja in tam sem si ustvaril temelj svoje družine. Vendar na gnojišče zgodovine ne mečem svoje rojstne domovine, kamor so jo v resnici odvrgli komunistični krvniki, ki so za dosego svojih družbenih položajev najbolj zverinskim primitivcem odstopili svobodo vseh Slovencev, da so tudi v duhovnem pogledu, ne samo materialnem, dosegli s tistimi Srbobraty nižjo raven, kakršno je poznala Evropa. Ne pozabimo, da je bil njihov Milan Kučan tisti, ki je ukazal natisniti velikanske lepake z geslom: »Ni Slovenije brez Jugoslavije!«. Rajši sem pripadnik neke sicer

bolj šepavo demokratične Italije, po zaslugi moje partizanske dejavnosti, kot pa državljani z jugoslovansko dediščino prepojene in lažno demokratične Slovenije, iz katere me barabe ne marajo izpustiti in me obravnavati kot državljana Evrope. Italijansko državljanstvo mi je bilo dodeljeno leta 1986. Zavrgel sem le jugoslovanski vidik takratne, srboslavske republike, in v novi, slovenski, državi so mi vsilili tisti z moje strani nikoli sprejeti pravni vidik dediščine, kateri naj bi pomenil prevzem slovenskega državljanstva.

Moje bivanje v Titovini najprej in potem v »demokratični« Sloveniji ni pomenilo nagrade za delo, ki sem ga z navdušenjem opravljal v srcu Italije kot partizanski spodbujevalec prijateljstva med obema sosednima naroda, marveč potrebo, da spravijo s poti mladega človeka, ki je še veroval v »novo« obliko demokracije. Še srečo sem imel, da nisem bil med tistimi 200.000, ki so jih titovski krvoloki »spravili« v podzemne rove in jame. Opravičili so se mi, vendar diskriminacijo krepko čutim še dandanes. Aprila 1978, ko sem bil zaposlen kot časnikar pri partizanskem tisku, me je sredi mesta ustavil zdravnik dr. Šetina, predsednik Republiške invalidske komisije, in mi povedal, da me bodo komisijsko upokojili čez tri dni. Prosil me je, naj se ne znesem na komisijo. Ukaz so prejeli z vrha, da me odstranijo z upokojitvijo, ker se niso drznili uporabiti fizično rešitev, namreč po partizansko, zaradi mojih zvez z Italijo. Dodelili so mi pokojnino časnikarja, ki je bila višja od mesečne plače! Pred dvema letoma mi je »demokrata« Janša notranji minister zadržal izkaznico profesionalnega novinarja! Leta 1991 je glavni politični vodja Kučan uredništvom prepovedal objavljanje mojih člankov. Njegovo orodje, dokazani delinkvent, ki je zdaj član parlamenta, mi je 28. avgusta 1998 ob 23. uri (s pomočjo svojega brata) z napalmom (uradno dokazanim) zažgal hišo v Prvačini 244, katere glavni del pa so rešili novogoriški gasilci iz dveh brigad. Takšni Sloveniji Evropska skupnost še dolgo časa ne bi smela povsem zaupati.

Resnico sem dobro premišljeno uvrstil med »Spomine«, da bodo bralci v prihodnosti spoznali neizkrivljeno resnico o komunistih, ki so rekorderji v osvobajanju Slovenije: prvič maja 1945, ko so bili sovražniki Evrope praktično že pol leta nemočni, in drugič julija 1991 v ločitvi od komunistične in bratske Srbije.

Naj končam premišljanje o svojih preživetih zgodah in nezgodah.

Med svojim prisilnim bivanjem v Piobbicu se kljub željam takoj po 8. septembru 1943 nisem mogel vrniti. S kolesom, ki so mi ga posodili, sem se

12. septembra na skrivaj odpeljal v Calmazzo in ga tam shranil pri nekem tovarišu. Z vlakom sem se nato odpeljal v Pesaro in poiskal edinega evropskega Črnogorca na tem svetu, interniranega pravnika Dragiša Cvetkovića. V tem mestu nisem poznal še nikogar. Za isti večer je sklical več domačih antifašistov in vsi skupaj so me prepričali, da se vrnem v Piobbico, ker so nacisti v Riminiju postavili svoj nadzorni blok. Naslednje dopoldne sem bil nazaj v Piobbicu, o katerem se mi niti sanjalo ni, da bo čez nekaj mesecev pomenil moj drugi dom z družinico.

Stari antifašisti so bili moje nagle vrnitve zelo veseli. Med njimi je bil tudi Giuseppe Vassapoli, ki se je med povratkom iz francoskega St. Etienneja vračal v rodni Campobello di Licata na Siciliji, organiziran član KPI, ki zaradi bojišča na Jugu ni mogel domov. Na žalost ni bil sposoben ničesar napisati v italijanščini in tako sem jaz prišel zelo prav stranki in Osvobodilnemu odboru. Iz sredstev obveščanja in pisnih obvestil sem se naglo znašel v dolžnosti, ki mi je bila zelo pri srcu. Povzel sem vesti, jih obdelal preprosto ljudstvu primerno, jih zapisal (po odobritvi tovarišev) prvič kot pravi Italijan in razmnožil. Samo en domačin, zdravnik dr. Alessandro Bischi, mi je potihoma čestital. Potem so se dogodki vrstili še hitreje. Pri agitacijskem delu smo morali paziti na politične smernice, katere je narekovala KPI. Vidna je bila odsotnost mladine, ki je odraščala v nacionalističnem duhu fašizma; to stanje je trajalo do prvih uspehov nastajajočih garibaldinskih brigad. Malo pred Božičem smo izvedeli za prve partizane v okolici občine Cantiano. Pri tem so bili mišljeni štirje Jugoslovani in nikjer ni bilo rečeno, kaj so dotlej že opravili. Dva sta bila Ljubljancana (Vinko Kožuh in Drago Gorenc) ter en Hrvat (Franjo Šimac). Zanje je skrbel domači kmet, nepozabni Giovanni Garofani – Dindiboia. Ob koncu leta se jim je pridružilo še nekaj drugih beguncev iz taborišča v Anghiariju, kateri se tudi niso mogli prebiti čez frontno črto.

Srčno dobroto preprostega ljudstva v Markah smo vsi skupaj spoznali v dneh sredi septembra, ko so se begunci v skupinicah prebijali skozi vasi in šli proti jugu. Prebivalci so se hitro iznebili strahu pred maščevanjem Jugoslovancev. Spontano so ob cestnih križiščih namestili mize z jedačo in pijačo, ponudili pa so tistim ubogim razcapancem (nekateri so namreč med begom izgubili oblačila) prinesli tudi kose civilne obleke in najbolj utrujenim ponudili tudi prenočišče. Pomoč je bila navzoča več dni. Od režima kompromitiranih občanov ni bilo videti poleg, ampak tudi duhovnikov še ni bilo poleg. Ti so se najbrž

bali predpostavljenih zaradi »domoljubja« fašističnega papeža Pacellija. Toda naslednji teden so bili vsi domači župniki tisti, ki so k meni pošiljali zadnje begunce (brez Slovencev), da jim pomagam z informacijami. Mnoge so začasno sprejeli pod streho isti župniki, čeprav jih je obnovljena fašistična oblast že začela loviti. Nepozaben ostaja Don Luigi Majoli v Candiglianu. Samo listek sem moral napisati in ga naprositi, naj sprejme tega ali onega begunca in tako jih je verjetno rešil nacističnega taborišča. Iz tistih dni mi ostajajo v živem spominu vezi osebnega prijateljstva z duhovniki v Piobbicu in nekaterih drugih župnijah, posebno v občini S. Angelo in Vado. Z njimi so gojili prijateljske stike tudi drugi partizani še dolga leta po koncu vojne. Posebne pozornosti pa je vreden Don Marino Ceccarelli iz občine Gubbio.

Don Marino, rojen v Gubbiu (Pg) 1916, nosilec visokega odlikovanja ZDA, ker je rešil pred nacisti ameriškega diplomata in aktivno sodeloval v odporu do osvoboditve, je kot upravitelj samotne župnije Morena, nesebično pomagal vsem beguncem iz taborišč, da jih niso zajeli fašisti in nacisti. Starši so bili premožni posestniki v Gubbiu in dva brata sta diplomirala na univerzi. Nikoli mi ni povedal, zakaj se je odločil za duhovniški poklic, ker je bil poznan kot vesel mladenič. Bil je pravi kristjan, ki sovraži vse družbene krivice. Tudi intelektualno se je precej razlikoval od večine svojih stanovskih kolegov. Bil je prepričan, da je posmrtnega življenja vreden samo tisti vernik, ki je ustvarjal in obenem koristen svojim sobratom. Zato je v nekaj letih dosegel, da so do vrha »njegove« Morene zgradili več cest, kamor pred njegovim prihodom ni bila speljana niti ena. Iz naselja je zrastle sodobna vasica. Sam je nakupil več kmetijskih strojev, katere je posojal faranom in jih učil ustreznega kmetovanja. Njegov brat je bil diplomiran agronom in mu je pomagal z nasveti. Nadvse rad je imel kmetovanje, včasih pa tudi potovanje in zemljansko veselje. Vprašal sem ga, kako pa to usklaja s kanonskim pravom, posebno pri mašah. S prstom mi je pokazal na sosedno cerkev in dejal: »Naj tudi tisti župnik stori kaj dobrega, da si bo prislužil nebesa!« Ko je že pred nekaj desetletji ta večni mladenič praznoval obletnico svojega duhovnega poklica, se je pripeljal gori k njemu tudi škof iz Gubbio. Ta mu je ponudil svoje škofovsko mesto, ali moj prijatelj je ponudbo zavrnil, rekoč, da ga kot mladeniča, novomašnika iz kroga premožne družine nihče od cerkvenih veljakov niti vprašal ni, ako mu bo življenje v primitivni samoti všeč ali ne. Sam si je moral pomagati, da je župnija zaživela skupaj z njim v sodobnosti zgolj ob pomoči starih krščanskih nauk. In tako si je pridobil še večji ugled!

Vojni čas je tudi njega hudo prizadel. V začetku maja 1944 so se na Moreno skrivno priplazili nacistični hajkači in obkolili župnijo. Don Marino z brzo-strelko v roki jih zagledal skrit ob vznožju zvonika. Ko jih je opazil tudi med trtami, je pomislil, da kot duhovnik ne sme ubijati. Vendar ob tej misli ni pozabil, da bodo ljudje od njega imeli večjo korist, če ostane živ. Sprožil je orožje. Videl je, kako so padali v naskoku. Ko so se zli junaki razbežali, jih je preštel; bilo jih je osem. »Veš, Poldo – mi je rekel – ampak vsakega sem pomazilil kot se pri umirajočih spodobi, da imam zdaj čisto vest!« V spominu ga ohranjajo tudi tisti pripadniki garibaldinske brigade »Pesaro«, kateri so še živi.

Enota je štela nad 600 mož in je na ukaz (nič modrega) vodstva v Pesaru morala zapustiti domače ozemlje (VL 2008), da bi za povojne politične naloge ohranila izurjeno moštvo z orožjem. »Bojno črto so prekoračili ponoči v okolici mesta Umbertide, ki je bila že v oblasti zaveznikov. Večino poti jih je spremljal mladi župnik z Morene, Don Marino Ceccarelli ...« piše Giuseppe Mari.

Že štiri leta tovariša in prijatelja Don Marina ni več med živimi, ostaja pa za njim lep spomin na duhovnika, ki nikdar ni pozabil, da je nam zemljanom potrebno tudi materialno preživetje našega obstoja. Toda moja žena in jaz tudi po 64 letih skupnega življenja nisva pozabila še na enega italijanskega svečenika, ki se med vojno pravtako ni ravnal po navodilih papeža Pija XII. Ta je bil Mons. Raffaele Campelli, zadnji vodja škofij Cagli in Pergola. Ker v noči najine poroke nisem razpolagal s cerkvenimi dokumenti, sem mu moral na častno besedo Slovenca obljubiti, da jih bo dobil, kakor hitro bo to mogoče po vojni. (Na poročnem spričevalu je to tudi zapisano). Prejel jih je od mojega očeta in moje žene v oktobru 1947. Nisem pozabil na izpolnitev te obljube, ki sem jo bil izrekel plemenitemu markežanskemu duhovniku kot Slovenec, čeprav sem bil tedaj v zaporih najhujšega rablja mojega »osvobojenega« narodiča, namreč Tita. Kako različni si morejo biti ljudje, tudi ko izvirajo iz iste celine!

Med najinim srečanjem sem ga opomnil, da sem partizanski komunist, vendar Slovenec in da prav zato želim, naj bi mi zastavil kako vprašanje v zvezi s katoliško veroizpovedjo. Takoj mi je odgovoril, da to niti najmanj ni potrebno, ker je pred leti spoznal moje sonarodnjake. Povedal mi je, da se še spominja nekaj besed. »Recite mi, eksclenca!« – »Jebem ti Boga, pope!« Tudi zaradi te psovke ga ne morem pozabiti. Rekel mi je, naj se mu ne čudim, ker jo povsem razume, saj je med svetovno vojno služil kot vojaški kurat med ujetniki. Seveda, dodal sem, da so to bili »bratje« Hrvatje

Isti cerkveni dostojanstvenik mi je takrat povedal, da nacisti od njega zahtevajo, naj prelomi zakon o spovedni molčečnosti. Hoteli so, da izve od župnikov, kje sta pokopana dva njihova visoka častnika, ki so ju civilno oblečena na slemenu Serramaggio ulovili in ustrelili moji sobojevniki. Zgodilo se je med majsko hajko leta 1944. Kasneje sem tudi sam prebral generalove grožnje, če mu lege tega kraja ne bi sporočil čimprej; napisano je bilo to pismo v nemškem jeziku. Bili smo že na obrambnem ozemlju »Gotske linije«. Vendar se ni zgodilo prav nič. Dva nemška policijska psa sta zaradi smradu za silo pokopanih častnikov odkrila ostanke,

Med isto hajko so generalovi vojaki ustrelili župnika na Orsaioli po imenu Giuseppe Rinaldini in domačina iz Piobbica, ker jim ni hotel izdati skrivališča jugoslovanskih (hrvaških) beguncev. Župnik pa je imel srečo, da je preživel, in je postal popoln antifašist, ki mu papež Pacelli niti najmanj ni bil svetniški tip. Njegov brat Don Domenico (po domače Dondò), takrat fant moje starosti, je postal duhovnik in župnik v Piobbicu ter kot brat sovražen fašizmu. Jaz sem mu priskrbel vzdevek »Črnega mačka«, saj sem sebe imel še vedno za rdečega mačka. Ponosen sem na najino prijateljstvo. Ta mož se je toliko poglobil v Geološko znanost, da je postal sodelavec geologov Univerze v San Diegu.

Ko sem vsaj omenil te duhovnike, kot dobrotnike mojih rojakov in kot oznanjevalce novih časov, naj omenim še en vesel in že tipičen primer podeželskega župnika v tistem predelu Italije. Don Giovanni Balsamini iz sosednjega S. Angela in Vado, čeprav ni bil rdečkar, se je nekoč ustrašil, ker se je govorilo, da je Nikita Hruščev nevarno zbolel. Bilo je ravno v času kubanske krize. Odločil se je in napisal pismo za Hruščova z veliko željo, da bi kmalu okreval. Pismo mu je poslal preko sovjetskega veleposlaništva. Naslovnik je bil ganjen in v zahvalo mu je odgovoril s pismom, ki ga pošiljatelj skrbno in s ponosom hrani. Po tistem odgovoru smo mu spremenili krstno ime: namesto Giovanni mu še vedno rečemo Don Giovanof. Že nekaj let niti ne mašuje, ker je popolnoma oslepel. Malo pred to nesrečo pa si je želel videti našo Ljubljano. Toplo smo ga sprejeli mi, ne pa naši dušebrižniki.

Grdo bi bilo od mene, če bi pozabil omeniti prijatelja in dobrotnika moje družine, župnika Don Flavija Feliginija. Po mojih nasvetih se je lotil ustanovitve zadruga za ovčerejo in sirarstvo na območju Monteneroneja (Bacciardi in Cardella). Leto mlajši je od mene in živi v Pesaru.

Duhovniki iz Piobbica

DO SVETOVNE vojne praviloma ni bilo drugih izobražencev kot so bili duhovniki. In še njihova izobrazba je bila tolikšna, da v Sloveniji ne bi mogli opravljati svojega poklica. Sami so se najbolje izobrazili, točneje pa bi bilo reči, da je tem kmečkim fantom njihova družinska šola nudila veliko več znanja kot njihovo semenišče, ki je posvečalo več truda zgodovini namišljenih rimljanskih prednikov kot pa vsaj del tistega, kar bi moral potrebnega poznati in znati vsak vaški župnik. Tu mi je prišla na misel lepa kmečka filozofija, ki sem jo slišal iz ust še mladega župnika Don Flavia. Zanj smo nakladali na tovornjak drva, pa je bolj malo Rimu naklonjeni voznik jezno izustil kletvico, ki se začneja s »porca ...« Nekdo med nami ga je brž opozoril, da je med nami tudi župnik. Ta pa mu je takoj pojasnil, da preklinjanje brez namerne žalitve verskih simbolov ni noben greh, čeprav tega ni lepo slišati v kulturni družbi. Bil pa je moj večni partizanski spremljevalec in četni kuhar Romagnol (Emilio Galvani, 1914), ki je meni na ljubo in brez grešnih namer izustil drugo za drugo nič manj kot 32 kombinacij tipa »porca madona« in »porco dio«. Povedal sem navzočim, da prekaša one naše z »jebem ti ...« Verjeli ali ne, stari župnik v sosedni fari sv. Lovrenca, Don Egizio, ki je tudi ob nekoliko narasli reki pomagal ženicam iti preko in k njegovi maši tako, da jih je prenašal štoparamo. Kadar mu jo stopalo zdrsnilo, je na ves glas zaklel: »Porcamadona!« Vsako je krepko zagrabil za rit in si jo naložil, da je povečal število navzočih duš pri obredu. Njegova elementarna verska vzgoja in z njo vedenje, sta mu zagotavljala veliko priljubljenost.

Iz Piobbica sta bila zelo znana brata nadškof Giuseppe in kardinal Pietro Palazzini. Drugi je bil po funkciji neposredni predhodnik sedanjega kardinala Franca Rodeta, v razliko od tega zelo prijeten in šegav domačin. Oba sta s svojimi političnimi zvezami (Kršč. demokracija!) veliko prispevala k razvoju domače vasi, ki je zdaj zelo lepo mestece. Zakaj naj bi bili zdaj nekdanji občanski možje zasmehovani kot hlapci Vatikana? Mar so bila dobra priporočila na primernih mestih grešna, kot še vedno menijo komunajarji tipa Bertinotti, ki iz Moskve ni prejemal pomoči?

Naj končam svojo pripoved o duhovščini v Piobbicu z zanimivim pojasnilom. Občina je do priključitve k Italiji v letu 1861 štela nekako 2.000 prebivalcev. Javni red in mir je pod papeško oblastjo zagotavljalo šest župnikov, ki so upravljali enako kot policijski komisarji vsak svojo župnijo. Po zadnji

vojni je Vatikan ohranil samo dve, nazadnje z enim samim župnikom. Pri zadušnici za mojim svakom pred dvema letoma je molitve opravil tuj duhovnik s temno poltjo, ki zagotovo ni bil neposredni potomec Julija Cezarja. Domačih ni več, jih pa nadomešča spovedna obveznost kot neizogibni nadzornik nad politiko in vdanostjo »božjim« namestnikom. Vse nekdanje procesije se niso ohranile. Moj pokojni prijatelj Don Marino se je razburjal tudi nad temi, ker zmanjšujejo navzočnost vernikov v cerkvah. Vendar so italijanski kristjani kljub svetohlinskemu blišču verni manj globoko kot Slovenci. Nihče v Rimu ne pomisli, da vernost v sedanjem času niti najmanj ne bi smela biti del čisto poganske folklore.

Pokopališča so povsod lepo vzdrževana, vendar nas Slovence odvrtaajo vedno številnejši »fornetti« (pečice), zidane omare, kamor spravljajo posmrtno ostanke. V Severni Italiji jih je mnogo manj. Ob klasičnih grobovih se obiskovalec počuti bližjega naravi in pokojniku.

Republikanec Mancini

KO SEM že pri italijanskih verskih zadevah, bom omenil tudi nekoga, ki se je na vse skupaj javno požvižgal: bil je stari in prijetni Mancini, republikanec, v čigar lasti je bila restavracija v središču vasi. Pri njemu sem ob večerih poslušal, v eni od spalnic, strogo prepovedane radijske oddaje iz Londona. Njegov sin Bruno je medtem stal na straži, oblečen v fašistično črno srajco, da je odvrtaal od mene nevarnost s strani ovaduhov. Zelo rad mi je očka pripovedoval zgodbice o Mussoliniju, njegovem sovrstniku iz obema rojstne Romagne. Tudi vpričo doušnikov je rad glasno poudaril, da bo dočakal srečno svoj konec, ko bo crknil tisti »duce« (slov. vojvod). Mrtvega Mussolinija, ljubljenca večine Italijanov, so obesili za noge na bencinsko črpalko na Piazzale Loreto v Milanu (menim) 27. aprila 1945. Tri dni pozneje sem iz Pesara prejel neko angleško revijo za vojake s fotografijo tistega prizora. Takoj sem jo odnesel k Manciniju, ki je naslednjega dne resnično umrl. Revijo mi je bil z vso naglico dostavil vojak izraelske Pionirske 6. čete v okviru britanske 8. armade; bil je to nemški Žid Jakob Schkolnik (letnik 1908) iz Berlina (potem Milana), katerega sem leto prej s svojo akcijo bil rešil iz zapora v našem mestu Cagli. Bila sva skupaj internirana v Piobbicu in predvsem zaradi njega sem osebno tvegala samostojni vdor v zapore.

V isti akciji 19. marca 1944 sem hkrati rešil tudi štiri Črnogorce (kar iskreno obžalujem) in dva hrvaška Žida. Tudi s to resnično akcijo (brez helikopterjev in namestitve cele čete vojakov, ki bi mi po ameriško zagotovili uspeh), sijajnim primerom ne samo partizanskega poguma, marveč tudi upoštevanja gverilske taktike, sem zašel v zgodovino italijanske Resistenze (Odpora) in v seznam novih državljanov (kar titovskim morilcem v Ljubljani še vedno ne gre v glavo). Neki vrhunski ostanki razbojniške Federacije so se tega dejstva gotovo zavedali, ko so me šikanirali s pomočjo svojih nezvestih valptov, da sem bil konec aprila 1978 samo upokojen brez fizične likvidacije. Vidite, lopovi, priskrbeli ste mi s pokojnino, plačevan čas, da se vam zahvaljujem s svojim pisanjem in se hkrati veselim vašega umiranja na obroke.

Pot mi je prekrizala ...

SVOJIMA PRAVNUKINJAMA v zabavo dopolnjujem, kar sem že povedal o seznanitvi s prababico Peppino. Od mojega prihoda v Piobbico sem jo videval skoraj vsakega dne opoldne, v času kosila, ko je s kolesom in torbo hitela proti mlinu. Zakaj vselej le ob tisti uri? Pikolovski karabinjerski kaprol Conteduca je moral biti ubogljiv tudi doma: žena je zahtevala, da pride na kosilo. Peppina pa je lahko nesla prodat doma pridelan sir in od mlinarja prevzeti naskrivaj zmleto žito. Moja gospodinja, njena sorodnica, pa me je dražila z lepim dekletom v plavem krilu z belimi pikami: »Ti je vseč, ali ne?« Šele septembra 1943 se je pripetilo usodno prvo, še vedno pa ne za oba življenjsko odločilno srečanje. Pri njih doma, ne da bi vedel, da jo to njen dom, sem imel skrite tri Ljubljančane in enega Novozelandca, ki sem jih od časa do časa obiskoval, ko so čakali na morebitni odhod proti jugu in k zaveznikom. Prihajal sem previdno (stara oblast je ostala živa), da me ne bi videli nekateri sovaščani. Posluževal sem se ozke stezice med trnjem, ko sem zavil s ceste pod Acquanero. Tako sva se srečala, ker se jaz nisem mogel hitro skriti v bodečo goščavo. Sledil je obojestranski pozdrav, kateremu sem jaz pristavil vzklik: »Aha, vi stanujete tukaj?« Kdo bi si mogel kasneje predstavljati, kaj vse utegne postati usodno! Ko zapisujem te vrstice, oba od narave že dokaj izmaličena, pričakujeva v letošnjem juniju 64. obletnico poroke. Nekoč v titovski davnini si ne bi mogel predstavljati, da bom dočakal tolikšen zakonski jubilej.

Cafiero Campanelli

OD LJUDI, ki so bili meni, tujemu mladeniču, vsestransko naklonjeni, pazili na mojo osebno varnost, materialno preživetje in zdravje, moram na prvem mestu omeniti resničnega tovariša po imenu Cafiero Campanelli. Rodil se je leta 1892 v Fossombroneju, poročil se je z ženo iz Piobbica in se tjakaj preselil zaradi divjanja fašistov. Izučen za avtomehanika se je redno zaposlil v Milanu kot orodjar v tovarni avtomobilov Isotta-Fraschini. V Piobbicu, kjer so budno spremljali vsak njegov korak, si je uredil majhno mehaničarsko delavnico, v katero sem smel zahajati tudi jaz. Za druge občane je bilo to zelo nevarno, ker je bil pri oblasteh zapisan kot »zagrizen komunist«. Tako je bilo tudi z menoj in mene zato ne bi mogel več pohujšati; tako so bili prepričani režimski predstavniki (o katerih dandanes menim, da so bili že zaradi splošne humanosti mojih markežanskih Italijanov tisočkrat bolj človeški kot titovska drhal). Campanelli me je bolje seznanil z resnično zgodovino italijanskega delavstva kot je to sposobna vsa njihova in slovenska politična literatura. Mož je bil bolj izobražen kot vsa njihova domača elita in znal je temeljito pretehtati politične situacije. Bilo mu je prirojeno biti analizator, kar je bilo videti tudi, kadar je presojal, kako pristopiti k delu. V krogu svojih znancev nisem potem odkril več njemu sorodnega človeka. In ta vrli možak (visok dobrih 180 cm) je kot prvi med mojimi prijatelji zavohal, da bi bil tudi jaz primeren za vključitev med kovinarje. Sprva sem se mu smejal, kadar me je učil, kako držati pilo in kako izpiliti »lastovičji rep«. Šele kasneje sem moral priznati, da brez te šole nihče ne more postati niti ključavničar niti mehanik. Tisto znanje, ki sem si ga pridobil pri njemu, sem dopolnil še s strojno obdelavo kovin, ko sem bil v titovskem rajju na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Tam me je veliki mojster orodjarstva, stari Matija Rems iz kamniškega Titana, enako kot Campanelli kresnil po glavi in mi očital, da me ni on tako učil, kadar sem pri izdelavi karkoli zgrešil. Pri obeh sem se dobro naučil delati na stružnici (kar še vedno počnem doma) in ustvarjati ravno površino kovine s pomočja stroja shaping.

Toda Campanelli (njegov grob v Piobbicu obiščem vsako leto) mi je pomagal tudi drugače. Večkrat me je opozoril na politično nevarnega sovražnika. Potem sem se znašel v situaciji, da od doma nisem mogel prejemati denarne pomoči, Badoglievih 8 lir na dan pa ni bilo dovolj niti za normalno preživljanje. Lastnica gostišča »Montenerone«, Antonietta, ki se je v novi politični situaciji

spet dobro počutila, mi je odpovedala hrano. Campanelli jo je javno ožigosal kot se pri takšni osebi spodobi, in sprožil zgražanje med demokratičnimi prebivalci. Babnica je pod njihovim pritiskom popustila, dovolila uporabo sobe in pripravljanje hrane v majhni pečici na sobnem oknu. Tako sem si organiziral lasten gostinski obrat: oglje, bob, krompir in minimalni košček slanine sem največkrat dobil tudi brezplačno pri kmetih. Mnogi so me sicer vabili na kosilo k njim, pa sem se sramoval beračenja in odklanjal takšno pomoč. Kruh sem si kupoval, za kajenje pa je bil dober tobak iz sušilnic in cigaretni lističi so bili poceni. Moj Campanelli je bil tisti, ki je temeljito pripravil moj umik med partizane. Zadnji večer me je spremil do Peppininega doma, kjer sem prespal. Po najinem slovesu naslednjega jutra me je prevzel njihov sosed, stari antifašist Pietro Lucerna, ki me je vodil po takrat zelo nevarni cesti v Rocca Leonella do zaselka Le Pie. Stari Curzio Painelli je priskrbel tudi zame kolo ter z nekoliko strahu in previdnosti sva prispela do mlina v Secchianu, do družine Virgili. Pri njih sem prenočil in se zvečer od njega poslovil, potem ko je gospodarju naročil, naj me v Pianellu izroči mizarju Carboniju (Giovan de Stroppa), ki me bo moral spremiti na Colle pri Cantianu. Tam je bilo Campanellijevo naročilo izpolnjeno. Kje in kako je potekalo moje prvo srečanje z italijanskimi partizani, opisujem v svojem slovenskem in italijanskem dnevniku.

Vasovanje in vojskovanje

K PEPPINI v Acquanero sem prihajal največkrat sredi noči. Od cantianskega Vilana preko Serravalleja ali preko Secchiana in zadnji del mimo vrha Monteneroneja sem v primerih brez zapletov pešačil dobrih osem ur, nazaj pa tudi dva dneva. Sneg me ni zadrževal, vendar sem zaradi večje varnosti največkrat menjal smer poti. Fašistične zasede mi niso prišle do živega, ker sem bil mladostno prebrisan. Neke noči sem se po neki poizvedovalni akciji v Piobbicu vračal skupaj s pokojnim Tumiatijem, izurjenim vojakom, podporočnikom vojske, proti Serravalleju. In mesec je veselo sijal na nebu, ko sva tik pri zadnji hiši morala prečkati reko. Sredi reke sem se spomnil, da sem vtaknil v žep volnene nogavice, ki mi jih je spletla Peppina in jih okrasila z barvami slovenske zastave. Pretipal sem žepe in z grozo odkril, da ene ni več. Ne glede na cesto in črnosrajčniške patrolje sem si posvetil z vžigalico pa še z drugo in zagledal sem tisto nogavico, ki jo je

nesel počasni tok. Zaslišala sva korake, vendar čisto tiho prišla na breg; ko bi se bila ustrašila, ne bi več dosegla brega in rešila moje slovenske nogavice. Rešili sta naju tišina in odločnost. To mi je nekaj dni pozneje povedal moj Mariuccia Parlani, pripadnik fašistične patrulje v zasedi blizu hiše. Na sestanek mi je prinesel precej nabojev za italijansko vojaško puško. Mladenič, ki me je imel zelo rad, se je pustil mobilizirati zaradi stalne praznine v želodcu. Pred mojim odhodom v gore sva sodelovala pri izdelovanju cigaret iz domačega tobaka, za prodajo pa sem mobiliziral njega. Nekaj lir za sproti sva kljub vsemu zaslužila. Mariuccia, v resnici Mario, je bil za moja poizvedovanja dragocen in zanesljiv vir, dobrodošli pa so bili tudi naboji in ročne bombe, ki jih je večkrat nabral v postojanki Piobico. Po njegovi zaslugi sem prišel do zaključka, da tisti »republikančki« nikakor niso vsi razbojniki. Nisem jih hotel ubijati, marveč sem se raje potrudil, da jih smrtno preplašim. Po vojni so mi priznavali človečnost. Mnogo sem pridobil na svojem ugledu in si ohranil lahko vest, kakršne titovci ne morejo imeti. Tako se mi je nekoč pripetilo, da sem s tovarišema vdrl v zasebno stanovanje, kjer se je pri ljubicu mudil narednik Ugo iz Santangela. Seveda sem junaka s črno srajco temeljito prestrašil, potem sem mu velel, naj odloži orožje, kar sem storil po kavbojsko tudi jaz, in mu s častno besedo obljubil, da se mu ne bo zgodilo nič hudega, če zapusti vrste črnih razbojnikov. Ubogal me je, zapustil svojo enoto in to oznanil drugim ljudem; obljube resnično ni pozabil, kar je močno utrdilo ugled partizanov v javnosti. Podoben primer je bilo tudi moje srečanje z nekim drugim črnosrajčnikom. Dne 19. marca 1944 sem med svojo akcijo, ko sem šel reševati jetnike v mestu Cagli, naletel na smrtno preplašenega vojaka, ki mi je moral izročiti svoje orožje in me nato pospremiti do vhoda v zapor. Ampak ta vojak je kmalu zatem med hajko prišel v roke Nemcem, katerim je med transportom za taborišče ušel iz vlaka in se pridružil garibaldincem. Ime mu je bilo Mario (Marian de Stroppa) Carboni in bil je brat tistega Giovannija, ki me je kot štafeta privedel med partizane. Med akcijo v Pianellu se nam je prav nič junaško skrtil med kokošje govno domači trafikant; pustil sem ga ponižanega med tistimi dišavami, o katerih ne bi mogel niti sanjati v letu 1923, višku svojega političnega vzpona, toda poskrbel sem za razširitev njegove končne slave.

Črni junak se je pisal Bartoccioni.

Naslednji črnuh ni odnesel riti brez dodatne luknjice na gornjem koncu telesa. Bil je 30. januarja. Pripravili smo se, da napademo središče Cantiana.

Danes so vsi številni »civilisti« ponosni, da so sodelovali v dolgo pričakovani partizanski akciji. Bilo jih je kot »listja in trave«, vendar nas je nastopilo v ospredju samo osem, pa sta še dva od teh, domači vodnik, domačin in eden od Slovencev, odstopila prav v zadnjem trenutku. Zase se dobro spominjam, da se mi je naglo višala stopnja adrenalina v krvi, saj je bilo precej bolj napeto napasti na trgu starodavnega italijanskega mesteca kot na robu gozda nekje v domovini. Kljub temu sem zbral v sebi dovolj odločenosti, da sem premagal strah in skočil naprej; nastopil sem v prvi resnično gverilski akciji na območju te pokrajine. – Povzemam iz svojega italijansko napisanega dnevnika:

Stemnilo se je. Večerni Buccijev avtobus je obdajala množica ljudi. Posamično, neopazno smo se vrinili mednje. Morali smo malo počakati, da je gneča ponehala, potem bomo črnim zverinam v orožniški postaji podarili nekaj strel, da jih zbegamo. Nenadoma se pred nami pojavi fašistični sergente, ki se prav nič junaško trese, kot se ne bi spodobilo potomcu nepremagljivih rimljanskih legij.

Namerim vanj puškino cev in mu zatulim v obraz »porca repubblica!«. Prepustim ga mlademu Giannettu. Ko so nepovabljeni prišli v Jugoslavijo, požigali in streljali, se barabe niso tresli! Slekla sva mu uniformo in izpustila brez batin, pa ne iz usmiljenja, marveč le za nekoliko reklame nam v prid.

Pomakneva se bliže k sprednjim vratom vozila. Notri zagledam uniforme, dve od teh karabinjerski. Z največjim užitek zatulim brigadirju (vodniku) v obraz: »Roke kvišku!« Njega in kolega prepustim Giannettu in Dragotu (Gorencu), jaz pa se bliskovito poženem proti tretji uniformi, ki je še vedno okrašena z raznimi oznakami propadlega režima. Zaslutil sem, da imam pred seboj gozdnega stražnika (guardia forestale) Contija iz Caglija. Naši ga iščejo, ker nadleguje kmete in begunce iz taborišč. Vprašam ga: »Menda nisi oni, katerega so slekli Jugoslovani?« Presenečen mi je stari odgovoril: »Eh, seveda sem.« »In si dejal, da ne boš miren, dokler ne ubiješ vsaj enega izmed tistih slovanskih prascev?« V potrditev mi prikima, jaz pa mu zabrusim: »Na, prekleti pes!« V gobec mu pošljem strel iz Ninettove berette. Vozniku avtobusa še naročim, naj ga odpelje v najbližjo bolnišnico (Cagli, 9 km).

Žalostni dogodek niti najmanj ne vznemirja moje evropske, vendar nič katoliške vesti, ker je bila kazen okolju in času primerna. Contija so nekaj dni pred mojim prihodom goloroki prebivalci izročili naši patrulji pri San Crescentinu (panonskemu Rastislavu!), ga slekli in prisilili, da je do Cantiana

ob dvignjeni pesti prepeval »Avanti, popolo! ...« In s tem dogodkom sem postal pravi, takrat edini po naše krščeni partizan v tistem delu Italije. Pomembnost zame pa je v tem, da sem odtlej dalje nastopal brez trohice strahu in z bistro glavo.

Moja desna roka, neločljivi angel varuh, je od 24. januarja postal edini partizan iz Piobbica, moj Romagnol – Emilio Galvani, letnik 1914, gozdni delavec in oče petih otrok. Tudi on ni poznal strahu. Mimogrede povedano, iz njegove (in tudi moje) vasi se je do konca zbralo 14 pogumnih fantov, po vojni pa se je to število po komunistični liniji zvišalo na 147 »partizanov«. (No, v Sloveniji jih je bilo desetletja po vojni mnogo več kot maja 1945! Pokojni Viktor Avbelj mi je to potrdil, edini!)

Tudi oče mojega Mariuccia Parlanija je bil fašist in moral je to biti, saj je bila družina sedmih otrok prevelika za vzdrževanje vaškega siromaka. Nihče od antifašistov mu tega ni zameril. Po Mussolinijevi odstitvi se na povabila »camerato« k vrnitvi ni odzval. Za nas vse je ostal le veseli »Trenta vizi«, po naše tridesetkratna pregreha. Še pred koncem vojne so mu preskrbeli zaposlitev za cestarja. Nekaj mesecev je bil tudi moj »šef« in njegov častni 31. vizio, kar ni bil niti njegov Mariuccia. Toda med vaškimi fašisti so bili tudi hudobneži. Eden med njimi mi jo je nič junaško popihal še pred koncem v Rim, k hčeri, ki je bila poročena z enako malopridnim pripadnikom vatikanske aristokracije. Dva izmed njegovih najbolj strupenih kameradov pa sem ob premiku Gotske linije proti severu poslal na ruševine treh mostov, v katere so nacisti podtaknili eksplozivna »nalivna peresa«. Zaradi teh je ostalo več prebivalcev brez oči ali prstov na roki ravno tiste dni. Oba nekdanja vplivna sovaščana smo potem veselo spodbujali k brskanju ruševin sredi obeh rek. Oddelku za javno varnost sem poveljeval jaz, kakor mi je bil ukazal komandant IV. bataljona Samuele Panichi ob odhodu čez bojno črto. Dodeljen mi je bil poklicni karabinjerski brigadir Luigi Fasce iz Genove, nepozaben kot tovariš in strokovnjak v svojem poklicu. Tudi on se je upiral maščevalnim dejanjem brez javne obsodbe. Britanski major, ki je poveljeval na našem sektorju, je poslal k meni njemu neposredno podrejenega narednika s prošnjo, naj jaz izberem nekdanj agilnega fašista iz vasi, katerega naj bi zdaj »eksemplarično kaznovali«. Narednika, študenta iz Bologne, sem nahrulil, rekoč naj se sramuje, kajti takšne fašiste sme primerno kaznovati samo italijansko sodišče, najmanj pa ne posamezniki iz

nacije, ki je Mussolinija močno podpirala v »boju proti komunizmu«. Zahteva se ni več pojavila. Dandanes sem še vedno ponosen na svoje ravnanje, da sem kot pripadnik države, ki je bila žrtev fašizma, preprečil kar nekaj samovoljnih ubojev iz političnega besa (kakor se je nekoliko pozneje dogajalo pod komunistično strahovlado na Slovenskem).

Bil pa je vojaški pripadnik Mussolinijeve republike, doma iz sosednje občine Urbana, ki mi tudi po vztrajnem lovu ni prišel na doseg puškine kroglice. Ime mu je bilo Egisto Moncerri, po domače Cicculin (Ocvirk), glavni krivec za napad na štiri črnogorske civilne begunce. Namesto da bi jim plačal obrtniška dela na svojem domu, jih je po zasedi pospremil v zapor v mestu Cagli, odkoder sem jih po več mesecih rešil jaz osebno. Eden izmed njih, Matija Čujevič, se je po srečni vrnitvi domov naselil v Škofji Loki. Moncerriju pripisujejo več vojnih zločinov, kljub temu pa je dočakal v miru svoj konec kot spoštovanja vreden državljani »krščansko demokratske« Italije, živeč v Milanu. Toda čuden je bil konec, ki je kot po nekako višji sili pravice zunaj nas doletela in prazaprav iztrebila vse njegove domače. Za sestre so poskrbeli prizadeti Črnogorci, za očeta pa njemu zavezniški Nemci. V bližini Moncerrijevih so partizani ustrelili vojaka iz patrolje, ki se ni hotela ustaviti. Iz maščevanja so Nemci zažgali več okoliških domačij in pobili njihove že ostarele gospodarje. Živega so pustili starega Moncerrija, ker je bil sin Egisto njihov sobojevnik. Ker pa je začelo v neki njegovi zažgani stavbi divje pokati strelivo hkrati z ročnimi bombami, so tudi njega porinili v plamene. V dveh dnevih je bila na ta način uničena številna kmečka družina in po mišljenju prebivalstva zadoščeno pravici.

Z italijanskim fašizmom sem imel večkrat opravka še do zadnje tretjine leta 1945, ko sem zaradi družinskih vprašanj (povratka preko Barija po morju z dojenčkom in naše nastanitve v Ljubljani) moral čakati v Piobbicu. Najbolj mi je ostal v spominu sinčkov uradni krst na občini. Zapletlo se je pri »slovanskem« imenu Vladimir, spor z matičarko pa sem izgledil v uradu samem. Upirala se je vpisu imena v register, češ da se mora ravnati po zakonu. Mirno sem ji povedal, da sva trenutno zakon jaz (državljan Jugoslavije) in moj revolver beretta v žepu. Kot Slovenec zaplet dandanes dobro razumem, saj niti v deželi titovskih nešteti svoboščin, ki nam jih ponujajo še delujoči ostanki še bolj nagnusnega »antifašističnega« režima iz Brozekovih časov, ne morem zaživeti v duhu evropske zakonodaje. Vzemimo kot primer že celih triinšestdeset let staro

vprašanje, katero državljanstvo pripada moji ženi Peppini Ioni: italijansko ali jugoslovansko (zdaj slovensko). Ko sva prispela v Ljubljano, oba opremljena z dokumenti jugoslovanskega (titovskega) predstavništva v Rimu, sem vprašal matičarja v Kresiji, ali bi se morala dodatno poročiti pri njih ali v cerkvi, *da bi si ona in otrok pridobila državljanstvo, kakršno je priznано meni. Odgovoril mi je, da v primeru kot je moj in pod pogojem, da je bila veljavna zakonska zveza sklenjena pred 9. majem 1945 kjerkoli, moji ženi samodejno pripada jugoslovansko državljanstvo, kar velja za vse evropske države.*

Zdaj dodajam: na njenem domu v Piobbicu so ob razpadu Italije materialno podpirali begunce jugoslovanskih narodnosti. Po vojni je podarila Srboslavcem tri (slovenske) sinove, ki so končali srednjo šolo brez štipendij in z odličnim uspehom! *Toda državljanstvo ji je ostalo italijansko in nama še dandanes zato nočejo izdati potrdila o skupnem gospodinjstvu.* Kaj morem zato? Priznati velja dedičem pokojne balkanske federacije eno sramoto več, ki naj si jo dodajo v venček svojih »demokratskih« laži, ob kakršne se v Bruslju niti ne spotikajo! Samo bedaki, nadaljevalci režima, ki so si ga ustvarili balkanski slavohlepneži, se lahko zgražajo zaradi moje državljanske pripadnosti Republikli Italiji z vsemi pravicami. Pripetilo se mi je celo to, da mi je notranje ministrstvo Janševe vlade nezakonito pridržalo **uradno izkaznico poklicnega novinarja**, katero sem priložil prošnji za izbris iz državljanske knjige (oktobra 2006). Iskano potrdilo o skupnem gospodinjstvu pa sem prejel brez oklevanja na občini v Piobbicu. K tej neslavni zgodbi iz post-titovskega obdobja dodajam, da sem edini *Slovenec, ki je bil joniziran in je še vedno živ kljub tej vrsti žarčenja*, saj se je žena kot dekle pisala Joni.

Poroka

KAKO JE bilo z najino poroko, sem opisal v svojem »Partizanskem dnevniku«. Zgodilo se je ob poldrugi uri v noči od 12. na 13. junij leta 1944 v prastari farni cerkvi v Rocca Leonella, proč od strnjenih naselij in samo štirinajst oseb, z izjemo cerkvenih predstavnikov v Cagliju je vedelo za obred; celo mojemu poveljstvu nisem bil povedal ne ure ne kraja. Niti ceremonialne večerje Peppina in jaz nisva pojedla v domači hiši, marveč precej višje v pobočju Monteneroneja

nad njo: Spominjam se, da sva si postregla z ocvrtimi jajci na čebuli in da sem imel na sebi temno obleko iz blaga (ki ga je Tumiatu zaplenil fašistu na Orsaioli); sešila jo je šivilja Dina iz Cardelle. Njej sva zaupala najino skrivnost. Nekaj dni pozneje mi je Pokrajinski osvobodilni odbor ponudil denarno pomoč, katero pa sem iz ponosa odklonil.

Zakaj ta nagla poroka? Razlog zanjo se nahaja v pretirano bogomolski miselnosti kmečkega ljudstva.

V Piobbicu se je bil naselil silno zagrižen fašist, fotograf Guerrino Giunta iz Pesara. Deloval je kot denunciant v korist Mussolinijeve republike. Naši so ga razkrinkali, obsodili in likvidirali po tedanji partizanski zakonodaji za okupirani del Italije. Prijeli so ga, ko je prišel k cerkvi pri Ca'Cecchino, kjer je naš bataljon nakladal orožje, ki so nam ga ponoči odvrгла zavezniška letala. V bližnji hiši je bila doma njegova žena Jolanda, Peppinina sovrstnica. Le-ta je njegovo aretacijo, ki se se pripetila v moji navzočnosti, pripisala nekdanji prijateljici in njenim simpatijam do mene. Za aretacijo in smrt njenega moža naj bi torej bila kriva moje dekle, bivajoča v nekaj kilometrov oddaljenem zaselku Acquanera. O pošiljki orožja in usmrtitvi moža je poslala sporočilo Nemcem, ki so ji radi ustregli pri lovu na Peppino, ona pa jih je pravočasno opazila in zbežala v gorsko vasico Baciardi, kamor sem se zahajkal jaz z nekaterimi tovariši. Nastanil sem jo samo pri stari Franceschi nad koncem zaselka Cardella, ob robu lepega bukovja. Še istega večera je prišel do mene in me nahrulil njen mlajši brat Nazareno, kot da sem jaz kriv za njihovo družinsko nesrečo. Za njim se je prikazala še njena mati Antonia, kateri pa sem mirno dopovedal, da nisem nikakršen balkanski klatež in da bi bila najlepša rešitev tajna poroka, kakršno smo poznali iz knjige »Promessi sposi«. Že naslednji teden sva se oba sestala v župnišču s škofom za Cagli in Pergolo, veliko dobričino Rafaellom Campellijem. V nekaj dneh sva že mogla skriti najin poročni list. Tako zaradi varnosti škofijskega ordinariata kot zaradi najin bližnjih sorodnikov je bil obred opravljen v največji tajnosti. Zaščitena z vsemi cerkvenimi in sorodniškimi žegni sva odšla na takratni sedež moje enote v Acquapartita, na meji med Umbrijo in Markami, kajti nemške hajke, začete v maju, še ni bilo konec. V brigadi so naju zelo navdušeno pozdravili. Glavni naš komandant, prof. Giuseppe Mari, je po osvoboditvi v moji življenjski zgodbi našel navdih za filmsko zgodbo o slovenskem partizanu in njegovi življenjski

družici. Pri koncu petdesetih let se je za film dogovoril s filmskim režiserjem Diegom Fiumanijem. Skupaj sta v zvezi s tem dvakrat prišla v Ljubljano in se uspešno dogovorila s političnim forumom, pa je režiser Diego iznenada umrl zaradi kapi.

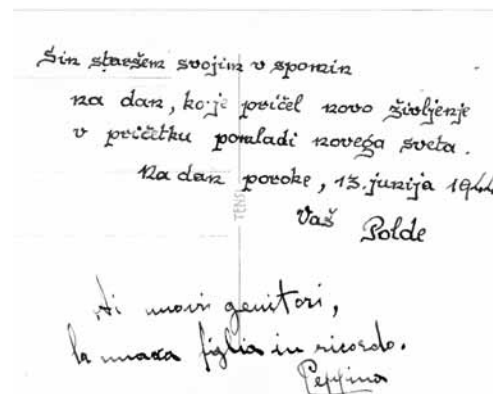

Škof Raffaello Campelli

S. E. REV. MA. MONS. RAFFAELE CAMPELLI
VESCOVO DI CAGLI E PERGOLA

Naše brigada je zaradi političnih špekulacij 6. avgusta 1944 v celoti zapustila zaledje Gotske linije in odšla k Britancem v Umbriji; hudo razočaranje je partizane doletelo v umbrijskem mestu Umbertide, ko so jim odvzeli vse orožje. Moje umske zmogljivosti me niso zapustile: z ženo in delom svoje čete sem ostal na domačem koncu, ne da bi se uklonil sanjarijam »revolucionarnega« vodstva v Pesaru. Po odhodu naše brigade v Umbrijo se je dejavnost nemške vojske okrepila. Upošteva je navodila Panichijevega bataljona smo se umaknili v okrilje gozdov in podzemeljskih jam na domačem Monteneroneju. Z ženo sva skrila orožje in se proč od tega pazljivo nastanila v podmolu nedostopne doline Grottaccia. Peppina je obnavljala najino zalogo hrane in jo navidez brezskrbno nosila po stezici med robidovjem pod cestnim mostom navzgor. Švabi (verjetno Avstrijci iz bataljona Gorskih lovcev) je niso opazili do 10. avgusta. Izognila se je tudi njihovi zasedi na vrhu steze, ker je zavohala tobačni dim iz njihovih pip, a v domačo hišo ni bilo več povratka. Še istega dne je policijski oddelek obkobil vasico, jo požgal in ljudi samo pregnal. Pred vhomom v našo hišo so namestili 20-milimetrsko strojnico z vžigalnimi naboji in zažgali hiše nad nami. Ravnali so po navodilih svojega poveljstva: požgati Acquanero, ne da bi prizadeli naš

konec, na vojaškem zemljevidu označen kot Ca'Fabbro (=Kovačija), kamor so morali postaviti strojnico. Lovili so mene in Peppino. Ovadbo teh dveh »komunistov« je dala Nemcem vdova likvidiranega kamerada. Ker pa ni vedela, da naša domačija ni geografsko obsežna v zaselku Acquanera, je Nemcem svetovala, naj gredo ven iz doline po trasi električnega voda do vrha. Zato je domačija ostala edina nedotaknjena. Iz nje so pobrali edino nekaj sira in medu, trideset ovac in štiri glave govedi pa smo skupno s sosedi rešili na gori. V eni izmed jam je bilo čez dan skritih 17 glav govedi, ki se je mogla pasti samo ponoči. Kar nas je še živih, ne bomo pozabili pogleda na gorečo vasico, v mraku 10. avgusta, na dan farnega zaščitnika sv. Lovrenca. Z ovaduhinjo Jolando se je po koncu vojne poročil naš sobojevnik Mario Cardinali. Za njeno krivdo sem izvedel od mojega prijatelja Don Domenica Rinaldinija, župnika, ki je s tem dejanjem preišljeno izdal meni njegovo ime in prelomil spovedno molčečnost. Pokojnemu prijatelju in dobrotniku s tega mesta izražam svojo hvaležnost.

Besedilo na zadnji strani poročne slike, s katero sem obvestil starša o poroki

Poročna slika; ali zarečenege kruha se največ poje

Peppinin brat Domenico (1918) za dogajanje doma v Piobbicu ni mogel izvedeti ničesar po ustanovitvi nove bojne črte pod Pescara; v Apuliji je služil vojsko kot karabinjer, ki je prišel s Severa. V neki vili pri Brindisiju so varovali najhujšo barabo med italijanskimi generali, namreč Roatto. Svak se je tam počutil zelo dobro: vila je bila sredi pomarančnega nasada in za laškega generalskega junaka zelo daleč od fronte. Tudi ta vojni zločinec je izpihnil dušo brez zdravniške pomoči in z vaticanarskim žegnom! K temu, da niso izročili

vrhovnih italijanskih barab njihovi žrtvi, tj. Jugoslaviji, so spet pripomogli evropski prostozidarji, tj. srbski, brez katerih nekdanji komunist Tito ne bi nikoli prišel na oblast. Tam je treba iskati tudi rehabilitacijo Italije v zvezi s fašizmom, ki ji zato ni bilo treba izplačati vojne odškodnine (z izjemo tiste ladje za prevažanje banan, iz katere je potem nastala luksuzna jahta Galeb). Srbija je s svojo odpovedjo vojni odškodnini Italije izrazila framazonsko hvaležnost starim kolegom iz lože Le Grand Orient za moralno podporo vladi Nikole Pašića pri uresničevanju njegovega načrta o Veliki Srbiji, tj. Jugoslaviji, ki še dandanes življensko prizadeva tudi Slovenijo.

Naj torej končam gornji vrinek, ki naj samo delno opozori morebitne bralce moje knjige na zgodovinsko dogajanje, katerega še nobeden od naših nadvse razgledanih velmož noče javno obrzložiti. Jasno, naših ljubih in obenem vsiljenih bratov Srbov perspektivno ni dobro dražiti z njihovim zgodovinskim svinjarenjem: tam bo tržišče in tudi opora v obrambi proti hrvaškim intrigantom.

Prej navedeni moj svak se je po skoraj treh letih odsotnosti veselil snidenja z družino. Toda še ni došel do domače vasi, ko ga je neka preveč katoliška duša vznemirila s pripovedjo, kako si je neki mlad jugoslovanski pustolovec prilastil njegovo sestro. Po poti je tuhtal, kaj naj bi ukrenil. Ampak že prvi trenutek je postalo kazno, da sva si drug drugemu simpatična, Potem ko je spoznal resnično stanje in izvedel za najino tajno poroko, sva naglo postala ne samo dobra sorodnika, marveč sva do njegovega prezgodnjega konca ostala tudi najboljša prijatelja, med vsemi, kar nas je bilo v krogu sorodnikov. Cel materialno nama je mnogo pomagal, ko sva živela v hudi revščini.

Med italijanskimi sorodniki ne bi našel niti enega, ki me ne bi imel rad. Vsi so me z veseljem poslušali in z razumevanjem sprejemali moje razlage političnih smernic, v glavnem komunističnih in socialističnih. Tistih odnosov med njimi in menoj ne bi mogel nikdar pozabiti.

Za Gotsko linijo

SEPTEMBRA 1944 se je fronta Gotske linije premaknila iz province Pesaro na sever onkraj Riminija. Čez poslednjo zimo so oživele še druge politične stranke, vsaka s svojim tedenskim glasilom. Pravi užitek je bilo sedeti na sestankih s predstavniki resnične demokracije v ozračju neizkrivljene svobodne misli. Mar-sikaj sem prevzel v lastni družbeni vzgoji iz pogovorov s preprostimi ljudmi, kar mi je kasneje v rodni domovini mnogokrat hudo škodilo. Razumljivo je, da sem bil vedno dobrodošel posebno v vaseh, kjer so bili ljudje čustveno najbolj navezani na svoj osvobodilni boj. Tam sem spoznal, da je za pravo prijateljstvo med ljudmi nepredelana iskrenost v njihovih medsebojnih odnosih pomembnejša kot najvišja izobrazba. Najboljša šola iskrenosti pa je tista, ki si jo ljudstvo samo pridobi pri iskanju resnične demokracije in uveljavitve svojih naravnih, v ustvarjalnem človeku porojenih pravic, spoznanih v boju proti prevladi samovolje v lastni in dolgi zgodovini, nekdam v senci krvavih »svetih očetov«, plemstva in ob vključevanju v moderni svet še manj človeškega fašizma.

Tudi v njihovih šolah polnijo mladini glave s popačeno resnico o zgodovinskem dogajanju, kakor ga znajo olepotičenega prikazati tudi pri nas. Njihova država naj bi bila dve tisočletji star svetilnik na obzorjih vse evropske civilizacije in kulture, monopolna tovarna za izdelavo človekovih pravic, svetovni zastavonoša nebeškega kraljestva na Zemlji, največja farma za prirejo človeštvu prav nič potrebnih svetnikov, kakršen je bil tudi Avgustin, čisti predhodnik sodobnejšega fašizma, s svojo oboževano teorijo, po kateri hudo greši, kdor se upre oblast, katera vedno izvira iz Boga. (Jojme, kako malo je vreden takšen bog, ki ščiti tudi uzurpatorje ljudskih pravic!). Kdor izmed nas ljudskih nevednežev to avguštinsko modrost spozna, mu postane jasno, zakaj bi morali današnji Italijani še naprej oboževati in imeti za svojo, tj. italijansko, dinastijo Savoia, katere družinski člani niti laškega jezika niso znali govoriti, zdaj pa še slabše obvladajo italijanskega.

Ta umski koncentrat Savojevcev pa ima za seboj kljub temu nepozabne zasluge: pridelavo vsaj enega enega svetnika, neizbrisno pomoč prostozidarstvu pri ustvarjanju enotne Italije, s katere sodelovanjem je le-to moglo sprožiti prvo svetovno vojno in pozneje po njenem vzorcu razpečati po vsem svetu fašizem, ki naj bi bil edini sposoben zaustaviti razcvet brezbožnega boljševizma. Teh savojskih zaslug niti papež Wojtiła do svojega z veseljem pričakovanega konca ni

pozabil. Toda Avguštinovo pridiganje ni veljalo za stvarne pregrehe Garibaldija, brezobzirnega pustolovca, kateri je prostožidarstvu tudi zunaj Italije pomagal pri spodnašanju starih vladarskih dinastij, da so postavili na njihova mesta novejši parazite. Njega zdaj slavijo kot simbol bojevnika za svobodo vseh narodov. Na žalost, temu spretnemu političnemu komediantu in prevarantu, ki vsa svoja lažna junaštva podredil samo svojim najbolj sebičnim koristim, ki so soupadale z interesi vsega evropskega liberalizma, dandanes pripisujejo velezasluge predvsem člani italijanskih levičarjev, namreč socialistov in komunistov. Njihovi vselej močno nacionalistično obarvani prikazi Garibaldija imajo namen, da bi jih ves narod ob svojih nešteti in brezkončnih težavah obglodaval kot moj kužek staro in smrdljivo kost zato, da ne laja. v ustvarjalnem človeku porojenih pravic. Med italijanskimi sorodniki ne bi našel niti enega, ki me ne bi imel rad. Vsi so me z veseljem poslušali in z razumevanjem sprejemali moje razlage političnih smernic, v glavnem komunističnih in socialističnih. Tistih odnosov med njimi in menoj ne bi niti želel pozabiti.

Kratek skok v zgodovino — zamolčani del

KDOR IZMED nas ljudskih nevednežev avguštinško modrost spozna, mu postane jasno, zakaj bi morali današnji Italijani še naprej oboževati in imeti za svojo, tj. italijansko, dinastijo Savoia, katere družinski člani niti laškega jezika niso znali govoriti in še slabše obvladajo zdaj italijanskega. Ta umski koncentrat Savojevcev pa ima za seboj kljub temu nepozabne zasluge: pridelavo vsaj enega svetnika, neizbrisno pomoč evropskemu prostožidarstvu za ustvaritev Italije, s katere sodelovanjem je le-to moglo sprožiti prvo svetovno vojno in po njenem koncu po italijanskem vzorcu razširiti po vseh kontinentih fašizem, kateri bi bil edini sposoben zaustaviti razcvet protibožjega »boljševizma«. Teh savojških zaslug do svojega dolgo pričakovanega konca niti papež Wojtila ni mogel pozabiti! Toda sv. Avguštinova pridiganje ni veljalo za pregreho glede Garibaldija, brezobzirnega pustolovca, kateri je prostožidarstvu tudi zunaj Italije pomagal pri spodnašanju starih vladarskih dinastij in katerega morajo zdaj ceniti kot najbolj pogumnega bojevnika za svobodo vseh delovnih ljudi. Na žalost, temu spretnemu političnemu komediantu in prevarantu, ki je vsa svoja zlagana »junaštva« podredil samo svojim najbolj sebičnim interesom, ki so soupadali s

koristmi vsega evropskega liberalizma, dandanes pripisujejo velezasluge predvsem vodilni člani italijanskih levičarjev, tj. komunistov in socialistov. Njihove razlage, vselej močno nacionalistično obarvane, naj bi ves narod ob so stari italijanski antifašisti odprli oči glede zlagane svetosti »nedosegljivega narodnega junaka« in moža, ki bo večno simboliziral miroljubno sožitje med ljudstvi vsega sveta, namreč Garibaldija. Ta je zapustil še lastno ženo Anito, da je popolnoma sama umirala v borovem gozdu nad Ravenno, medtem ko je imel že pripravljeno njeno naslednico. Nakopal si je velikansko bogastvo, ki mu ga je prinesla komedijantska (lažno) vodilna vloga pri zedinjevanju številnih laških dežel, katere si niso bile niti toliko sorodne, da bi se njihovi prebivalci mogli medsebojno sporazumevati v nekem skupnem jeziku; po uradnih statističnih podatkih je bilo takšnih Italcev samo dobrega en četrto milijona. Umetno ustvarjene simpatije do tega mednarodnega pustolovca naj bi rabile samo do zedinitve v enotno državo, z enotno kulturo in jezikom ter samo s tistim Bogom, ki vlada nad vsemi narodi iz rimskega Vatikana kot edinega pravnega naslednika rimskih cesarjev. To pravico so Italiji iz hvaležnosti dopustili kot začasni instrument vladanja tudi pariški in londonski prostožidarji, ki jim je Italija postala dragocen zaveznik pri širjenju njihove »demokratske zamisli«, tj. prevlade in materialnega bogastva. V okviru te zgodovinske resnice bi mi Slovenci morali spoznati enako tudi vlogo balkanske kneževine Srbije, ki je zaradi enakih teženj in potreb sredi devetnajstega stoletja odkrila, da ima tudi ona zunaj svojega okrilja, v srcu Evrope, neosvobojene brate, Slovence in Hrvate, s katerih kulturo, povezavami in vojaško silo, bi še bolj zanesljivo kot Italija postala neprecenljiv zaveznik prostožidarstva. Predsednik Nikola Pašić ter ideolog in zunanji minister klavrne kneževine Ilija Garašanin sta z veliko vnemo in dokaj zgodaj skrbela za ponarejanje srbske zgodovine, prisvajanje umetnosti in stavbarstva ter prikazovanja vojaških zmag v »večnem« boju proti Turkom, s katerimi so reševali Evropo pred navali azijskih »nevernikov«. Sprožili so svetovno vojno leta 1914 in hkrati z Italijani, ob velikanskem številu žrtev (pri obojih), zaradi neučinkovitosti svojih armad, so dosegali samo poraze, vendar so kljub temu po zaslugi svojih framazonskih zaščitnikov (v sedanji terminologiji: demokracije) mogli uresničiti svoje politične sanje.

Zakaj naj ne bi smeli zdaj javno ugotavljati, da je bila SFRJ (tj. Titovina) samo rezultat nadaljevanja popolnoma istih političnih teženj, ki so bile rojene v istem zgodovinskem obdobju? Ali ni sedanja Evropska zveza v bistvu združenje ptic

roparic ene in iste pasme, katerih plen postaja vedno bolj očitno tisto, kar je v naši bližnji zgodovinski stvarnosti ostalo od telesa naroda, ki so ga oglodali lažni Kristusovi dediči, njim sorodni liberalci pod bojno zastavo demokracije in velesrbski boljševiki pod vodstvom lastnega Garibaldija, namreč Tita, moža brez pravega imena in nejasnega nacionalnega izvora?

Mimogrede: *Nikole Pašića velesrbska družina je bila močno povezana s framazonsko Italijana Garibaldija in to v času, ko njegova slava v domovini še ni zašla do kraja.* Njegov vpliv je bil še v letu 1876 toliko močen, da je vojaško učinkovita enota garibaldincev naskrivaj vdrla v Hercegovino, da bi v hkratnem udaru s srbskimi »prostovoljci« preprečila aneksijo (priključitev) Bosne-Hercegovine k Avstroogrski, katera je bila uresničena v letu 1878. Italijani so se tokrat prvič vrnil domov brez kakršnekoli zmage; zato zdaj o tem podvigu skrbno molčijo. Tudi srbska zgodovina to poglavje vedno le površno omenja.

To moje delo je namenjeno izključno le tistim Slovencem, ki so ohranili vsaj kanček nekdanjih umskih sposobnosti lastnega naroda in ki še verujejo v možnost njegove rešitve iz krempljev lažnih demokratov in popačene religije. Pišem, da bi zgodovina na podlagi tukaj zabeleženih dogodkov spodbudila tiste nepokvarjene rojake, ki so jih dresirali kot psičke v svojih »znanstvenih« ustanovah tujcem prodani šolniki, da bi ubogljivo obnavljali vladajočim režimom povšečne zgodovinske resnice.

S svojim pisanjem sem že zdavnaj dokazal, da zaradi razširjanja prikritih dejstev, nikjer nisem izkazoval ultranacionalističnih teženj, ki naj bi rabile predvsem fašističnim ideologijam.

V enem od svojih neobjavljenih sestavkov, kot npr. tistem z naslovom **ŠE NIKJER ZAVRNJENE SANJE LAŽNIH DEMOKRATOV**, katerega sem pripravil 28. februarja 1989, sem povedal naslednje:

Dediči velesrbske kuhinje vztrajno skrbijo, da recepti in izkustva svojega velikega mojstra ne bi padli v pozabo. Razumljivo je, da jih v političnih programih niso smeli izpustiti niti v času lažnega osvobodilnega boja pod rdečim praporom. Nikjer v Evropi zadnjega stoletja makiavelizem ni dosegel tolikšne popolnosti kot pri naših vsiljenih bratih. Še skrajno umazanih sredstev se znajo poslužiti za dosego svojih svetosavskih nakan. Po kostanj v žerjavico še vedno pošiljajo razne (malo)vzorne predstavnike raznih demokracij. Številne politične umore so zanje

opravljali pripadniki drugih narodov. Atentata v Sarajevu leta 1914, ki je sprožil svetovno vojno, tudi ni zakrivil državljan srbske kraljevine. Primerno obdelani in že znani recept pa je prišel iz srbske kuhinje, na pobudo zahodne masonerije, ki je hotela za vsako ceno uničiti Avstroogrsko kot trdnjavo katoličanstva, cigansko kraljevino pa okrepiti kot novi dejavnik miru v Srednji Evropi in jo postaviti za nosilca stabilnosti na Balkanu. Novi državni tvorbi so bile potrebne razširjene državne meje. Slovenijo in Hrvaško so nameravali pridobiti za svoje načrte z misijonarjenjem srbskega bratstva in deloma za nasilno priključitev v slogu Bosne 1878. Med Slovenci je še mnogo takih »avnojskih izprdkov«, ki se navdušujejo za uresničenje bratstva. Ampak Črno goro, kot nacionalno samostojno kraljevino, ki se ni prav nič zanesla na bratstvo s Srbi, so sklenili pridobiti s pomočjo destabilizacije. Načrti so se Pašićevi bandi docela uresničili. Črnogorcem niso Savojski mogli nič pomagati, kljub dinastičnemu sorodstvu, zaradi italijanske povezave z evropsko masonerijo in morebitnih zamer. Lekcijo s Črno goro s pridom uporabljajo tudi zdaj, v letu 1989. Zato sem prepričan, da bi jo morali čimprej obrazložiti slovenski javnosti, vendar nam to preprečujejo srboslavski zakoni. (To je nadvse poučen dokaz o tem, da je slovenski »osvobodilni boj« od vsega začetka deloval izključno le v prid Srbije). V slovenskih učbenikih bomo zato zaman iskali pojasnila na vprašanja kako, kdaj in zakaj se je končala samostojnost te majhne in nikomur nevarne države. Komur je še kaj do resnice, ne bo težko najti odgovor v najnovejši knjigi Mihajla Lalića Ko gora bo ozelenela. Avtorju ne morejo očitati, da laže, saj ni Slovenec.

Že dolgo časa pred letom 1912 je »obstoj Črne gore srbskim mogotcem pomenil črno moro«. Bila jim je v napoto kot huda ovira za dosego Jadrana (enako kot Slovenija za dostop do Trsta – VL). Ker pa je Črna gora kot država pripadala taboru Zaveznikov, so sklenili, da prepustijo njeno uničenje sovražniku vseh skupaj, tj. Avstroogrski!

»Že v srbskem vojnem načrtu, Cirkularni noti z dne 4. septembra 1914, je zapisano:

1. *da je na Balkanu potrebna močna centralistična država, ki bo skrbela za mir na tem območju in s tem v Evropi (z enako vizijo je Titova kamarila naplahtala Angleže v letu 1946 – Op. VL)*
2. *da mora ta država biti le Srbija z Bosno, Vojvodino, Dalmacijo, Hrvaško, Istro in Slovenijo. Črne gore pa niti ne omenja, ker je že bila obsojena, da jo izbrišejo in pahnejo v pozabo. – Kako to doseči? Apis je že čakal, da*

mu najdejo revolveraša, ki bi odstranil kralja Nikola, in hitel je ščuvati k uporu bose in sestradane črnogorske bataljone na bojiščih. Tudi vojvod Putnik je ukrenil vse, da bi Črna gora ostala brez vojske. Poskrbeli so, da sta dve njeni tretjini operirali po Sandžaku in Bosni ter branili samo Zahodno Srbijo. Pašić pa se je potrudil, da bi avstrijski generali začutili, da mejo brani samo ena tretjina črnogorske vojske, ki sama ne bi mogla preprečiti vdora. Toda Avstriji se ni mudilo in Pašić je hitro obtožil Cetinje, da se pajdaši s sovražnikom. Srbski poslanik Petar Pešić, čigar naloga je bila izpeljati vojsko Črne gore s pravega tira in v objem Avstrijcev, je moral pregovoriti slaboumnega Nikolovega sina Petra, komandanta lovčenskega bojišča, da se je sestal z avstrijskim stotnikom Hubekom in se začel pogajati glede zavarovanja civilnega prebivalstva. Tako se je tudi zgodilo in Pešić je dobil v roke »dokaze«, s pomočjo katerih je prepričal angleško vlado, da naj ne pošilja orožja nezanesljivi Črni gori.«

V poročilu Vrhovnega štaba Srbije, ki ga je kasneje napisal isti Pešić kot polkovnik, je rečeno:

»... ne smemo pozabiti, da so črnogorske enote nezanesljive in se jih zato ne bi smelo namestiti ob boku, marveč v sredino naše razvrstitve, vmes med naše enote ...« Tako je zapisal, ko mu je postalo jasno, da so srbske enote tiste, ki se umikajo na Kosovo, in da je obramba Sandžaka odvisna samo od Črnogorcev. Namen poročila je bil, da (Srbija) umaže ugled Črne gore, tik preden jo izbrišejo z zemljevidov.

Popolna destabilizacija Črne gore je bila dosežena 13. novembra 1918, ko so Črnogorci hoteli »oprati madež sramotne kapitulacije« (leta 1916) in so iz tega razloga strmoglavili dinastijo Petrovičev. Istega dne so razglasili »zedinitev s Srbi in drugimi soplemenici«. Ukinili so tudi samostojno patriarhijo. Kmalu zatem se je začelo množično naseljevanje Črnogorcev na Kosovu, katerim so začeli dodeljevati zemljo, ki so jo bili odvzeli domačinom. In tisto priseljevanje je pozneje rabilo kot krinka za srbizacijo ozemlja, v kateri je bila Pašičevim kuharjem potrebna soudeležba Črnogorcev.

Strašni Turki — ter pravoslavje

MARKSISTIČNI TEORETIKI odklanjajo ponavljanje zgodovine. Mogoče je to res ali ne, toda zagotovo se ponavljajo identične situacije – celo ob uporabi istih metod vladanja.

Na smeh mi gre, kadar pomislim, da je prav titovsko komunistična sodrga tista, ki v novem stoletju najbolj vneto obnavlja situacije iz prejšnjega!

Enaka politična metoda postaja vse bolj in bolj občutena pri postopni srbizaciji Slovenije. Današnja Srbija se zdaj še laže orientira pri potujčevanju tujih ozemelj, ker se lahko ozira na »umetno« pozabljeno **peto kolono Hitlerjeve Nemčije**. Ne bom se ustavil pri opisu njenega delovanja, pač pa bom poskusil dovolj razumljivo dokazati, da nam je Srbija po sedmih desetletjih sožitja v Jugoslaviji (Srboslaviji) po zaslugi krivega prikazovanja »bratske« zgodovine najhujši sovražnik, ki se bo ponovno spajdašil s prostozidarstvom s pomočjo Evropske zveze. Zadostuje, da ponovim, kar sem objavil v svoji knjigi KOMU (NI)SMO TUJCI, izdano leta 1995 pri Založbi Jutro v Ljubljani.

... Jugoslovenarsko usmerjeno uradno zgodovinopisje in slepo prevzemanje nemških podatkov sta tako močno vplivala na avtorje sicer številnih zgodovin našega naroda, da so pozabljali na obstoj drugih slovenskih dežel poleg Vojvodine Kranjske, predvsem matične Koroške s Štajersko.

Mlajši rodovi ne bi smeli vedeti, da smo tudi Slovenci »zgodovinski narod«, ki je posredno in neposredno vplival na izoblikovanje evropskega političnega zemljevida. **Naše ljudstvo pa še dandanes ne bi smelo vedeti, da plenilci in morilci z Balkana niso bili samo Otomani.** Naši zgovinopisci se iz političnih razlogov (da ne bi škodovali bratstvu s Srbi) najraje izognejo že letu 1396, ko so se Turki prvič pojavili v naših krajih, namreč na Štajerskem. Naši vrli šolniki so to letnico začeli izpuščati že v Jugoslaviji številka ena, v drugi (tj. avnojski) pa bi bila zanje naravnost smrtno nevarna. Vsiljenih in vedno junaških bratov Srbov niso smeli prikazovati v slabi luči. In prav takratna njihova krdela so bila neposredno vpletena v **prvi roparski pohod nad Slovence**.

Turki leta 1389 na Kosovu niso mogli nastopiti z kdove kako številnim moštvom, kakor se trudijo dokazati poraženci in sedanji prirojenci

zgodovine, saj še niso bili zasedli Balkanskega polotoka. Kdo naj bi jim bil navlekel tja in nastanil toliko vojakov, da bi njih število po logiki moralo presegati število domačih prebivalcev? Z veliko armado ne bi mogli operirati niti zaradi logističnih zmogljivosti. Odgovor na to vprašanje je preprost: turška vojska na Kosovu je bila v bistvo gost. Kot se je v tistih časih že večkrat zgodilo tako pri Srbih kot pri Grkih (nikoli pa pri Bolgarih), so jih tja povabili nekateri izmed domačih plemenskih starostov, tj. despotov. Tudi o tem uradna zgodovina molči. V kosovski bitki, ki je postala komaj v kasnejših časih simbol »narodove nesreče«, niso bile potolčene vse srbske vojske in despotske družine. Srbska zgodovina se pri navajanju vzrokov za poraz poslužuje legende o »izdajstvu« Vuka Brankovića, o drugih, ki so želeli poravnati svoje medsebojne račune s turško pomočjo, pa ne marajo razpravljati. Med takšnimi je bil gotovo tudi Stjepan Lazarević, sin »carja« Lazarja. Komaj sedem let po kosovski bitki se je potrudil izkazati hvaležnost sultanu Bajazitu. V bitki pri Nikopolju 25. septembra 1396 je vpadel v hrbet križarski, tj. katoliški vojski, kateri je poveljeval ogrski kralj Sigismund. S tem, da je razgnal francosko konjenico, je premišljeno omogočil Turkom, da so zmagali. **V katoličanski vojski ni bilo pravoslavcev**, bojevat se proti muslimanski nevarnosati pa so prišli celo Angleži, Nemci, Madžari z bolj redkimi Hrvati in Slovenci. Če bi tveženje srbskih in njim naklonjenih zgodovinarjev pomenilo resnico, bi se Srbi morali že tedaj postaviti na stran Evrope in se maščevati za kosovski poraz s tem, da bi se pridružili križarski vojski, ki je imela namen očistiti spodnje Podonavje od turških mostišč. Slovencem je poveljeval celjski grof Herman II., ki je rešil iz Donave Sigismunda. Hrvati niso posebej omenjeni. Slovencem pa v zvezi z navedenimi zgodovinskimi dejstvi pripada še nekaj, kar jih postavlja pred nosilce »zahodne omike«, kateri niso nikoli okusili divjanja »turških« plenilcev. Po zmagi pri Nikopolju se je Bajazitova vojska (ali res samo turška?) potrudila izkoristiti presenečenje in planila je na Zahod. Še iste jeseni 1396 so Turki v okolici Ptuja prvikrat morili in plenili po slovenskem ozemlju. Viri omenjajo, da so odvedli s seboj v sužnost 16.000 ljudi.

Zaradi vpada Mongolov in domačih dvornih zdrah so Turki mirovali več let. Toda leta 1408. so na prošnjo bosenskega kralja Ostoja obiskali njegovo deželo. Dne 9. oktobra 1408 so se vdruživši lotili pustošenja naših krajev, ko so oropali Metliko in Črnomelj. Napad na iste kraje so ponovili v letu 1411. Že štiri leta pozneje, leta 1415, jih je ponovno poklical na pomoč vojvod Hrvoje, da so mu

pomagali zlomiti premoč ogrske vojske. Del turške vojske je tedaj z Madžarskega odšel na Štajersko, nekaj enot pa je iz Bosne krenilo čez Kolpo in mimo Ribnice do Ljubljane. Oglejski patriarh Lodovico Teck je v Vidmu zahteval, naj bi polovica za vojno sposobnih Furlanov odšla na pomoč Slovencem in Hrvatom, toda Benečani so zaradi trgovanja s Turki spretno preprečili ta načrt. Skrb za vero je bila zgolj deklarativna, enako kot so v našem letu 1993 deklarativna načela o človečnosti. Hudo vznemirjen je ostal ves »krščanski« svet, ki pa ni hotel ničesar žrtvovati za lastno obrambo.

Na podlagi doslej naštetih napadov moremo z vso verjetnostjo sklepati naslednje:

1. Turki so dotlej izvedli vse napade iz Srbije in Bosne, kamor so jih bili poklicali na pomoč domači veljaki. Med vsako od teh intervencij so prihajali tudi k nam.
2. **Torej niso prihajali iz Male Azije, marveč iz nam sosednjih dežel.** To pomeni, da so v **balkanskih deželah** dobivali informacije, hrano in vojaštvo. Turčija še dandanes nima več kot 70 milijonov prebivalcev.
3. Ti napadi niso imeli strateških namenov, toda vnašali so zmedo v avstrijskih in ogrskih deželah. Zato je verjetno, da so v »turških« enotah prevladovali srbski in grški vojaki, katerih naj bi bilo po logiki manj škoda kot turških. Po vsem, kar počenja srbska vojska dandanes, sodimo, da nadaljuje tradicijo, ki ni turška, kajti dežele iz katerih so potekali napadi, še niso bile vključene v sistem turških pokrajin. Pridružene srbske enote so se sicer bojevale pod turško zastavo, vendar z namenom, da si pridobijo plen in povzročijo čim večjo škodo katoličanom, katere so smrtno sovražili. V prid domnevi, da so v otomanskih enotah prevladovali pravoslavci, govorijo pročevanja o sistematičnem uničevanju cerkva in samostanov. Turške enote so bile do drugovercev strpnejše, zato so se pri njih ohranile prastare cerkve (srbske, grške, bolgarske in grške), ohranjena je celo katedrala sv. Sofije v Carigradu. V Bosni in Hercegovini je bilo dovoljeno delovanje frančiškanov. **Samo Srbi in Grki so porušili ob svoji osamosvojitvi vse mošeje, kot rušijo zdaj (1992) na Hrvaškem vse katoliške kultne objekte.** Starih navad (prirojenih?) se pač ne morejo otresti.
4. Pravoslavna ljudstva na Balkanu niso niti enkrat zaprosila za pomoč pri katoliških deželah, temveč so hotela uresničiti svoje prav nič nebeške

namere s pomočjo svojih muslimanskih zaveznikov. Od samega začetka so jih družili skupni materialni interesi.

5. Pravoslavna cerkev je to dogajanje zamolčala, nikdar jih ni obsodila in še vedno molči, v zagovorih pa uporablja laži.

Od tistih časov zatem na Slovenskem in Hrvaškem ni bilo več miru. Spomladi leta 1469 je paša Ezebeg iz Bosne vodil vojsko na zahod. Ustavili so se pred Senjem. Toda hrvaški Frankopani se niso hoteli spopasti, marveč so se odkupili. Zato so Turki mogli nadaljevati pohod. Na dan 21. maja so se nastanili pri Metliki. Cela dva tedna so divjali po Kranjskem. Takrat so v ljubljanskem predmestju požgali staro šentklavško cerkev. Strašno je bila opustošena vsa Dolenjska. V juniju in septembru istega leta je Skander paša, (glejte, krščanski Aleksandar!) uničeval katoličane do reke Piave na Furlanskem. Ob koncu leta so izropali Dolenjsko in Savinjsko dolino. Glavni pritisk napadov pa je morala prenašati Kranjska. Deželni stanovi so sicer poskušali zbrati splošno obrambo in vsaka domačija je morala prispevati po enega moža z orožjem, toda bilo je prepozno. Hrvaška je v istem času bila zadržana skupaj z Madžari v obrambi pred turško glavnino. Evropa se je tedaj ustrašila. Papež je podelil posebne odpustke prebivalcem Slovenske krajine, vojaške pomoči pa le ni poslal nihče. Morda bi do tega prišlo, ko bil bi živ papež Pij II. – Piccolomini, odličen poznavalec in prijatelj vseh Slovencev, ki je prej bil nuncij na dunajskem dvoru (saj je obvladal slovenščino kot enega od državnih jezikov), potem nadžupnik v Starem trgu pri Ložu in škof v Trstu. Leta 1464 je umrl v anconskem pristanišču, ko se je odpravljal v Albanijo, da bi pomagal Skenderbegovim Albancem. Bil je prvi med pomembnimi tujci, ki je razumel pravni in politični pomen ustoličevanja koroških vojvodov.

Leta 1471 je bosenski poveljnik vojske Ezebeg opleni Dalmacijo in zatem še Kranjsko. Na hitro se je vrnil v Bosno in od tam že vdrugič do Ljubljane (junija). itro Hitro je sledil še tretji pohod: na binkoštni ponedeljek so se njegove enote utaborile na Rašici in od tam ogrožale Ljubljano. Nato so se preuredile v tri veje, katerih prva odšla proti Kranju in Velesovu, druga h Kamniku in Celju, tretja pa v Stično. Na Kranjskem obrambe ni bilo, le Korošci so prišli prepozno. Meseca avgusta so balkanski roparji preplavili Vipavsko dolino in vso Goriško. Mestni stotnik Celja je poslal državnemu zboru v Regensburgu poročilo, kjer pravi, da so porušeni samostani Stična, Pleterje, Jurklošter, Gornji grad, Novi

klošter ter avguštinski in frančiškanski (?) v ljubljanskem predmestju, izropana pa tudi ženska samostana v Velesovu in Mekinjah. Na Kranjskem so uničili skoraj 40 cerkva in na Štajerskem 24. Lokacije samostanov niso bile strateškega pomena, v cerkve pa so se ljudje zatekali pred napadi. S tem je potrjena omenjena domneva, da je bilo uničevanje kulturnih zgradb delo katoličanstvu sovražno nastrojenih pravoslavcev. Tukaj ponovim: Turki na Balkanu niso uničevali kulturnih zgradb. Ljudsko izročilo potrjuje njihovo narodnost. Tako je znano, da je »Turek« hotel s silo vdreti v cerkev s. Magdalene nad Laškim. Ko je zamahnil z mečem po vratih, se mu je zarila v roko trska, da je prestrašen zaklical pajdašem: »Odlazimo, bračo, svetac je kod kuće!« (J. Gruden, 383). Pogosto je bilo slišati različne umske kombinacije v slogu »jebemti«. Marca 1472 so pustošili po Notranjskem in v Cerknici zažgali prafarno cerkev. Ljubljanskega obzidja pa niso mogli predreti in so zato zažgali šempetrsko cerkev.

Leta 1473. so prvič napadli Koroško. Preko Dolenjske, mimo Ljubljane in Kranja so pridivjali Čez Jezersko do Železne Kaple, odkoder so se razpršili po vsej deželi. Ker tudi tokrat niso imeli s seboj topov, smemo sklepati, da so prišli samo ropat. Slovenske dežele so bile za takratne razmere zelo privlačne, ker je bila kulturna raven prebivalstva (avtohtonih staroselcev) mnogo višja kot pri napadalcih, samih prišlekov iz Azije, je bilo zato na razpolago mnogo več plena. Svetosavci so z napadi. Otomanom pomagali slabiti obrambno moč napadenih dežel in utirati pot za kasnejšo zasedbo. Enako strategijo uporabljajo Srbi še dandanes (konec XX. stoletja). Tisti strašni val je dosegel kranjsko mejo dne 23. septembra. Kranjski deželni stanovi so še v istem letu naslovili na papeža Siksta IV. pismo s prikazom stanja v deželi. Tudi ta niti malo sveti oče se ni takoj odzval. Odgovoril jim je v obliki pisma vladarjem šele dne 24. junija 1475.

Začele so se priprave. Medtem pa so Turki že avgusta pridrli na Dravsko polje. Enote treh slovenskih dežel so jim prišle naproti, ali Turki so se jim umaknili k Savi; v bitki ob Sotli so Slovenci podlegli premoči. Visoke odkupnine za slovenske poveljnike, ki so jih zahtevali za vrnitev, potrjujejo, da je šlo samo za uresničevanje materialnih namenov. Konec meseca septembra so se pojavili v Krškem, Kostanjevici, Kranju in Radovljici z namenom, da udarijo na Koroško, toda vrniti so se morali z vseh treh mejnih prehodov. Cel mesec so pustošili po Kranjskem, ne da bi naleteli na vojaški odpor. Kronika navaja še tretji val v istem letu, ko so med Miklavževim sejmom vpadli na Muljavo in pobili ali odpeljali s seboj okoli 4.200 oseb.

Naslednjega leta (1476), je v mesecu juliju 4.500 konjenikov brez uspeha napadlo samostan v Pleterju. Mimo Novega mesta, Cerknice in Postojne so jo mahnil v Gorico, od tam čez Črni vrh k Škofji Loki ter nato čez vso Dolenjsko in čez Kolpo nazaj. Dne 26. septembra v istem letu so opravili že drugi napad: šli so ob Savi navzgor in čez Trbiž na Koroško, nakar so se vrnil spet prek Slovenjgradca in Celja nazaj. Praktično nikjer niso našli na odpor.

V letu 1477 so se združeni balkanski razbojniki posvetili Primorskemu in Furlaniji. Pred trdnjavo v Gradiški so pobili posadko, nato pa so oplenili in požgali vso deželo do Štave.

V Furlanijo so se vrnil že takoj naslednjega leta (1478). Po dolini Soče in prek Predela so dosegli Trbiž, tam pa so se raztepli po Zilski in Gornjedravski dolini. Na Hrvaško so se vrnil po Junski dolini in mimo Celja. Ta napad (meseca avgusta) je bil najhujši, kar jih je prestala Koroška. Ampak med povratkom je te napadalce temeljito potolkla hrvaška vojska pod poveljstvom Petra Zrinjskega.

V naslednjem letu (1479) pa so izdajalski Benečani prav po laško sklenili sramotni mir s Turki, da bi zagotovili zase varno trgovanje (tudi s krščanskimi sužnji) po Južnem Balkanu. – Rimska, papeška, kamarila tega niti ni komentirala.

Valvasor piše, da je turška vojska spet vdrla v naše kraje s 26.000 možmi leta 1480. Julija so divjali po Kočevskem in Notranjskem. Del teh enot se je nato dolgo zadrževal tudi na Koroškem, odkoder so vpadali do Judenburga, pa tudi na Kranjsko in v Furlanijo.

V naslednjem letu pri nas baje ni bilo nobenega turškega vdora. Zato pa so spet povzročili hudo škodo v letu 1482.

Zelo hud udarec pa je doletel glavne tri slovenske dežele v letu 1483. Turška drhal je pri povratku naletela na organiziran odpor. Na Uni jih je dočakala skupno obrambna vojska Hrvatov in Slovencev, kateri so poveljevali Bernard Frankopan, Ivan Zrinjski in dva Turjačana. Turke so potolkli in rešili več tisoč ujetnikov. Krščanska zmaga na Uni je zagotovila vsaj Slovincem večletno premirje, ki jim je omogočilo pripraviti učinkovito obrambo. Šele leta 1491 so spet začeli napadati, toda ljudstvo je medtem izgubilo strah pred njimi. Omembe vredno je samo divjanje enot Jakub paše leta 1493 po Štajerskem in Kranjskem. V letu 1493 pa je novi cesar Maksimilijan I. sklenil mir s sultanom Bajazitom. Turki so postopno začeli izgubljati moč zaradi notranjih razprtij in potresa v letu 1509.

Več desetletij smo imeli mir, z izjemo manjših roparskih vpadov. S tem je bila omogočena dobro premišljena obramba. Največjega pomena so bila pravočasna in zanesljiva poročila o bližajoči se nevarnosti. Posebna služba je skrbel za prižiganje kresov po izbranih gorskih vrhovih v določenem zaporedju in uporaba brzih slov na konjih.

Med leti 1525 in 1530 je bilo zabeleženih še 50 napadov na ozemlje Kranjske. Dežela je bila takrat tudi finančno izčrpana. Ker leta 1526 ni mogla zbrati niti rednih davkov, kaj šele dodatnih, ki jih je zahteval nadvojvod Ferdinand za boj proti Turkom, so morali prebivalci zbrati vse zlate in srebrne dragocenosti, ki so bile potem prekovane v denar. Kranjski, štajerski in koroški uradni viri navajajo, da so vse tri dežele od začetka vdorov do leta 1500 utrpeli izgubo okoli 200.000 prebivalcev. (Silno zanimiva primerjava s približno številom žrtev po zaslugi izkrivljenega narodno-osvobodilnega boja po zaslugi slovensko-srbskih komunistov ob koncu druge svetovne vojne). Samo na Spodnjo Štajersko jih je odpadlo ena tretjina. Pa nas imajo še vedno za (molzne) brate! Naslednji dve stoletji je morala dežela Kranjska skrbeti tudi za varnost meje s Hrvaško z morske strani, potem posebej še za trdnjavo Petrinjo (katere pomen so si Miloševići dobro znali priklicati v spomin!), prispevati stroške za oskrbo avstrijske vojske na Ogrskem in za odplačevanje dolgov. **Zdaj nam je lahko popolnoma jasno, zakaj država na Kranjskem ni dovoljevala naselitve Uskokov.**

*Slovenske in hrvaške dežele so bile tiste, ki so morale prenašati strašno breme za obrambo pred pritiskom s strani **balkanskega** (ne turškega) vzhoda, da so predhodniki sedanje Evropske unije (tiste ki bi zdaj rada obnovila Jugoslavijo, da so države Zahodne Evrope brezskrbno ustvarjale svoje nove epopeje na novih dveh celinah (ob hinavskem molku papeške kamarile enako kot ob turških vdorih pri nas) . Nešteto je dokumentov, dostopnih in razumljivih, ki pričajo o zaslugah Slovencev, Madžarov in Hrvatov za ohranitev evropske civilizacije. **Toda Srbi, Grki in pravoslavne Cerkve pripisujejo vse zasluge le sebi že celi dve stoletji!** Še med nami so ljudje (skoraj vsi šumaštri in akademiki), ki jim to laž verjamejo. Za Srbe smo bili vsi skupaj nosilni steber neke tiranske in njim sovražne vladavine, ki je tlačila vso Evropo, medtem ko so se oni žrtvovali za »krščansko vero«. Toda Evropa je rada pozabila na svoj poraz pri Nikopolju! Pokojni germanizatorji so se resnice zavedali, niso pa želeli, da bi svet vedel za naše vrline in zasluge, še živim rdečim srboslavcem, častilcem »Majke Jugovića« na slovenskih tleh pa tudi ne gre v račun, da bi svetu kazali »junaški rod« v krvavih oblačilih.*

Meje v Slavoniji še dolgo niso varovali današnji ostanki Hrvatov, temveč le Slovenci. Glavno breme za njeno vzdrževanje je leta 1546 morala prevzeti Štajerska, en del pa Koroška. V tistem času so se Hrvati imenovali samo prebivalci majhnega ozemlja med Uno in Kolpo, ki niso bili sposobni vzdrževati sami novo vojaško krajino. Tega so se zavedali tudi kasneje, ko so leta 1712 v zvezi s Pragmatično sankcijo zahtevali, da bi jim vladal isti Habsburgovec kot na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem. Tudi na spodnjem delu meje (1728) so poveljevali samo slovenski (nikdar nemški) poveljniki.

V letih 1559 in 1560 so Turki prišli večkrat ropat na Kras (pod zaščito prijateljskih in »krščanskih« Lahov, Benečanov). To jim je drago zaračunal Herbert Turjaški (v nemški obliki Auersperg, čigar rod pa nikoli ni bil nemški, marveč slovenski = »Hribar < taber, tur, n. Tauer). Po junaški Herbertovi smrti so leta 1576 spet pridrli na Kranjsko. V letu 1577 je Ferhad paša začel sistematično rušiti obmejne trdnjave. Na dan 28. marca 1578 so po petdnevem obleganju zavzeli Metliko in se ji krvavo maščevali.

Leta 1580 je bila v času enega samega leta sezidana glavna utrdba na spodnji obrambni črti, Karlovec. Prvi je iz nje poveljeval Vajkart Turjaški. Toda omenjeni paša si je upal leta 1584 z veliko vojsko vdreti v bližnje hrvaške in slovenske kraje, med povratkom v Bosno pa so jo pri Slunju potolkli.

Leta 1591 je bil postavljen na čelo Bosne človek z zahodnega roba (domišljene) države Nemanjićev. čisti Srb, ki je prestopil iz pravoslavne v mohamedovsko vero. Ta je bil Hasan paša – Predojević. Takoj po prevzemu oblasti je začel preurejati vojsko in že avgusta je udaril na Sisak. To trdnjavo so branili Hrvati pod poveljstvom zagrebških kanonikov Mikca in Kovačića. Po štirih dneh napadanja so se Turki raje umaknili. Zagrebški kapitelj je prosil Slovence za hitro pomoč, ker so bili prepričani, da premirje ne bo dolgo; niso se zmotili. Spomladi 1592 je padel Bihač in v avstrijskih deželah je zavladal preplah. Hasan je ukazal zgraditi most čez Kolpo. Naši so bili zbrani v bližini Bresta; bilo jih je 3000 in poveljeval jim je baron Erdedi. Le malo je manjkalo, da jih niso obkolili in rešiti so se morali z begom. Turki so potem neusmiljeno izropali Turopolje in 23. julija začeli napadati Sisak. Po petih dneh in brez uspeha so svoje sile uperili proti drugim in hrvaškim krajem. Sisak je bil rešen že vdrugeč.

V naslednjem letu je prišel na vrsto vtretjič. Hasan se je trudil, da bi bil videti bolj turški od pravega turškega sultana. Najbrž je poveljeval v prepričanju, da

bo on maščeval pomorski poraz pri Lepantu v letu 1571. To so dobro razumeli na Dunaju in v Rimu, kjer jih postalo silno strah kot enako na Kranjskem. Iz tistega časa je pesem:

*Če Turek vzel nam Sisek bode,
nam narobe prav vse pojde:
mest' Lublana bo pokrajna,
dežela kranjska turška drajna.*

(Lublana je tukaj še slovenska, ker izvira iz treh *lubov* = gričev, kot je bil to pravilno zapisal dobrih sto let prej papež Pij II. Piccolomini, boljši geograf kot sedanji naši akademiki; srbizirana Ljubljana pa se je uveljavila s *srbsko drajno* po letu 1918).

Dne 10. maja je deželna gosposka razglasila mobilizacijo. Zborna mesto naših je bilo v Zagrebu, turško pa v Kostajnici. Hasanova vojska je prispela pred Sisak 15. junija in se začela vkopavati na desnem bregu reke tik pred izlivom v Savo. Štela je 18.000 mož redne vojske in 20.000 pomožne. Avstrijskih vojakov proti Turkom je bilo 5.000 in v trdnjavi še 300. Sredi naslednjega dneva se je vnel glavni spopad. Začela ga je hrvaška enota bana Erdedija, ki pa sovražniku ni bila kos. Trenutno situacijo so rešili arkibuzirji Andreja Turjaškega in konjeniki Adama Ravbarja. Turškega poveljnika je pokopala zaverovanost v lastno premoč, ki je bila že dostikrat usodna tudi za razne balkanske veličine.

Evropa se je spet oddahnila, toda samo za eno dobro stoletje. **Andreju Turjaškemu se je zahvalil za zmago papež Klement VIII že v prvih dneh julija. General Turjaški pa je že 3. julija pisal z Dunaja Deželnemu zboru kranjskemu: »Das windische Kriegsvolk hat den ersten Angriff gethan ...«** (slovensko vojaštvo je izvršilo prvi napad.« Tudi cesar Rudolf se je Kranjski deželi (in samo njej) 3. decembra istega leta zahvalil z »zlatopečatnim pismom«.

In prišlo je leto 1991

TUDI LETA 1991 se je slovensko vojaštvo čudovito izkazalo, ko je prisililo Jugoslovansko ljudsko armado k sramotnem umiku preko tujega ozemlja. Hrvaško državno vodstvo (nikakor pa ne ljudstvo) pa je raje ubogalo domišljavega Tudjmana, ki je bil prepričan, da s pomočjo Miloševićeve Srbije utegne doseči še kaj več kot premirje; zato pa je Hrvaški nakopal samo žrtve in mednarodni prezir.

V ženini in zdaj tudi moji domači vasi sem se več let sestajal v prijateljskih pogovorih s kardinalom Palazzinijem, mislim da predhodnikom našega Rodeta. Tako sem ga zaprosil, naj ukaže poiskati v Vatikanski knjižnici morebitno kopijo slovitega pisma. Ostali smo samo pri nebeških obljubah. Kadarkoli sem mu v domačem krogu ponovil svojo prošnjo, jo je v najbolj veselem ozračju preslišal. Zdaj mi je povsem jasno, da Slovencev ni smelo biti nikjer! Zmage pa so smele obstajati samo na strani Italcev in zaveznikov!

Očitno torej Slovenci nismo bili lepotni privesek Evrope, temveč sestavni del le-te, avtohton narod, ki se ni priklatil od nikoder (kot zatrjujejo predstavniki Katoliške cerkve ter pariške in londonske masonerije) ter ni ropal in kradel po svetu v imenu človeškega napredka. Morda bo ta sestavek prišel v roke kateremu od predstavnikov evropske »demokracije«, kateri kljub barbarstvu vsakokratnega režima vidi v srbski naciji morebitni bodoči branik pred vdori drugih iz Azije. Pa naj ne pozabi, da ta nacija v vsej svoji okolici nikoli ni imela prijateljev.

Leta 1595 so Kranjci in Korošci pod poveljstvom Žige Herbersteina osvobodile Petrinjo in leto pozneje Jurij Lenkovič s kranjskimi bramborci trdnjavo Klis. Turških vdorov na slovensko ozemlje je bilo tedaj konec, z izjemo malo številnih razbojniških napadov; zadnji je prizadel v letu 1736 Kostanjevico.

Prav nič mi ni mar, ako me bo kateri od prizadetih obtožil, da sem sovražnik demokracije. Mirne vesti jim odgovorim: »Drži, vendar samo take kot je vaša. In veseli me, da imam sovražnike, ki mi s svojim prezirom potrjujejo, da sem poštenjak!«

Zaradi mojega pisanja sem bil invalidsko upokojen že aprila 1978. To se je zgodilo pred vdori na ukaz tiste politične, brezimenske veličine, ki je v letu naše osamosvojitve ukazala postaviti ob vhodih v Ljubljano velikanske lepake z napisom: NI SLOVENIJE BREZ JUGOSLAVIJE !

Zakaj sem napisal te spomine

SVOJE SPOMINE, katerih sem se lotil v tej knjigi, obravnavam z edinim namenom:

1. opozarjati na stvarnost in logiko brez olepšav – tj. brez oguljenih nacionalističnih ponaredkov zgodovine ter lažnivega ideološkega barvanja političnih sanj tudi v službi religij – po edino večnem pravilu, da vsaka laž v teku časa postane resnica;
2. spodbujati nekorumpirane zgodovinarje k iskanju resnice;
3. utrjevati narodno zavest na podlagi neodvisnih odkritij s pomočjo posameznikov in ob presoji tistih, ki so jih desetletja namakali v pralnicah režimov;
4. spoznavati preteklost in probleme sedanjosti pri vseh naših sosedih. Seveda, nisem jaz poklican, da bi igral kako novo avtoriteto, čutim pa da me starost, izkušnje in izobrazba v najbolj kritičnem obdobju mojega ljudstva in naroda potiskajo v smer razkrivanja.

Veliko sem pisal svojim italijanskim bojnim tovarišem in prijateljem, vedno v polnem prepričanju, da jim odkrivam resnico. Menim, da sta naslednji dve strani, prevedeni zdaj v naš jezik, dovolj zgovorni v prid zgoraj vrinjenih nalog.

Z nekdanjimi sobojevniki v Italiji sem se redno srečeval. Nagovor v Pesaru leta 1965.

Pismo je z dne 10. decembra 1994 in naslovljeno je na ANPI – Zvezo partizanov Italije, Pokrajinski odbor v Pesaru.

»Dragi prijatelji, že iz vljudnosti čutim dolžnost, da vam napišem nekaj vrstic za božične praznike, pa tudi kot odgovor na vaše pozdrave, ki mi jih je sporočil moj sin Vladimir.

Ostanite prepričani, da nisem zavrgel vezi iz naše skupne preteklosti. Kljub temu pa nočem nikdar več uporabljati besede *compagno*, ker preveč spominja na grozote v okolju tistega, ki je živel v okolju jugoslovanske in ruske komunistične izprijenosti. Rablji in policaji so nas prisilili, da smo se privadili te oguljene besede, katera pa predvsem v osebnih odnosih z nji mi nikakor ni mogla izražati čustev iskrenega prijateljstva. Vidite, zaradi tega raje potrdim svoja prijateljska čustva z izrazom *amico* (= prijatelj).

V času, ko se nismo ponovno srečali, mi je prišla z vaše strani obtožba, da sem postal zagrizen reakcionar. Dobro pretehtajte moj odgovor: To niti najmanj ni resnično!

Ostal sem, kakršen sem bil že nekaj: sovražen do izprijenih naprednjakarjev, ki z ideološkim gobezdanjem vlečejo za nos lahkoverne in dobro misleče posameznike. Sovražim nezakonita dejanja in zločine, kar so zakrivili slovenski »komunisti« med drugo svetovno vojno in še po njenem koncu. Vi pa ste še vedno prepričani, da je bil Titov režim avantgarda vsega človeštva, od vseh vladavin najbolj demokratičen, skratka koncentrat vseh dobrot in resnic. Morda boste sedaj razumeli, zakaj sem pred kakšnim letom pri vas protestiral, ker ste me v javnosti označili kot odposlanca Zveze borcev Slovenije. Ampak takrat sem že dodobra spoznal, da se je slovenska stvarnost neznansko oddaljila od tistih oblačil, s katerimi se je nadvse rada prekrivala.

Jugoslavija je bila skupnost, ki bi morala predstavljati združenje treh plemen ob ohranitvi izključno le srbskih značilnosti. Ta umetno pridelana nacija se je bila porodila v zmešanih glavah francoskih in angleških framazonov (beri: liberalcev, nosilcev najbolj neusmiljenega kapitalizma) z namenom, da bi igrala protiutež v boju proti katolicizmu, ki ga je simboliziral že od davna Dunaj. Nas Slovence in Hrvate je bilo potrebno žrtvovati ter podariti Srbiji in Italiji kot nagrado za njun prispevek v svetovni vojni.

S popolnoma enako politiko so Srbi nadaljevali, ker so se prekrivali z zamisljivo, da so stabilna in demokratična država, ki bo zagotavljala mir

na Balkanu. Drži, vendar je bila ta stabilnost dosežena za ceno neštetihih človeških žrtev, večinoma ne srbskih, kakor tudi po zaslugi nezaslišanega gospodarskega zatiranja. S pomočjo sebi zvestih valptov in kvislingov je režim hotel za vsako ceno vsiliti Slovincem svoj jezik, zgodovino in kulturo. Hotel nas je prepričati, da smo Srbom bratje, dejansko pa vendar nič več kot Italijanom in Kitajcem. Najbolj ogaben ponaredek pa je novejša zgodovina, v kateri je bila udeležena prav moja generacija. Ali to je bilo najteže razkrinkati: kot mladinci smo bili močno navezani na vse utvare in ponaredke. V Sloveniji je moč govoriti o narodnoosvobodilni vojni samo v zvezi z dogajanjem iz leta 1941 in na Goriškem 1943. Vse drugo je v resnici stalinistična revolucija ob spremljavi velesrbske muzike. Zdaj pa že imamo podatke o nacističnih in fašističnih vojakihi, ki si izgubili življenje na slovenskem ozemlju: nič več kot 6.000. Partizanov je padlo mnogokrat več, toda v boju s katerim nasprotnikom? In zakaj? Padli so v boju z lastnimi rojaki, medtem ko so uresničevali »revolucijo«. Vendar vodilnim tega še ni bilo dovolj. Takoj po vojni so »likvidirali« (kot se leporečno izražajo uradni rdeči viri) najmanj 15.000 Slovencev, ki so jih porinili v brezna, večinoma pa je bilo titovsko klanje proč od zloglasnih tržaških fojb. Likvidirali so tudi prve in prave komuniste (ob najmanjšem znaku razočaranja), ki so bili neponarejeni organizatorji zgodnjih partizanskih enot, v katerih sem (aktivno, ne doma v kuhinji) sodeloval tudi jaz. Največ med njimi jih je imelo v žepu univerzitetno diplomu in ki jih ni bilo moč prepričati, da bi verjeli faliranim študentom tipa Boris Kidrič, kot se je dogajalo z bedastim delavskim razredom. Iz varnostnih razlogov, za nepredvidene primere, so klavrni voditelji slovenskega proletariata poskrbeli, da so jih nacisti prav radi sprejeli med množico trpečih v taborišču Dachau. V posmeh pravici so rdeče barabe inscenirale »čisto nesmiselne« legalne procese, ki so bili namenjeni samo intelektualcem. Nisem pozabil, kako so vsakemu naprtili grozotne zločine zoper narod, meni tudi ker sem kot italijanski partizan utegnil postati nevaren zanje. V Dolenjem Logatcu, mojem rojstnem kraju so meseca maja (in delno junija) natakneli na vzidane mesarske kavle živih 258 katoliško usmerjenih kmetovalcev in jih mrtve zmetali v fojbe. Rjovenje žrtev je delno prekrival logaški harmonikaš Marušič. Gospodje Winkler, Meden in Čujović vam tega nikoli ne bodo potrdili. – Titovina se je iznebila cca 200.000 drugače mislečih oz. nevarnih rojakov!

Priznam vam pravico, da me vprašujete, kako da še lahko sodelujem z vami. Lahko vam iskreno povem tudi v tem pismu: 1. ker ima italijanski Odpor razlago za svoj obstoj v republiški ustavi, ki je demokratična brez proletarskih okraskov, 2. ker sem polnopravni državljani Italije in 3. ker mi je tukaj kot pedagogu in kot časnikarju omogočeno sodelovati z vami, samo dokler nisem sovražen mojim rabljem. Italijanska Resistenza meni pomeni zadnji ostanek političnih in moralnih idealov, ki so bili v Sloveniji zavrženi še preden so bili natisnjeni.

Vprašanje Trsta pa se je razvnelo šele v dokaj poznem času. Kot Slovenec pa sem ponosen, da so moji rojaki še bili sposobni odigrati ključno vlogo pri uničenju dobro oboroženega velesrbskega strašila in z relativno zelo majhnim številom žrtev. Potrebovali so samo sposobnost hitre presoje in veliko odločenosti. Toda žalostno je dejstvo, da italijanski »napredni« tisk še vedno ponavlja neresnico, da je Slovenija obsodbe vredna, ker je edina zakrivila razpad trdnjave iz peska.

Še drobci v razmislek

TREZNEGA RAZMISLEKA za Slovenijo (česar naši Srboslavci in prav tako ne Italijani kateregakoli odenka, niso sposobni) bi bilo naposled vredno tudi vprašanje nacionalne pripadnosti Trsta. Kar sem v svojem stoletju razbral iz tiska ali sklepal po lastnem preudarku, sem strnil v naslednjih vrsticah. Recipročnih očitkov med nami in »potomci Juleta Cezarja« ne bo zlepa konec, dokler bo obstojala Srbija kot samostojen mednarodni subjekt in motilec miru po recepturi svojega Nikole Pašića. Toda prej bi bilo verjetno, da so Romi v Trstu odprli svoj lasten generalni konzulat kot da bi zdaj Srbi prinesli na dan neponarejene dokaze o narodnostnem poreklu svojega roda in njegovi navzočnosti v naši bližini od začetka zgodovinskega časa dalje.

Slovensko ljudstvo živi na svojem sedanjem ozemlju že tisočletja in se ni priklatilo od Vzhoda, kakor bi radi zaman dokazali tisti, katerim bi takšna resnica prijala – v prvi vrsti katoliška Cerkev, ki bi nas rada prepričala, da je naše ozemlje v celoti dediščina imperialnega Rima. Avtohtono prebivalstvo na njem je bilo znano kot (Slo)Veneti, kar so druga ljudstva mnogo pozneje prilagodila svoji izgovarjavi oziroma nadomestila iz nevednosti z »Galci«. Iz zakonov glasoslovja

pa sklepamo, da **g** ustreza starejšemu (čisto in samo latinskemu) in nezvenečemu soglasniku **k**, vzporedno s tem pa je enako tudi glas **t** pred samoglasnikom **i** omehčal svojo izgovarjavo v soglasnik **c**. Tako npr. je klasična latinščina imela besedo *natio*, ljudska izgovarjava pa kot ital. *nazione* in franc. (v izg.) *nation*. Iz primerov kot je ta naš pa smemo upravičeno sklepati, da je le v starejši izgovarjavi imena *Kelti* vredno iskati izvor mnogo mlajšega *Galci* (v katerem se tudi poudarjeni **a** spremeni v **e** po pravilu iz prastarih časov v popačeni latinski ostalini raznih italijanskih narečij). Toda iz kasne, ljudske, popačene latinščine je ostalo več besed, katerih pomen je neizbrisno povezan z imenom *Veneti*: Venetia, veneticus, razni toponimi in več zloženih imen. Ime dežele in mesta *Venetia*, *Veneto*, *prebiv*. *Veneti* kažejo, da na vsem zdaj italijanskem ozemlju v toponomastiki zložen z »galski« (gallico, celtico) niso poznali (z izjemo Senigallia pri Anconi). Sedanje mesto Venezia, zgrajeno na kraju brez naselja, je latinsko priznanje, da je bila govorica (Slo)Venetov toliko živa, da so jo morali uporabljati tudi latinski tepci in tako nehote dokazovati, Vatikanarjem navkljub, da so tam živeli že *Sloventi* (tik pred koncem prvega tisočletja). Ime *Veneti* je tuja spakedranka iz *Sloventi* > sloventi (ti > tj > c). Oblika *sloventi*, brez začetnega zloga *slo-*, tujcu popolnoma nerazumljiva, je prešla v germanska usta kot **Vendi**, **Wenden**, **Windische**, ker je nezveneči soglasnik **t** prešel v zveneči **d**. Slovenski jezikovni tepci naj se ne razburjajo še naprej zaradi nemčurskega imena Vindišer, ki v resnici le dokazuje njegov silno star in le slovenski izvor.

Toliko v vednost silno modrim italijanskim lingvistom, kateri (enako kot njihova rodna mati vatikanska Cerkev) hočejo zabrisati kakršnokoli sled slovenstva na »njihovi« nepravilno odvzeti latinski zemlji.

K protislovensko usmerjeni »italijanistiki« moremo dodati tudi večino starodavnih toponimov, popolnoma slovenskih, ki niso bili *latinizirani*, marveč na najbolj bedaste načine *italijanizirani*. Poiščite jih lepo nanizane v moji knjigi *Komu (ni)smo tujci*, Lj., Jutro 1995.

Klasično grški geograf Strabo (umrl leta 25 po Kr.) pa je v svojih zapisih ohranil za nas silno pomembno oznako, katero želijo preslišati celo naši »narodno zavedni« zgodovinopisci: »**Tergeste** vicus carnicus« = *karnijska vas Trst*. – Debla *terg* nimajo niti grščina niti latinščina niti nemščina. Naša, slovenska, beseda izraža pojem, *kraj, kjer se trguje, tj. tržišče*. Latinščina uporablja *mercatum*, italijanščina npr. pa *mercato* in nemščina *Markt*. Poleg »slovanskih« (ta beseda je romanska spakedranka, katere z njo mišljena

ljudstva pred XIX. st. niso poznala) jezikov jo imajo v obliki *turgus* Litvanci in kot *torg* Islandci (Frizijci). Mi imamo tudi *trgovino*, pa tudi glasoslovni zakon, ki zahteva, da se **g** pred samoglasnikom **i** omehča v **ž** (česar klasična latinščina ni poznala), in soglasnik **t** v **č**. Tako se je kraj za trgovanje = **trgištje** lahko preobrazil v *tržišče*. Majhno naselje s trgovom je postalo **trgič* > *Tržič*, v katerega imenu se ohranja še prastari goltnik **g**. Latinci pa goltnega glasu niso omehčali v **ž**, in tudi ne -štje v -šče: torej *Tergeste*: *trgište > tržišče.

Dodati moram tudi razlago v zvezi s simbolom krščanstva. Zakaj Slovincu **krst** pomeni samo obred pristopa h krščanski veri, Srbu pa ne, ker mu njegov *krst* pomeni le predmet, simbol krščanstva.

Zakaj ta razlika v jeziku ljudi, ki so si baje bratje?

Z našo deželo pa **Srbi vse do časa, ko so do nas spremljali Turke, niso mogli priti v stik**, ker bi jih potolkli kot sovražnike. Ti naši vsiljeni bratje **imena Trst niti poznali niso**, saj bi ga sicer mogli slišati samo iz ust Slovencev ali Hrvatov. Zato prebivalcem Trsta še dandanes ne znajo reči *Tržičani*, temveč **Trščani** (prid. *trščanski*), ker obe besedi izvajajo iz debla *trstje* (močvirska rastlina), *trstjanski*. To najbolj zgovorno dokazuje, da se nismo medsebojno niti poznali. – Za tisto trstiče v močvirju pri morju so izvedeli prek Uskokov, katere je Avstrija naseljevala po Krasu in na Goriškem, da ne bi zbežali nazaj v Turčijo.

Preidem na ljubezen Velesrbov do mesta **Trst**. Ta se je vnela šele s časom francoske revolucije, ki je spravila k življenju zavest o nacionalni pripadnosti in obenem naravno pravico do trgovanja z vsem svetom. Rodil se je kapitalizem, ki mu je prišla prav tudi zamisel o svobodnem trgovanju zahodnoevropskih bankirjev in trgovcev, zamisel o svetovnem bratstvu, **prostožidarstvu**. Pomislimo na silno zgodnje ustanavljanje prostožidarskih lož po vsej Vzhodni Evropi! Utrditev te zamisli pa bi predvsem lahko zagotovila na Balkanu mir in prost prehod veleštacunarjev iz Evrope v azijske kolonije. V nekem filmu iz titovskega obdobja smo lahko slišali odgovor črnogorskega fantiča na vprašanje, kam da je odšel oče: »Otišao je, da **oslobodi** Trst.« Ampak v civiliziranem svetu tujih ozemelj praviloma ne osvobajajo in oni Trsta niti po imenu niso poznali! Srbska in grška pravoslavna Cerkev sta se nadvse hitro in radi ogreli za idejo, da se jima dovoli gradnja pravoslavne cerkve v mestu samem. Zelo zanimivo pa je ime farnega zaščitnika, sv. Antona, pa ne tistega pobožnega samotarja iz Sirije, marveč izumetničene portugalske duše, pravnika iz Lizbone, ki si ga

je namerno izbrala Vatikanska cerkev kot protiutež dedičem sv. Frančiška, nevarnega za razuzdano Rimsko cerkev.

Na hitro je morala biti postavljena razkošna Antonova stolnica v Padovi, da bi zavrla vpliv frančiškanov. Zelo redke so fare lizbonskega Antona po nekdanj benečanskih vaseh.

Še naslednje bi rad prikazal morebitnim bralcem svojega dela: Sovraštva Tržičanov do domačih Slovencev ni bilo; to dokazuje tudi obstoj prastarih hišnih imen, kakršnih (slovenskih) je na Goriškem zelo malo (razen tistih po hribovskih vaseh). Tržičani so se zelo dobro zavedali, da jih zunaj njihovih obrambnih postojank, čaka benečansko-laška smrt. Šele s priseljivanjem Italijanov iz notranjosti nove kraljevine so v avstrijskih deželah odkrili sovražnika. Priseljencem so zaničljivo rekli »regnicoli = kraljevinarji«, v katerih pa stari Tržičani niso videli bratskih osvoboditeljev. Ampak za tistimi rimskimi sobrati je nastopila vatikanska kurija z utrjevanjem italijanstva. Ne smemo pozabiti, da je skupaj z zasedbeno vojsko Italije prišel iz Vatikana ukaz, da se morajo vsi duhovniki (razumimo kot slovenski) oblačiti enako kot italijanski, nakar so se pojavile po cestah črne sence (še brez fašizma) s tistimi smešnimi klafetami na glavah. – Potem ne smemo spregledati starega pravila vseh Srbov, strogo spoštovanega s strani Pravoslavne cerkve, da **Srbija sega vse do tja, kjer ležijo kosti njihovih prednikov**. Le katoliška Cerkev na žalost ne sme upoštevati tega pravila z enako pravico vseh pastirjev iz istega krščanskega hlevčka.

V septembru leta 1941 se je naš Krimski odred preselil iz okolice Rakitne proti Ložu. Vsi kmetje ob poti so nas navdušeno sprejemali kot *ново slovensko vojsko, nosilko socialnega napredka in zaščitnico pred morebitnimi šikanami fašistične vojske*. Spominjam se mlinarja v Zali pod Rakitno in njegove družine.

Kot mlad rdečkar sem bil ponosen na svoj slovenski narod, ko sem poslušal pripovedovanje tistih pridnih ljudi. Z ničemer niso pretiravali in znali so prikazati svoje težave na razumljiv način, medtem ko je komisar odreda Jernej Posavec, tj. Ivan Maček blebetal v svojem komisarskem leporečju o nebesih na Zemlji, če ne bomo pozabili, da smo obljubili ostati zvesti načelom, ki usmerjajo ljudstvo Sovjetske zveze in Komunistične partije Slovenije (o Jugoslaviji so možje njegove vrste raje molčali do naslednje pomladi). Toda samo leto pozneje so Stalinovi prislinjenci popolnoma pozabili na zapeljive obljube. Oni so bili tisti, ki so opustošili notranjske vasi in pobili vse ljudi, ki bi jim samo utegnili postati nevarni. Za sezname žrtev pa so skrbeli ničvredneži iz vrst krajevnega

»proletariata«. Ja, naši Slovenci so znali opraviti to bolj temeljito kot Lahi in Švabi skupaj! In odtod dalje bi se mogli spomniti tudi na povojna leta: na družbeno koristno delo, na krajevne (rajonske) aktiviste ter njihove grožnje in bedaste obljube ter obvezno oddajo. Tisti tovariši, katerih imena zaradi uspešnega dela »med množicami« še vedno krasijo pokopališča, »bodo ostali večno živi med nami«, ampak krdela istih »tovarišev« so lovila drugače misleče Slovence, jih zverinsko mučila in zvezane z žico metala žive v nešteta brezna. – Mlinarjeve družine pa v letu 1945 ni bilo več.

Ob teh grozotah pa me spodbuja k pisanju tudi misel, da do konca leta 1941 nismo niti enkrat slišali za ime Tito. Naši nadvse (malo) pošteni ljudski voditelji se še niso upali nastopiti v javnosti z nobenim imenom, ki bi bilo povezano z rusofilsko politiko in revolucijo. Čeprav sem se politično razvil kot mladinec v vrstah »Vzajemnosti« in bil sem že dovolj pismen, nisem niti enkrat slišal za Tita. Njegovo ime sem prebral šele v drugi polovici leta 1942 v zvezi z veliko fašistično hajko. Vest je prinesel Slovenski narod, ki sem ga včasih prejel v kraj moje italijanske konfinacije. S tem domišljavim jugoslovanskim (?) voditeljem sem se tudi večkrat srečal. V meni je zapustil pravkar omenjeni vtis. Kaj menijo o njem politični lizuni in ponarejevalci naše zgodovine, me nič ne briga in ne gane me njegova »veličina«. Srbi so namreč večno iskali »voditelje ljudskih množic« in podobne reklamne tipe. Soproga milanskega župana v letih 1950 je bila z možem povabljen na Brione. Njen vtis o tem klavrnem velikanu (samo za domišljave vseznale) je povedala tudi ljudem iz mojih partizanskih krogov. Rekla je, da še ni videla med politikami tako ogabnega starca, ki se je celo pudral in šminkal, da bi bil privlačen za ženske.

Od mojih sorodnikov iz okolice Podčetrtek pa sem izvedel, da tam noben kolikor toliko priseben človek, ne verjame več, da bi bil Tito nečak Kostanjškove Marije iz Bistrice. Povedala je ljudem, da ona ni nobena teta temu človeku, saj je pravemu nečaku manjkal mezinček na roki (kateri, ne vem več). In veliki magnet ljudskih množic je nehal obiskovati svojo »teto« pa tudi neko tovarno v Kamniku, kjer je baje bil zaposlen leta 1911. Preostali so mu samo Brioni, kjer se je lahko nemoteno vedel po napoleonsko. – Zdaj sem prepričan, da je od njegove hrvatije ostalo samo nekaj papirjev, ki so dokazovali hrvaško narodnost avstroogrskemu naredniku, ki je bil padel na bojišču v Galiciji. Njegovo uporabnost so odkrili Stalinovi sodelavci šele med špansko vojno. Tudi njegova izgovarjava hrvaških in naših samoglasnikov ga je izdajala za moža iz

Rusom sorodnih krogov. – **Torej samo umsko prizadet Slovenec more slaviti še dandanes Titov rojstni dan** (ki pa tudi vsebuje ponarejen datum). – Bil pa je Tito veliko bolj slaven kot lovec na dekleta (To je bilo predobro znano tudi našemu pokojnemu Kardelju).

Triglav kot simbol slovenske države?

SPOMNIL SEM se tudi, kako sem tik pred uradnim razsulom Titovine razmišljal o novem emblemu nastajajoče Slovenije. Napisal sem članek *Triglav kot simbol slovenske države?* Seveda, Takratni veleum na čelu še ne do konca skuhanе demokracije je sicer videl v vsak uredniški loncu in tako je zavohal, da moje pisanje ni v skladu s težnjami rdečih Srbobratov. Zato člančič ponujam v brezplačno razmišljanje še redkim slovensko razmišljajočim Slovencem, izmed katerih bo morda le kateri udaril po pisalni mizi in sprožil debato o državnem grbu.

Imena gora in vodovja so v davni ustvarila tista ljudstva, ki so se naselila pod njimi ali ob njih, pastirji in kmetovalci, nikakor pa ne oltarni svetniki ali škiljavi akademiki. Njihov prikaz je bil izražen s čudovito natančnostjo, da bi mogli iz njih dobiti čimveč in v hipu dojemljivih značilnosti, ki so takratnemu človeku nadomeščale podatke z zemljevidov. Vendar nekaterih močno izstopajočih gorskih vrhov za opis fizičnih značilnosti niso vselej uporabili vsakdanjih besed, marveč tudi imena, katera so lahko izražala duhovno naravo in so bila posvečena božanstvom. Krščanstvo je pri nas od prednikov prevzelo, pa tudi ustvarilo, številne »Svete gore«. Med te gotovo spada tudi naš **Triglav**, zelo pomembno božanstvo naših venetskih prednikov. Razlago za to ime moramo iskati samo v **trojnosti** tistih naravnih elementov, brez katerih ne bi bilo življenja: zemlji, vodi in zraku. Po tej logiki je velika neumnost, da bi v slovenskem primeru še naprej uporabljali razlago *s tremi vrhovi*. (Po sedanji politični potrebi bi jih mogli dodati še kaj več; že sedaj imamo na razpolago kot simbol »dvanajst apostolov«). Podobno trojnost ohranjajo še dandanes indijska verstva. Padovanski Veneti so polagali v žarne grobove *glinasto raco*, podobo živali, ki za svoj obstoj potrebuje vse tri elemente in katero zaradi tega pokojnikova duša s pridom uporablja na poti v večnost.

Tri vrhove so na našem Triglavu odkrili šele liberalski (framasonski) in vsiljeni hejslovanski bratje oziroma tisti, ki so staroselskim Slovencem pod njim

znali vsiliti le-tem tujo nacionalno zastavo. Triglava v pomenu kakršnem ga naše ljudstvo nikoli ni poznalo, pa sploh ne bi smeli vrivati med katerekoli simbole. Katera evropska država ima v svojih insignijah prikazane posamezne gore?

Tja do Valentina Vodnika so triglavske strmine vzbujale toliko strahu in spoštovanja, da si razen Trentarjev nihče ni drznil lezti vanje in motiti božanstva v njegovem miru. V svoji geografski izoliranosti so ti ljudje ostali najbolj čisti potomci Alpskih Venetov, slovenskih staroselcev. Prav starovenetski element je med Etruščani vplival, da so se v Starem Rimu (v 4. stol. pred Kr.) začela pojavljati v troje združena božanstva, kot npr. Kapitolska triada (Jupiter, Junona in Minervina tricelična svetišča). Iz istega časa so tudi tri glave nad tremi mestnimi vrati v Volterri in vendar še nikomur ni padlo v glavo, da bi jih obrazložil s troedinim božanstvom. Iz istega kraja je tudi Triglavnata sponka za pas. Motiva trojnosti Latinci niso prevzeli od Grkov, toda v krščanski predelavi se je pojavila kot Sveta Trojica najmanj štiri stoletja po Kristusu. Iz zemljepisja Evrope je moč sklepati, da se trojnost pojavlja izključno le na ozemlju, ki je bilo poseljeno z Veneti, drugod pa le v povezavi s krščanstvom.

Laška raziskovalca Pellegrini in Prosdoci in v svojem delu »La lingua venetica« opisujeta bronasto ploščico iz okolice Cadoreja (Ca 6), ki prikazuje tri glave in napis *trumusiat*. Matej Bor ga bere kot *trumuzijad*. Očitno gre za pojem *treh mož*, kot simbol *treh božanstev*. In res, tudi na izkopaninah Ca 9 in Ca 59 lahko preberemo TRIBUSIJATIN =*tribožjatim. Nadomeščanje glasu **m** z **n** je domače tudi Beneškim Slovencem. Izgovorjave in pomena teh dveh ne more spregledati še tako zaslepljen slovenski srbobrat.

Nad tromejo med pokrajinami Pesaro, Rimini in Arezzo se dviga vrh *Poggio Tre vescovi*, 1127 metrov (Hrib treh škofov. prav v osrčju etruščanskega ozemlja). V italijanskih Alpah najdemo tudi *Piz Tremoggia 3441 m* in v njegovi senci prelaz *Passo del Tremoggia 3041 m*. Zahodno od Gardskega jezera se razteza hribovit svet *Tremosine*. Okoliška toponomastika je ostala prevladujoče slovenska, saj so se Lahi tamkaj začeli naseljevati šele v srednjem veku.

In za konec:

V svoji titovinski gorečnosti zagovorniki lahko še naprej (ampak samo od daleč) gledajo in vidijo Triglav kot goro s *tremi vrhovi*. Jaz bi tem veleumom poiskal še dva, da se ne bi njegova trojnost ujemala s kakšno čisto krščansko

S. Trojico, temveč z njihovo in bolj moderno *rdečo peterokrako zvezdo*. – Ja, res je, fantazija ne pozna meja, ampak veliko bolj pametno bi bilo, ko take sorte geodeti in zgodovinarji ne bi segali v svetost prastarih ljudskih simbolov. Dokler še ni prevladalo ilirsko, panslovansko in srbobratsko šolstvo, so naši rojaki pod Triglavom govorili **Trglov**, ker so že pozabili na trojnost božanstev in še niso vedeli za *tri vrhove*. Ob preštevanju triglavskih vrhov pa je bilo najlaže zamegliti stari pomen njegovega pravega imena in starožitnost naroda, ki ga uporabljajo.

Iz povedanega bo samostojno misleči Slovenec, ki ni niti rdeč niti črn po idejah, mogel izluščiti naslednje: ako sedanje ime Triglava z vso gotovostjo ne ustreza stvarnosti, naj ga domišljavi vseznali nehajo vrivati med politične simbole.

Svoje sodelovanje z italijanskim Odporniškim gibanjem opisujem v knjigi -ISTI, -ISTI, -ISTI (namreč komunisti, fašisti). Dodal bi pa, da sem se v svojih akcijah najbolj zanesel na italijanske tovariše, ki so nadvse cenili mojo dejavnost v boju proti italijanskemu fašizmu; ne hvalim samega sebe, saj o mojem delovanju piše kar precej Italijanov. Moje ime je rabilo za vzor prebujajoči se mladini. Torej sem izpolnil svojo obljubo, dano starejšim tovarišem. Spoštovali so me tudi Črnogorci, bolj kot jaz njih. Oni so se najraje bojevali na varnem, si delili funkcije po vrnitvi v domovino in vojaške kar na kraju samem in žvečili nauke svetega Karla Marxa. Srbov med nami ni bilo razen nekaj čudovitih tovarišev, katerih prava domovina pa je bila na Hrvaškem. Srbov iz Srbije fašisti niso lovili in pošiljali v internacijo, saj so si bili stari zavezniki. Kljub Pavliču pa so bili preganjani številni Hrvatje, posebno Dalmatinci in Primorci se lahko pohvalijo z resničnimi junaštvi na italijanskih tleh. Morda jim titovsko vodstvo ni preveč zaupalo, in kot Slovence jih Velesrbom na ljubo poslal umirat skupaj s III. prekmorsko brigado. »Veliki strateg« neznanega izvora je pri ustvarjanju nacionalno poenotene Jugoslavije najbolj cenil srbski narod kot zakladnico revolucionarjev (morda s tistimi punčarami v Drvarju, ki jih omenja Kardelj). Več kot omembe vredna bi morala biti ljubljanska jetnika v Reniciju, ki sta se kot partizana spustila po vrvi z vrha dolinske pregrade v soteski Furlo, sredi noči, in razorožila fašistično posadko. Bila sta to neki Trček iz Ljubljane in enako pozabljeni njegov tovariš. Njuno slavo so si pridržali Italijani brigade GAP – Pesaro. Od naših Ljubljancev pa je spomina vreden (nedolgo) pokojni neki Jože: ni bil partizan med nami, toda spoštovanje si zasluži kot interniranec v Reniciju, ki je ob koncu odšel na železniško postajo v Anghiaru, izbral

lokomotivo ozkotirne proge, ji dolil vode in naložil dovolj drvi, da se je kljub civilnim cunjam na sebi mirno pripeljal čisto sam mimo nemške vojaščine na postajo v Arezzo in presedlal na vlak proti Benetkam. Zame je še vedno več vreden kot večina pločevinarjev z zvezdami na prsih. In nikogar ni ubil! In ta ljubljanski strojevodja pri svojih rojakihi niti omembe ni bil vreden!

Pozabili pa so omeniti neko posebne vrste junaštvo, s katerim bo ostal omenjen v zgodovini Evrope nepozabni avanturist, na sedežu Stalinove GPU dodatno krščen s podatki hrvaškega soimenjaka, ki je padel na fronti v Galiciji, potem pa si je še sam izbral ime Tito (verjetno po rimljanskega cesarju Titusu; naše gore list bi bil preprosto le Tit). Tega tipa je nekega popoldneva avgusta 1944 v nekdanjem kraljevem dvoru Savojevcev v Caserti čakala zavezniška vojaška komisija pod vodstvom samega Winstona Churchilla zaradi dogovora o nadaljevanju vojne na jugoslovanskih tleh. Britanski predsednik je to zgodovinsko zakasnitev politično izumljenega rešitelja Balkana zabeležil v svoj dnevnik, kjer pravi da so morali čakati na lovsko letalo, ki je pripeljalo v pravkar osvobojenem Parizu izdelano *maršalsko kapo*. Tega pojasnila pa nisem mogel prebrati v slovenski izdaji »Spominov«, ker je zadeva zasmrdeča tudi Srboslovencem.

Med smrdeča »junaštva« bi moral (pri opisu Garibaldija) omeniti še en zamolčan dogodek, ki pa zadeva simbol druge nastajajoče države, nam sosednje Italije in njeno kraljevsko dinastijo Savojevcev. V italijanskih šolah učencem niso smeli povedati, da so savojski junaki *pod pritiskom pariških framasonov leta 1860 proti denarnemu plačilu prepustili Franciji provinco in mesto Nizza*. Italijanski vzgled so povzeli enaki »borci za vsako ped rodne grude« pri nas, ko so Trst z ozemljem odstopili zah. zaveznikom in le-ti Italiji: vsi skupaj po diktatu iz Londona in Pariza. Titova vladna kamarila je takrat obogatela v žepih in na svetovnem ugledu, kako pa se je to maščevalo smo uvideli (pa ne vsi Srbobratje) v letu 1991.

V tem svojem delu, sprva namenjenem mojemu čisto osebemu prikazu dogodkov, zaradi katerih je mlad Slovenec bil pregnan v takrat sovražno državo, kjer so mu prepustili dovolj časa za osebno izobraževanje, razmišljanje ter spoznavanje ljudi in dežele, na katere se je pozneje navezal za ves čas svoje eksistence. Vse to me je spodbujalo, da sem se poglobil tudi v zgodovino in politične svinjarije, katere zadevajo posredno ali neposredno razvoj in obstanek slovenskega naroda. Odslej naj spodbujajo tudi moje lastne potomce, da ne bodo nasedali raznim vsiljenim bratom in zapravili svoj narod.

POZABLJENO se utegne ponoviti

Diagnoza *titoitis acutis*

MNOGO, PREMNOGO, nas je bilo mladih Slovencev, ki so nas navduševale življenja vredne resnice in podžigale k boju za resnico in pravico. Bil sem eden izmed tistih, ki smo se šele dolga leta po navidezni vključitvi v aktivno izganjanje fašističnih okupatorjev s težavo začeli zavedati, da smo bili samo slabo uporabljeno orožje v rokah domačih in »bratovskih« izprijencev, katerim je bila kaj malo mar svoboda vseh ljudstev. Naši vodilni »proletarci« so hoteli doseči le neomejeno svobodo kakršnekoli vrste (ki jih je nešteto) samo za sebe in nikdar za druge. Redki so bili med nami tisti, ki so spoznali, da svobode ne more biti, če velja samo za komunistične samoizvoljence, namesto da bi že v zakonodaji upoštevali pravice do enakega obravnavanja vseh pripadnikov naroda. Nam Slovencem pa so te pravice, primerno predelane v obliki, ki je praktično zadovoljevala izključno le propadle eksistence in mednarodne pustolovce najhujše vrste. Le-ti so nas in naše ozemlje odstopili za malo zanesljive oblube velesrbskim ničvrednežem, Stalinovim hlapcem in angleškim prostozidarjem, ki so si hoteli zagotoviti trdno oporišče za podrejanje evropskega vzhoda.

To spoznanje je v meni dozorelo v času, ko sem svoje ime dodal k tistim **tisočem** Slovencev, ki smo uživali »... svobodo narodu« v sodnijskih zaporih na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Tam so »nepozabni voditelji našega naroda« držali v krempljih tudi po več kot 2.000 oseb v istem času. Vpisovali smo se v stene naših celic. Ribičič in Maček sta pozneje spoznala, da bi tista imena in misli utegnili škodovati Jugoslaviji na tujem; morda je nastopil tudi Kardelj kot zunanji minister njihovega krvavega kluba. Lepega dne smo meščani videli, kako so prišli od kjerkoli komunistični zaporniki in kmalu s temelji vred podrli

vse stavbe na zemljišču od sredine sodnijske palače do Pražakove ulice: tako so izbrisali prav vse napise po stenah tudi v kletih. Seveda, uporaba razstreliva, kakršnega so knojevci razmeščali ob robovih prepadnih pečin, v mestu ne bi bila primerna za rušenje.

Na odločitev, da so stavbe in visoki zid neizbrisno odstranili, je najverjetneje vplivalo tudi tisto, kar je utegnil vpraskati v omet svoje celice pogumni Tone Tomšič. Morda bi kakšen časti vreden komunist razbral ime tistega, ki je ukradel ključ celice, da trije vosovci v zadnjem hipu niso mogli odpreti vrat; italijanski rablji so Tomšiča neovirano odpeljali na morišče. (Ribičič gotovo ve za ime osebe, ki je odnesla ključ). Še živeči Tomšičevi sodobniki sumijo, da je uslugo storila oseba iz njegovega najožjega sorodstva. Ampak o tem so nam prepovedali pisati! Potem še naslednje: Lahi ga niso umorili kot voditelja komunistične stranke Slovenije, temveč kot nevarnega voditelja tistega ljudstva, katerega ime ni smelo biti imenovano slovensko, temveč samo *jugoslovansko*. Izginiti je moralo, kakor je zahteval že dolga desetletja prej predsednik Srbije Nikola Pašić; mi smo morali biti samo zahodna veja Srbije. Mimogrede: tudi Vatikan ni uporabljal pridevnika *slovenski*, ker ni hotel priti v navzkrižje z Mussolinijevim režimom in si zapirati pot v prodiranju na ozemlje »pravoslavcev«. Iz istega razloga fašistični papež Pacelli škofu Rožmanu ni ustregel na prošnje, da bi katerikoli Rdeči križ smel obiskovati tisoče Slovencev, ki se v italijanskih koncentracijskih taboriščih niso počutili nič bolje kot njihovi sobrati pri *kameradu* Hitlerju. Na nobenem dokumentu fašističnih oblasti nisem mogel prebrati besede *slovenski*, kar pa je bilo dovoljeno Hrvatom. Zato sem bil v tistih krajih edini, ki mu je italijansko dekle prišlo na kapo *slovensko zastavico*. To zastavico v srcu sovražne države sem imel za simbol nekrvavega maščevanja sredi domovine črnosrajčnikov. Omenim naj prav na tem mestu, da nobenega italijanskega generala ni doletela mednarodna kazen za ravnanje z ujetniki na okupiranih ozemljih in da Titov režim ni vztrajal pri izterjavi vojne škode od Italijanov. Tito je pač dobil tisto bananiero, ki je postala luksuzna ladja za prevažanje krvavega diktatorja po »neuvrščinem« komunističnem svetu. V bistvu je to bila ladja, katero so s svojimi življenju plačali samo Slovenci in Hrvati, kajti Srbi so Lahom ostali bratski narod še iz časov hkratnega širjenja Piemontske kraljevine in Kneževine Srbije ter od takrat, ko je srbski Nikola Pašić začel svetu razglašati, da smo Slovenci samo zahodna veja njegovega naroda.

Velika jahta *Galeb*, s pomočjo katere je primitivni morilec in prevarant uradno neznanega porekla, Tito, prepričeval »neuvrščene« boljševiske kandidate o rajskem življenju umsko že pohabljenih »Jugoslovanov«, kako lepo je živeti v »socialistični« kletki (raje: v sestradanem avnojskem zverinjaku) ob svobodi, ki naj bi jo baje nam zagotavljali izključno le izbrani bratje. Z dovoljenjem moskovskih bratov in številnim spremstvom se je nezmotljivi vodja podal na pot v Jugovzhodno Azijo. Seveda, obvezen je bil tudi obisk v Egiptu. Ladja se je zasedrala v Aleksandriji. Ker pa naš veliki vodja ni povsem zaupal kairskemu kolegu, so njegovi »varnostniki« odredili, da pomečejo v morje ob ladji vse kuharsko bogatstvo, pripravljeno za sedemsto oseb, katero pa bi z velikim veseljem lahko pospravila (in ne le pozdravila) lačna množica domačinov. (*Oboževalci nesmrtnega prevaranta Tita, nikar ne dvomite v resničnost te zgodbe; slišal sem jo iz ust že pokojnega in zavednega slovenskega partizana, ki je takrat skrbel za varnost na tej ladji!*) Zares bi bilo škoda, ako slovenskega naroda spomin ne bi smel posegati tudi v skrbno zakrite koticke!

Koliko Slovencev pa sploh ve (ali sme vedeti), kdo je v resnici bil Tito in katera »božja previdnost« nam ga je dodelila kot nagrado za zvestobo v boju proti hudiču Stalinu? Kot skromen levičarsko usmerjevani dijak med številnimi »voditeljskimi« imeni še v letu 1941 nisem niti enkrat samkrat slišal za ime tega v Sloveniji še popolnoma neznanega »dreserja« delovnega ljudstva. Spominjam pa se imena njegovega predhodnika hrvaškega rodu, ki ga je Stalin ukazal likvidirati. Zadeva zbuja v meni misel, da je pobudo za zločin dal nekdo od v Moskvi živečih srbskih emigrantov, ki naj bi pripravljali prostor za naslednjega sekretarja jugoslovanskih komunistov moža, kateri naj bi bil absolutno zvest tovarišu Stalinu. Iz nedavno odkritih sovjetskih arhivov pa je svetu bilo verodostojno odkrito, da Tita v predvojnih letih ni mogla prizadeti nobena čistka, kajti on je bil tisti, ki je Stalinu izročal sezname evropskih mož, zrelih za odstrel. Neki viri navajajo 500 vidnih revolucionarjev iz drugih držav. Sklepajmo, da je nekoliko kasneje Stalin osebno izdal povelje, da jugoslovansko stranko vodi nekakšni »Tito« in da (v letu 1942) prevzame vodstvo za »boj proti okupatorju«. Srbi so se s to odločitvijo kmalu pomirili in začeli so pripravljati novo, nič več srbsko »Jugoslavijo«. S spretno rusko politiko pa je Moskva porinila pred angleške, francoske, srbske in britanske prostozidarje krožnike z mineštro, ki je ustrezala tudi okusu lačnih Italijanov. Iz tiste medvojne mineštre je potem izšla Titova Jugoslavija! Ponarejevalci naše zgodovine, jaz vam

pljunem vanjo in mene naj posnemajo tudi po titovsko razredčeni Slovenci, če so pri volji, da zapustimo potomcem vsaj nekaj jasnih slik v zvezi z obstankom našega naroda.

Za Titovo ime sem izvedel šele sredi leta 1942, ko sem prebiral neki slovenski časopis, ki mi ga je oče občasno pošiljal v internacijo. Šele potem sta prišla do mene glas londonskega in moskovskega radia, ki sta ga navedla bolj mimogrede! Dozdeva pa se mi tudi, da ga je hkrati z imenom Jugoslavija spravila nekoliko pozno na dan »vseslovenska« Osvobodilna fronta. Na to ime smo po preteku žalostne državne skupnosti v javnih razglasih skoraj pozabili in čisto iznenada so ga privlekli na dan slovenski komunisti.

Omenil bi rad še v javnosti nedotaknjeno zanimivost: *antipatijo Togliattija do neizobraženega pustolovca Tita*. Opazili so jo samo dobri opazovalci političnega dogajanja kar precej časa po razpadu fašistične Italije. Italijanski vodilni komunisti so se zelo počasi privajali uporabi imena Tito. Vtis imam, da so v tem imenu slutili samo osebo iz republikanske Španije, čeprav sta si bila s Togliattijem stara znanca že iz Moskve, kjer je Brozek ugotavljal predanost Stalinu in SZ med predstavniki evropskih partij. Kako je Togliatti – Ercoli izpadel iz policijskih seznamov, še ni znano. Zato je tiha mržnja do prvega tlela do smrti drugega, ki Titovine ni želel obiskati uradno.

Kot drugi znak Togliattijeve antipatije do Tita navajam še drug primer. Ta zadeva del sodne obravnave proti meni pred sodiščem v Ljubljani, kamor so me vrinili rdeči »majski (1945) hrošči« in »revolucionarji« z zelo umazano osebno preteklostjo po mojem povratku iz Italije leta 1945. Med drugo sodno obravnavo je sodnik dr. Burger glasno prebral pismo, ki ga je Togliatti naslovil na zunanjega ministra Kardelja. V njem je z jezo izrazil ogorčenje, da na prejšnje pismo z enako vsebino, dotlej še ni prejel odgovora, ki ga je želel prejeti. Hotel je vedeti, kaj se dogaja s partizanom Poldotom iz brigade Pesaro in kje se zdaj nahaja. Preko sodišča in Kardelja mu je nato bil kmalu dan odgovor, ki ni bil v čast samozvani »partizanski« državi. Diskriminacij sem deležen še dandanes, pred leti pa je zapostavljanje občutila vsa moja družina. Titov »gauleiter« za Slovenijo je še pred tridesetimi leti velel na svojo pest pristojnim organom v Ljubljani, da me takoj upokojijo in mi dodelijo primerno pokojnino. Tri dni pred komisijem »zasliševanjem« me je o tej odločitvi vnaprej in ustno obvestil sam predsednik republiške invalidske komisije in me prosil, da naj ne odgovarjam na morebiti nezaželene izjave posameznih članov. Vodja komisije je bil že

pokojni dr. Miloš Šetina, ki mi je na ulici pojasnil, da se me ne drznejo iznebiti fizično, pač pa me lahko utišajo s pokojnino, ki pa bo višja od moje redne časnikarske plače. In tako se je tudi zgodilo. Legitimacijo poklicnega slovenskega časnika pa si je pred dvema letoma protipravno zadržalo demokratskega predsednika vlade Janše notranje ministrstvo! In moji ženi, partizanki, niso priznali jugoslovanskega oz. slovenskega državljanstva, ki ji pripada samodejno, po evropskih normah, ker sva se poročila pred 9. majem 1945.

Zapostavljanje tudi drugih zaslužnih partizanov slovenskega rodu je že padlo v pozabo, v zgodovinsko senco balkansko pravovernih biciklistov in rabljev. Kdo med našimi historiografi sploh ve za pokojnega Toneta Ukmarja s Krasa in njegovo dejavnost? Meseca aprila 1945 mu je na osrednjem trgu v Genovi nacistični general, komandant enot v Liguriji, javno izkazal čast kot poveljniku italijanskih partizanskih enot in izrazil predajo nemških posadk. Naš veleugledni Josip Broz, »gozdni admiral«, take časti ni doživel, čeprav so mu pilepili velepomembno vlogo temeljnih rešilcev vse Evrope.

Ampak katere pasme južni »Slovan« je sploh bil naš »ljubljeni voditelj«? In še to: *Iz katerega konca nekdanje države so tisti naši sodržavljani, ki ohranjajo spomin na to zver z imeni ulic, trgov in obal?* Kjerkoli na tleh stare države se je pojavil, so za njim ostali kupi trupel, ki pa niso nosila nemških ali italijanskih imen, temveč so ostala izključno le za domačimi ljudmi. Grobov za dvema fašističnima vojskama je pri nas ostalo relativno malo, pretežno tistih s talci, odkritih po vojni pa je bilo po vsej Jugoslaviji več kot milijon trupel. Na Slovenskem imajo zanje največ »zaslug« Titovi rablji, na drugem mestu pa hudo »krščanski« Italijani. Eleonora Roosevelt, vdova predsednika ZDA in ne kakega titovskega pisuna iz Ljubljane, je na enem od začetnih zasedanj Združenih narodov zabrusila nazaj titovskemu veleposlaniku, naj neha kvasitati s tistimi 1,800.000 padlimi Jugoslovani, katere so pobili oni sami. Ampak Titu (= Srbiji) so potem kljub tej laži dovolili priključitev dela našega ozemlja, katerega pravi osvoboditelji pa so bili vojaki britanske 8. armade, ki se je ustavila ob Soči brez bojov. Zakaj naj bi ravno mi nadaljevali s potrjevanjem velesrbskih laži? Iz tega razloga so se nenavadno hitro razširili po vseh primorskih stavbah napisi, ki so slavili samo Tita in »Jugoslavijo«? Pisali so: TITO JE NAŠ – MI SMO TITTOVI, niso pa nikjer omenjali niti SLOVENSkih partizanov.

Poznal pa sem tam doli morda edino zares slovenskega, čisto preprostega povratnika iz taborišča na Sardiniji, mojega strica Alberta Gregoriča. Za

stanovanje si je hitro začel preurejati stari mlin ob Vogrščku. Edini, ki so njegove vrste siromakom priskočili na pomoč, so bili Zavezniki in niti ena sama institucija iz Titovine. Velesrbski priskledniki so celo prepričevali domačine, naj odklonijo vsakršno pomoč pri zidarski obnovi; tudi kdor med njimi se ni strinjal s titovskimi zahtevami in gesli po zidovih, se je vdal in počakal na primernejše priložnosti. Moj stric pa je raje pristal na ponujeno »angleško« pomoč: ob poti, ki čez most vodi na Vogrsko, je dal sezidati betonsko greznico in stranišče na »štrbunk«, katerega je sam okrasil z napisom »TUKAJ JE JUGOSLAVIJA, TITO JE NAŠ«. Nekoliko je prehitel zgodovino, napis pa je ostal, dokler objekta nisem podrl jaz, ki bi rad videl poleg tudi kak krajši napis, kot npr. SVOJI K SVOJIM!.

V bližnji dolinici, Pirčkovi dragi, na katere začetku je med vojno delovalo partizansko »sodišče«, so proti koncu petdesetih let paglavci igrali nogomet: žogo so nadomeščale lobanje obsojencev.

Morda se bo kateremu od slovenskih srbobratov vselilo v trdo glavo vprašanje: kateri na našo mater Zemljo došli velesvetnik bi se utegnil skrivati za imenom Tito? Po mojem skromnem mišljenju bi bil najbolj ustrezen naslednji odgovor:

Nosilec tega rimljanskega imena je bil najverjetneje doma iz današnje Belorusije in je izhajal iz zelo skromne družine, kajti zelo mu je primanjkovala evropska izobrazba v vzgoji otroka. Morda je bila njegova mati služkinja pri kateri od častniških družin na območju avstroogrške Galicije. Verjetno se je tam naučil igranja na klavir in nemškega jezika, ki ga je dobro obvladal. Do konca življenja pa ni mogel prikriti svojega nacionalnega porekla; izdajala ga je izgovarjava hrvaških samoglasnikov, kot sta **široki E in O**, kakršno je slišati iz ust Rusov in njih sorodnikov. Na to posebnost sem postal pozoren, ko sem ga prvič slišal po radiu. Doma je imel do konca skrbno shranjene avstroogrške papirje, ki se glasijo na podčastnika (Feldwebel) s podatki, ki izkazujejo hrvaško poreklo le-tega. Pokojni je junaško padel na galicijskem bojišču. Ali si je dokumente padlega Josipa Broza njihov imetnik prilastil takoj, ali so jih kasnejšemu Titu izročili na sedežu Stalinove obveščevalne službe tik pred njegovim odhodom v Beograd, kjer je nadomestil kakega »odstranjenega« partijskega sekretarja. Pravijo, da je iz Španije poznan pod imenom Tito. V letih po vrnitvi v Moskvo si je nakopal neminljivo slavo kot krvnik Stalinovega sodišča. Predanost Stalinu, čigar metode so mu rabile kot vzorec pri vladanju

»demokratske« Jugoslavije, so bile dobro znane Togliattiju. To dejstvo me je rešilo despotovih zaporov.

Tisti del Slovencev, ki se ima nad vsemi drugimi za najbolj »odrešiteljskega« iz tujih nadoblasti, ga je ovekovečil pred Evropo z velikanskima napisoma: TITO pod vrhom Fajtovega hriba in NAŠ TITO na Sabotinu. Zaradi svoje bedaste zavarovanosti v velesrbstvo, oziroma »slovanstvo« že vdrugič niso mogli razumeti, da so Srbi, ki jih Slovenci nikdar še poznali niso in od njih sprejeli najmanjši del besednega zaklada (kar se obvezno dogaja že med nesorodnimi sosedi), od 19. stoletja njihovi najbolj nevarni sovražniki, ki že močno prekašajo Italijane, namišljene dediče Rimljanskega imperija in nosilce prisilnega katoličanstva pri prodiranju na ozemlja pravoslavja. Prvi se imajo za sejalce slovanstva, drugi pa evropske kulture. Eni v sebi nimajo nič evropsko svojega, drugi pa se lahko hvalijo s šestimi odstotki nepismenih v letu 2008 in kljub članstvu v Evropski uniji. In še nečesa se naši primorski velenarodnjaki ne morejo zavedati: Tita niso postavili na srbski prestol partizani, edini pravi bojevniki za svobodo vseh evropskih ljudstev, marveč so to storili prostozidarji iz Anglije, Francije in njihovi podrepniki, dogovorno s komunističnimi imperialisti pod Stalinovim vodstvom. Tito in njegovi srbski sodelavci so že na Visu podlegli zahtevam teh liberalcev in v zahvalo so si pridobili evropske stolčke. Ena od bistvenih zahtev je bila tudi ta, da so morali vso Jadransko obalo od juga do Trsta obdržati brez Nemcev, če bi se odločili za izkrcanje zavezniških enot in s tem za prodiranje v Evropo po ozemlju brez Alp. Najhujši delež pri napredovanju do Trsta je pripadel primorskim Slovincem, povratnikom iz tujih vojsk in taborišč. Belgrad se je tako iznebil velikega dela potencialno nevarnih Slovencev in Hrvatov, hkrati pa je ohranil svoje srbske vojake. Obeh prvih se je namreč zelo bal. Titu je v tem primeru prišla nadvse prav grožnja naše Tretje prekmorske brigade, katera se je že uprla odhodu na bojišča v Črni gori in Srbiji. O tem naši zgodovinopisci nikjer ne poročajo. Toda med naše rojake (tudi primorske) so modrijani iz Titovega štaba pazljivo primešali srbske in črnogorske častnike in podčastnike. Izgube v naših vrstah so bile naravnost pošastne. Samo Tretja prekomorska brigada je izgubila 853 mož! Sklep o tem, da pošljejo slovenske enote po obali navzgor je utegnil biti sprejet nekako v poletju 1944. leta na otoku Visu, ko je bil Tito tam s štabom vred. Naš veleposlanik Izidor Cankar je bil njegov gost. V njegovih spominih lahko beremo, da ga je nekega večera Brozek potegnil za rokav in

odšla sta na sprehod po otoku. Naš superheroj mu je med drugim povedal, da v Jugoslaviji komunističnega režima ne bo. Cankar pa mu te možnosti niti omenil ni! Iz tega je moč sklepati, da je Brozek prikrival svetu svoje namere najmanj do zasedbe Belgrada, ki je tistega dne postal spet »garant miru na Balkanu«. Nadaljevanje od tam mora biti še dobro znano. Najprej nam je tista vesela družina odvzela le malo prej priznana pravico do rabe slovenskega jezika v vojski. Stopnico za stopnico se je Slovenija povzpnila v Titov srbski raj in izgubljala pravice, ki pripadajo evropskim ljudem in katerih srbski narod nikoli ni užival.

Vse življenjske radosti pa je v sebi prikrojil svobodi užival manekensko oblečeni »vojskovodja«, kateremu so se na vseh koncih njegove Jugoslavije vdajale najlepše članice AFŽ. Le-te so grdemu starcu še mogle zagotavljati višek sreče.

O tem naj bi razmislili Primorci preden so nagnali mladino postavljati tiste žalostne slave vredne napise po hribih! Pa še na strahotne poboje, ki jih je načrtno izvajala uniformirana Titova drhal!

Naj dodam k temu: Tisti del napisa NAŠ TITO nobenemu slovensko rojenemu Slovencu ne more pomeniti, da nekoč na Balkan priklateni grozodej pripada slovenskemu narodu ter da je svojilni zaimsek že zato neprimeren. Jaz pa se zato vprašujem, kako je mogoče, da učenjaki novogoriške univerze ne poznajo niti najnovejše zgodovine avtohtonega prebivalstva pod okriljem žalosti vrednega napisa. Tisti azijski »revolucijski« avanturist, ki je z brcami v rit, s srbsko UDV, z insceniranimi prometnimi nesrečami ali celo s krogli iz pušk na lovu (primer Kardelja) hotel preusmerjati njemu sicer zveste slovenske oprode, si je na liste Zgodovine Evrope najlepše sam zapisal pridevnik, ki naj ga spremlja v slovensko prihodnost brez političnih bratov in tovarišev: KRVAVI TITO.

Usoda pa se je z njim ob življenjskem sklepu hudo poigrala: svojo nečloveško dušo je izpihnil v ljubljansko meglo skozi okna Kliničnega centra ravno na tleh tiste Slovenije, katero je po velesrbsko sam pri sebi nadvse zasovražil. Vse njegovo življenje so spremljale laži in zadnje so zanj pripravili drugi: Domnevni »Josip Broz« je v resnici umrl *dne 17. februarja leta 1980*. Še istega dne zvečer so se vsi člani Centralnega komiteja Slovenije zbrali na strogo tajni komemoraciji. Uradno pa je bila njegova poslednja komedija sporočena javnosti šele dne 4. maja. Še vedno žalujoči njegovi slovenski priskledniki ne bodo nikoli priznali, da so ga zdravniki (kdo ve koliko časa) ohranjali pri zadnjih ostankih življenja s pomočjo globoke kome.

Glede napisa ob vrhu goriškega Sabotina pripominjam, da se je pojavil na pobudo srbskih priseljencev, došlih na Goriško. Že stoletja je staro pravilo njihovega ljudstva, ki pravi, *da so srbski vsi tisti kraji, kjer počivajo kosti srbskih prednikov*.

Srbski državni emblem

MILOŠEVIĆEVE »zdrave sile« so si izbrale za simbol svoje nove države **nekdanji grb kraljevine Srbije**: štiri polja, vsako z enakokrakim orientalskim križem, v vsakem pa je po ena črka **S** (v cirilici). Vse skupaj pomenijo: **SAMO SLOGA SRBINA SPASAVA**. (*Kadar ga zagledam na ljubljanskih ulicah, se mi vrine nespodobna misel: SAMO – SRBIN – SERE – SVUDA*). Toda le malokateri slovenski občan razume pomen tega simbola, ki mu ga vsiljujejo tujci. Ta po svojem nastanku nikdar ni bil srbski. Despotska kneževina Srbija si ga je enostavno prisvojila v svojem imperialnem častihlepju, ne da bi kdo ugovarjal. Kako se je to zgodilo?

Bizantinskemu cesarstvu je vladala od leta 1261 do 1453 dinastija Paleologov. Zadnji od njih je bil cesar Konstantin XI. – Dragaš, sin Helene (Jelene) Dragaš, hčere Konstantina Dejanovića. Ena izmed cesarjevih sorodnic, spet Jelena, se je leta 1446 poročila s kasnejšim srbskim despotom Lazarjem Brankovićem. V tem gre iskati korenine cesarskih sanj.

Prapor Paleologov je razdeljen na štiri dele: v prvem in četrtem je vrisan rdeč križ na belem polju (bandero Sv. Djordja – Jurija), v tretjem in drugem pa zlat križ na rdeči podlagi. Štiri pozneje vrinjene velike črke **S** pa so v resnici **B**, torej ponaredek, kakršnih je v njihovi moderni zgodovini vse polno. Te so začetne črke štirih grških besed: Basileus – Basileon – Basileuon – Basileusin, po slovensko »Kralj kraljev kraljujoč kraljem«. To lahko preberemo v španski knjigi »Libro del conocimiento de todos los reynos« (Knjiga za spoznavanje vseh kraljevin) iz XIV. stoletja. Vendar Srbija, ki do sredine let 1800 ni imela niti samostojnega in pravno priznanega državnega ozemlja, je svojim željam prilagodila starodavni cesarski simbol neke druge države.

Tudi zadnji etiopski »negus negesti« je bil le ošaben »kralj kraljev«, prav tako pa še iranski Rhesa Pahlevi. In kakšen megalomanski vzdevek bi si nadel Milošević, če bi mu pustili, da zdrav umre?

Balkanske resnice, brez konca in kraja

»Biografije – Žitja«, MK, 1975, Jurančič
Izvillečki

STRAN 10

Tri leta po begu najmlajšega sina, tj. **Rastka**, z imenom **Sava** (1175-1235), ki je iz Humske dežele (Hercegovine) pobegnil v ruski samostan sv. Pantelejmona na Svet gori (1195) se je priletni oče **Štefan Nemanja** odpovedal prestolu in ga izročil svojemu drugemu sinu **Štefanu**, ki je v zgodovini dobil naslov **Prvovenčani**. Stari Štefan Nemanja, ki je kot menih prevzel ime **Simeon**, je skupaj s sinom Savom dal sezidati »srbski« samostan Hilendar. Po njegovi smrti (1200) se je Sava vrnil v Srbijo (tj. Raško), da bi dosegel spravo med svojima sprtima bratoma Vukanom in Štefanom. *Najstarejšega sina Vukana, takratnega despota Zete (sed. Črne gore), je Nemanja prezrl pri nasledstvu, ker je kazal preveč simpatij za Zahodno cerkev in se dejansko k njej zatekal, stari pa je hotel, da Srbija ostane v vzhodni kulturni sferi.*

Pripomba VL: Vukana je malo zanimala kulturna stra, pač pa bi rad dosegel tisto, kar se je posrečilo frankpvskega Karlu Velikemu, ki si je s papeževim blagoslovom, pridobil nadoblast nad silno pomembnim delom Evrope. Igra med zahodnim in vzhodnim »svetim Duhom« tudi za današnje, balkansko Velesrbijo, od Boga poslano nacijo, ni končana.

Pri tem ne smemo pozabiti, da je v letu 1054 bil uradno objavljen razkol med Vzhodno in Zahodno cerkvijo. Tudi ne smemo pozabiti, da so v času Sv. Save v Carigradu gospodovali *zahodni* križarji (četrti križarska vojna), ki niso uporabljali žegnane vode, marveč okrvavljene meče, in kateri niso razglašali Kristusovih nauk, marveč so ustanovili **Latinsko cesarstvo** (1204-1261), katero predstavlja vrhunec moči, ki jo je razkazovala svetu Rimska cerkev tudi zunaj svojih molilnic.

VL – K gornjim vrsticam dodajam še naslednje: Iz nobenih srbskih virov ne moremo povzeti najmanjšega sledu o demokratični ureditvi njihove družbe. Samo najstarejši v katerikoli od njihovih skupnosti, tj. »starosta«, je dodeljeval oblast po lastni volji in preudarku, medtem ko je pri vseh Venedih izbirala nasledstvo izključno le večja, zbor. – Tipičen je primer ustoličevanja vladarja na Koroškem.. Pri Srbih je bila možna tudi zunanja intervencija v podporo tistemu, ki bi bil

sposoben ustvariti trdno državo. Pomislimo samo na popolnoma neznano veličino nekega boljševiskega vrinjenca Tita, s katerim naj bi si Moskva popolnoma podredila jugovzhodno Evropo. V srbski zgodovini to ni bil osamljen primer. Tudi vsemogočna vatikanska centrala ga z njegovim avnojskim ustoličenjem se mu je naskrivaj dobrikala (posebno pred volitvami).

STRAN 14

Ob koncu 14. stoletja je srbska fevdalna država začela slabeti. Po kosovski bitki leta 1389 je prišla v vazalski odnos do Turkov, središče države pa se je postopoma pomikalo iz Skopja v Kruševac in Smederevo. Šele po letu 1402, ko so bili Turki težko poraženi v angorski bitki, se je srbski knez **Štefan Lazarević** otresel turškega vazalstva. Potem mu je bizantinski cesar Ivan Paleolog podelil vladarski naslov despota. Njegova država si je začasno opomogla. Štefan Lazarević (ok. 1377-1427) je bil sin kosovskega junaka kneza **Lazarja**. Podobno kot Lorenzo Medici v Firenci je bil pomemben pospeševatelj kulture. ... Po njegovi smrti pa je srbska državnost začela naglo ugašati. Njegov naslednik na despotskem prestolu, **Djordje Branković**, je skušal državi ohraniti vsaj nekaj samostojnosti, vendar jo je dokončno izgubila leta 1459, ko so Turki zasedli Smederevo ...

Ko je nastajala biografija o **Dečanskem** za Danilov zbornik, je v Srbiji vladal mogočni car (???) **Štefan Dušan**, sin **Štefana Uroša Dečanskega**, ubijalec lastnega očeta, katerega je v mladosti lastni oče, **kralj Milutin** velel oslepiti.

Hči zadnjega srbskega despota, Đorđa Brankovića, ki ga epska ljudska pesem imenuje **Djuradj Smederevac**, je bila **Katarina**, žena zadnjega celjskega grofa **Ulriha**, katerega so Madžari umorili v belgrajski trdnjavi 9. novembra 1456.

VL: Na tem mestu prekinjam povzemanje iz navzočega dela o srbskih veličinah, s kateri sem začel in s katerim bom še nadaljeval.

In še tega nočejo vedeti »bratski« historiografi: **Srednjeveška Srbija je bila edina državna formacija v Evropi, ki ni imela ustaljenega ozemlja, marveč je obstajala samo v osebi najmočnejšega med krvoločnimi despoti, ki so gospodovali iz samostanov, kjer so delovali pod neposredno zaščito (njihovega) Boga.**

Slovenski rdeči hlapci, ali zdaj razumete, zakaj so potrebne tudi srbskim častnikom pravoslavne cerkve na slovenskih tleh? Pa še naprej: *Okvir nemanjičke države, koji se poklapao s područjem Samostalne srpske crkve, pružao je mogućnost da se izgradi trajna svest o povezanosti svih onih koji su tim okvirom bili obuhvaćeni.* (Encik. Jug. str. 505-506). Kot Srbijo morajo pravoslavci še vedno imeti kraje, kjer počivajo kosti njihovih (priklatenih) prednikov. **Ciril in Metod sta bila potujoča propagandista tiste Cerkve, ki si je hotela podrediti tudi že stoletja pred njima pokristjanjene**

Slovence vseh vrst. Črnuhom v Rimu so postali ljubši »pravoslavni« kristjani kot dotedanji verniki Oglejske patriarhije! Istim sovražnikom rimskega boga so bili v hudo napoto krščanski verniki te patriarhije. (Pripomba VL). Dolga desetletja jih turško prodiranje v Evropo niti najmanj ni vznemirjalo, saj je potekalo daleč od Rima!

Več kot tri stoletja so »Turki« vdirali na slovenska ozemlja. Že septembra 1396 je sultan Bajazit porazil križarsko vojsko pod poveljstvom ogrskega kralja Sigismunda ob zahrbtni pomoči srbskega Stjepana Lazarevića, sina »carja« Lazarja. V katoličanski vojski ni bilo prav nobene srbske enote, ki bi se na srbskem ozemlju Otomanom postavila v bran skupno z drugimi Evropejci. **d tam izvira srbsko tveženje o petstoletnem boju proti Turkom.** Srbom se je ponujala lepa priložnost, da bi se maščevali za poraz na Kosovu samo sedem let prej, tj. leta 1389, vendar tega niso storili, saj so otomanske enote imele v svojih vrstah tudi pravoverne srbske junake. Naši kasneje vsiljeni bratje so že takoj po nikopoljski zmagi, tj. leta 1396, vdrli na Štajersko. Na prošnjo bosenskega kralja Ostoja so oktobra 1408 oropali Metliko in Črnomelj. Samo nebeški diplomati v Rimu ter srbski in slovenski prirojevalci resnične zgodovine ne povejo, da so dotlej Turki **izvedli vse napade iz Srbije in Bosne, kamor so jih bili poklicali na pomoč domači veljaki.** Na slovenska ozemlja torej niso prihajali iz Male Azije, temveč iz nam bližnjih dežel, kjer so dobivali informacije, hrano in vojaštvo. Turčija sama bi le težko zmogla zadovoljiti zahtevam vojaščine. Pa še nekaj: pravoslavna ljudstva na Balkanu niso nikdar iskala pomoči pri katoličanskih deželah Evrope, temveč so se potrudila uresničevati svoje prav nič nebeške namere s pomočjo svojih muslimanskih zaveznikov, kajti oboji so gojili enake interese. Pravoslavne Cerkve takšnega ravnanja nikoli ni obsojala, o tistem dogajanju še vedno skrbno molči ali pa v zagovor uporablja laži. – Več pojasnil bralec lahko najde v moji knjigi **Komu (ni)smo tujci.**

Že pred kosovsko katastrofo medsebojno sprtih svetosavskih bratov so povabljeni Turki prevzeli oblast v naslednjih oporiščih: v Odrinu v Trakiji leta 1361, Solunu 1391, v Nikopolju ob Donavi 1396. Mestna vrata Carigrada pa so turški vojski odprli šele leta 1453, ampak ta prestolnica je bila mnogo bližja srcu Turčije kakor Kosovo polje!

STRAN 24

Moravski knez Rastislav (846-870) je moral dovoliti, da so v njegovi deželi širili krščanstvo duhovniki iz regenburške in passauske, v Panoniji pri knezu Koclju pa iz salzburške škofije. Kmalu je spoznal, da se z nemško (??) duhovščino in latinskim obrednim jezikom krepí nemški (Opomba VL: *nemškega jezika niti bilo, zato morda le »frankovski«*) politični vpliv ... Da bi se zavaroval pred le-tem in se popolnoma osamosvojil od vzhodnofrankovskega kralja

Ludvika Germanskega (VL: *ne pa »Nemškega«*), je prosil za pomoč bizantinskega cesarja Mihaela III, ki je prošnji ugodil (VL: gotovo z največjim navdušenjem, ker bi s tem brzdal rimskokatoliški pohlep) in mu (tj. Rastislavu) poslal dva misijonarja z znanjem *slovanskega jezika, grška* brata Konstantina in Metodija iz Soluna. (VL: Naziva Slovani do 19. stoletja niso poznali nikjer, ker se je vsako ljudstvo iz tega iztuhtanega sorodstvenega kroga imenoval le po svoje; Rus je bil npr. Rus in Bolgar le Bolgar. Kdaj se je pojavilo ime Srb, tega niti sami ne vedo. In tako tisti »staroslovani« s svojim umetno prisojenim »staroslovanskim jezikom« lahko polnijo praznino samo v glavah velemož, ki še vedno ne poznajo Miklošičeve »znanostne« igre.)

Rastislavovi odposlanci so (baje) tako rekli cesarju Mihaelu: »... In k nam so prišli mnogi krščanski učitelji iz laške, grške in nemške dežele ter so nas učili različno, mi Slovani (???) pa smo preprosti in nimamo nikogar, ki bi nas poučil o resnici in dokazal, kar je razumno.« (VL: *Laške in nemške dežele še ni bilo nikjer!«*)

In takrat je Bog razodel filozofu **slovansko pisavo.** »Ti in Metod sta Solunčana, ki pa vsi čisto slovansko govore«.

VL: Toda tisti »Slovani« so bili Veneti, ki so sami sebe imenovali Slovenci v cerkveni popačeni latinščini v 6. stol. tudi Sclavi, germanska ljudstva pa Vindi, Vendi, Winden, katerih ime pa je bilo pri pozneje pojavljenih Srbih še popolnoma neznano. Naš skupni Bog pa bi moral dobro vedeti, da ga ljudstva s tem nazivom že dolga stoletja častijo samo v jeziku, ki ga uporablja tudi Rimska cerkev na celotnem območju Oglejske patriarhije. Nešteti slabo razgledani slavitelji svojih pravoslavnihih vladarjev vedo samo za jezik iz okolice Soluna. Častna izjema med njimi je edino Julijan Odpadnik ki piše svojemu imperatorskemu »stricu« Justinijanu, da v Ogleju vsi uporabljajo jezik, ki ga tudi on lahko poslušá vsak dan v svojem okolju, namreč venetskega. Podanikom knezov Rastislava in Koclja bi lahko božjo besedo razglašali v splošno uporabljanim jeziku. Ampak v ozadju sta oba občutila, da njunima deželama že grozi nepotešljiva ozemeljska lakota Rimske cerkve, katere primarno orodje je njena spačena latinščina).

STRAN 25

»Slovanski« bogoslužni jezik in njegovega avtorja Konstantina-Cirila so srdito napadali tudi latinski duhovniki, kot beremo v **Panonski legendi z življenjepisom sv. Cirila:** »Ko pa je bil v Benetkah, so se znesli nad njim **latinski** (VL: *italijanskih ali laških tako še ni bilo*) škofje, duhovniki in menihi kakor vrani nad sokolom in vzdignili trojezično herezijo, rekoč: »Človek, povej nam, kako si ti zdaj naredil Slovanom črke in jih učiš, česar ni poprej nihče drug

bil sposoben, niti apostoli, niti rimski papež, niti Gregorij, niti Hieronim, niti Avguštín? Mi pa vemo, da **se samo v treh jezikih** spodobi v knjigah častiti Boga, **v hebrejskem, grškem in latinskem.**

STRAN 37

Štefan Nemanja, veliki župan v Raški (*prvotno ime za Srbijo*) se je rodil v kraju Ribnica, blizu Podgorice v Črni gori. Njegovo življenje poznamo največ po tem, kar sta nam v svojih spisih sporočila njegova sinova Štefan in Rastko – Sava. Kot najmlajši od štirih bratov se je dolgo bojeval z drugimi pretendenti na prestol velikega župana; tistemu nasledstvu so nasprotovali tudi zunanji sovražniki, predvsem Bizantinci. V bojih je padel najstarejši od bratov, Tihomir, z drugima dvema pa je pozneje delil oblast. Miroslav je bil knez **humski** (*današnje Hercegovine, ozemlja med Dubrovnikom in Neretvo*). Njemu je »grešni dijak Gligorij« (bogoslovec, nam vsiljen izraza za šolarja) podaril znameniti *Miroslavov Evangelij*, prvi rokopis srednjeveške srbske književnosti. Ta je pozneje prišel v hilendarski samostan in leta 1896 v last kralja Aleksandra Obrenovića. Nemanja je spretno izkoriščal politična nasprotja med Bizantinci na eni ter Benečani, Ogrji in Nemci (mišljene avstrijske dežele, saj Nemcev ni bilo). Res da se je priznaval za **bizantinskega vazala**, vendar se je te odvisnosti skušal otresti ob vsaki priložnosti. (VL: *Po takšni logiki se še dandanes odvija srbska zunanja politika, podobna italijanski, ki enako zna zabosti nož v hrbet svojemu zavezniku; omenja Benečane, ki pa v resnici pomenijo Rimsko cerkev*). Ko je zahodni cesar Friderik Barbarossa, na čelu 4. križarske vojske, v letu 1189 potoval skozi današnjo Srbijo, ga je v Nišu pozdravil Nemanja, kateri je hitro izkoristil zaradi tega pohoda (VL: *hijene kot vselej!*) za Bizantinca težavno situacijo in si prilastil del njihovega ozemlja v dolini Morave. Del tega osvojenega ozemlja pa je izgubil, ko so se Bizantinci pobotali z Barbarossom, toda dobršen del mu je pri tem ostal. Potem je še nadalje uspešno širil svojo državo proti morju. Pod njegovo oblast je kmalu spadalo ozemlje od Stonskega rata do izliva reke Drim v morje, proti vzhodu pa mu je meja potekala čez Vranje in vzhodno od Niša na spodnji tok Velike Morave ter tja do Jadrana.

VL: Ali bo zdaj slovenski bralec teh vrstic razumel, zakaj so pravoslavci ob pomoči zahodnih prostozidarjev lahko dobili v Trstu svojo župnijo in cerkev v 19. stoletju? In zakaj so jim od večnosti nepoznani Slovenci posta bratje? In kaj v resnici pomeni Velika Srbija?).

... Najmlajši od njegovih treh sinov, Rastko, pa je kot menih **organiziral srbsko Cerkev** in dosegel, da ji je grški patriarh priznal samostojnost.

STRAN 39

Biografija Štefana Nemanje ali svetogorskega meniha Simeona, kakršno je napisal kralj Štefan Prvovenčani.

... Prišel je eden od pravovernih vojščakov njegovih, padel pred njim na kolena in mu razburjen ponižno povedal: Jaz sem med majhnimi tvojimi služabniki najmanjši in ko sem videl tvojo gorečnost do Gospoda tvojega, Jezusa Kristusa in do prečiste Matere božje in do božjih svetnikov, tvojih zavetnikov, ki s krepko roko ohranjajo nedotaknjeno tvojo oblast, **sem se predrznil sporočiti tvoji visokosti, da se zoprna tebi in prekleta kriva vera že vkoreninja v tvoji državi. A ta prečastiti sveti moj gospod ni prav nič okleval in je nemudoma poklical svojega arhijereja Evtimija, in menihe z igumani in častite jereje in svoje velmože, pa je spregovoril vsem zbranim:**

»Pridite in pogledjte, očetje in bratje, čeprav sem najslabši med svojimi brati, toda Gospod Bog in prečista vladarica Božja mati, njegova roditeljica, ne gledata na človekov obraz, temveč imata mene, ki sem najgrši, za vrednega, ker verujem v enobitno nerazdelno sveto Trojico, da čuvam to izročeno mi čredo, ki jo vidite sedaj, da se ne poseje ljuljka pretkanega in zoprnega hudobnega duha. In prav nič nisem mislil, da je v državi moji, sedaj pa slišim, da se je prekanjenec hitro vkoreninil, da preklinja svetega Duha in da deli nedeljivo božanstvo, kot je govoril brezumni Arij.«

Brez odlašanja je potem poslal svojo vojsko proti ničvrednim krivovercem. Razkrinkaval je njihovo brezbožnost in je te požgal, druge z raznimi kaznimi poplašal, tretje pa pregnal iz svoje države, a njihove domove in imetje razdal gobavcem in ubogim.. **In na vse strani je izkoreninjeval to prekleto vero, da se niti ne omenja več v državi, v kateri naj bo češčena enobitna, nerazdelna in životvorna Trojica: Oče, Sin in Sveti Duh, vedno in sedaj in na vseke vekov. Amen.«**

VL: Arius, Arij, aleksandrijski duhovnik (okoli 318) je učil, **da Sveta Trojica ni enotna in nedeljiva ter da Kristus ni bog**. Njegovo delovanje je bilo za vodje nastajajoče Rimske cerkve silno nevarno, ker so se na vso moč trudili, da bi strli vpliv drugih, originalnih krščanskih Cerkev, ki nasprotovale njihovi, rimski, katera naj bi bila tudi edini pravni naslednik Rimskega imperija.judstva, ki si jih

je bil nekoč podredil Rim (ostanki Vendov, Venetov, so se je naglo in navdušeno oprijela zaradi lastnega sovraštva do vsega, kar je smrdelo po Rimu. Verniki so se **trudili, da bi bili Bogu mili ; zato se je pri nas ohranilo kot njihovo samo ime bogomili**. Njihovi nagrobni spomeniki so se mogli ohraniti samo na ozemlju, ki je prišlo pod oblast mohamedancev, kajti najbolj popolni in usmiljeni pristaši nekrvavega Jezusa Kristusa so jih povsod iztrebljali na najmanj Bogu ustrezne načine, kakršne je uporabljala še Miloševićeva Srbe odrešujoča svojat. Na vseh nekoč venetskih (zdaj romanskih) ozemlju so si zapomnili krivoverske arijce, arijance. V Mali Aziji so na ukaz preroka Elije na enako krvav način pobili že mnogo prej **malikovalske duhovnike feničanskega božanstva z imenom Baal**, pri naših neposrednih prednikih čaščenega **Belina**.

Po Simeonovi smrti so se na njegovem grobu dogajali »čudeži«: bolni in pohabljeni so ozdravljali, zlasti pa se je na čudežne načine reševal iz težavnih situacij njegov sin **Štefan**, kateremu so sovražniki hoteli vzeti glavo, prestol in državo. Simeon je še kot pokojnik nekaznovano konkuriral Bogu s čudeži pa ni bil razglašen za krivoverca.

Prej sem omenil, da je do razkola (*shizme*) med Rimsko in Carigrajsko cerkvijo prišlo šele v letu 1054. Razumljivo je, da so vladarji Raške (*med njimi brez dvomov tudi Štefan – Simeon*) priznavali Rimu cerkveno nadoblast. Toda v času, ko je v Carigradu gospodovalo Latinsko cesarstvo križarjev (1204-1261), je Štefan Nemanja **prejel kraljevsko krono od rimskega papeža iz rok papeževega legata**. Sin Sava s tem dejanjem ni bil zadovoljen, ker je v njem videl **približevanje Zahodu**; zato je tri leta pozneje (1219) kot vrhovni poglavar avtokefalne Srbske svojega očeta **Štefana ponovno okronal za kralja** v samostanu v Žiči. Štefan je hotel pridobiti na mednarodni veljavi in zavarovati svojo državo pred »pravoslavnicami« brati. Rim ga je prav rad priznal za kralja kot je leta 800 to potrdil s krono tudi frankovskemu Karlu Velikemu.

Srbizmi

LJUDSTVU, KATEREGA si hočeš podrediti, mu najprej uničiš narodno pripadnost, kar dosežeš tudi brez uporabe orožja in na najlažji način, namreč s postopnim nadomeščanjem besed v njegovi govorici s svojim besednim zakladom. Nadomestitev družinske govornice s tisto, ki jo uporablja okupator v svoji vsakdanjosti, brez sodelovanja »svetih očetov« ali mojstrov jezika, katere fabricirajo na vsakokratnem režimu vdani »akademiki« in nižje vrste šumaštri, se kaže čisto jasno tudi v dandanes veljavni politiki. Z odvzemanjem pravice do javne rabe materinega jezika so se odlikovali kot prvi Rimljani pri večinskem delu svojega prebivalstva, ki je bilo venetsko na vsem italiskem polotoku. Še dandanes se razne katoliške papagajske glave trudijo, da bi zgodovinopisec po svetu pokazali skupinska grobišča množic Venetov in Etruskov, kamor naj bi jih pospravili Rimljani, ampak doslej še niso odkrili nobenega. Tudi italijanski vojaki oz. prejšnji Benečani jih niso zapustili nikjer na ozemlju nekdanje slovenske Oglejske patriarhije. Ravnali so se po preizkušeni rimljanski metodi: še svetnike so poitalijančili. Slovenskim prisklednikom pa ta metoda raznarodovanja nikakor ne zaide v glavo. Po njihovi zaslugi je v našem času Slovenska Primorska postala znana v svetu le kot **Venezia Giulia** in **Slovenska** (piši: srboslavska) **Akademija v Ljubljani** se niti ne zmeni za opozorila, da tudi naši geografi uporabljajo namesto imena **Triglavsko pogorje** že italijanizirano **Alpi Giulie!** Sram vas bodi, ko ne veste, da je v teku manj kot enega tisočletja ves severni del Italije spremenil svojo nacionalno pripadnost po zaslugi omenjene metode, katera obsega latinizacijo toponomastike in cerkveno čvekanje v pokvarjeni latinščini. Šele po drugem vatikanskem Cerkvenem zboru pod Janezom XXIII., so ostanki jezikov, ki so jih do pokristjanjenja uporabljale tamkajšnje etnije, pridobili pravico do rabe v bogoslužju. Čuden je njihov Bog, v katerega imenu so farji smeli vernikom odvzemati to pravico!

Že pred iztekom prvega tisočletja našega štetja je Rimska cerkev začela s pridom uporabljati metodo raznarodovanja na celotnem ozemlju, ki je pripadalo Venetom (= Sloventjem, Vendom, Windom). Dobršen del tega je tedaj pripadel nekrščanskim in krvoločnim Azijatom, ki so pridno ugonabljali **slovensko** prebivalstvo, sami pa so se navdušeno prislonili k oltarjem rimskega boga. Njihovega voditelja Arpada, ki ga je Rim krstil in okronal kot kralja **Štefana I.**, zdaj častijo kot ustanovitelja madžarske države. Tega ni vedel več niti predsednik osamosvojene, post-socialistične, Slovenije, ki je odšel v Budimpešto na praznovanje tisočletnice tistega dogodka. Kratko vest o tem uradnem potovanju smo lahko prebrali edinole v časniku Delo. Očitno je zgodovina Slovencev povsem tuja »slovenskim« časnikarjem oziroma »novinarjem« (tj. ljubljanskim »novinarima« z latinico). Vrli šumaštri pa so molčali, kajti pisanje o politični razsodnosti nekaterih naših voditeljev utegne postati zelo nevarno za kariero še tako vdanega časopisnega prisklednika. (To dobro vem tudi jaz sam, ki sem imel **člansko izkaznico poklicnega časnikarja**, dokler vele-socialisti stare Titovine niso dojeli, da jim moje pisanje utegne postati nevarno; prisilno so me upokojili pred 30 leti, aprila 1978, in mi odobrili pokojnino, ki je bila celo višja od redne plače. Na svojo srečo pa nisem obupal: imel sem prisluženo diplomu, ki si je nisem pridobil z ovajanjem svojih tovarišev politični policiji (kot neki »naš« akademik), kljub vsemu sem imel dovolj trdne volje, da sem se mogel samostojno poglobiti v zgodovino, družboslovje in tuje jezike. In vendar so mi na partijskih komitejih pridelani mogotci preprečevali objavo mojih družbenih razmišljanj komunizmu predani »doktorji« pokvečenih znanosti. – Toda pri vsakdanjem delu v naravi, mi je bila dana možnost, da sem analiziral dogajanje v titovskem »samoupravnem« sistemu in razumel, zakaj je pri nas le kmet **ohranil narodno zavest**. Vele Srbstvu zveste »slovenske« duše, ki varujejo naš narod pred zunanjimi sovražniki, nimajo toliko gnojila v glavi, da bi vsaj drugim dovolili pomisliti, kam nas utegne privedi njihova vdanost balkanskim bratom. – Toliko za uvod!

Težnje k poenotenju »jugoslavenskih« jezikov so se pojavile že več desetletij pred prvo svetovno vojno. Trubar in luteranski pisci niso vedeli ničesar o nekakšnem bratstvu s Hrvati in Srbi. Trubar celo pojasnjuje svojem nemškemu mecenu, da v svojem delu uporablja takšen jezik, da ga dobro razume tako Slovenec kot tudi Hrvat (za Srbe tako nihče ni vedel, da znajo brati in pisati). Trubar pa se je zavedal, da je njegov narod (in dobršen del hrvaškega) tega

vešč in se zato ni odločil za uporabo nemškega jezika. Toda kasnejši slovenski pisci, med njimi slavljene liberalce Josip Jurčič, so začeli vsiljevati nam tuje in nepotrebne hrvatizme (»Drago mi je, gospodjice!«). Posnemali so ga tudi drugi pisci že zaradi mode. Neprebavljivo ostaja npr. pisanje nekaterih štajerskih veličin, ki so nam jih v gimnaziji prikazovali kot omembe vredne znanilce »južnoslovanske« prihodnosti. Zanj se je hudo ogreval predvsem liberalce (naslednje vrste sovražnik slovenske samostojnosti), Ivan Tavčar, kateremu smo hvaležno posvetili ime ulice v naši prestolnici. Za omenjene ali imenovane pisateljske veličine velja omeniti njihovo globoko prepričanje, da smo **Slovinci Alpski Hrvati**. Trubar, njegovi luteranski kolegi, jezuiti, vsa slovenska duhovščina in drugi kristjani se tega niso zavedali. Slovenski »novinar« pa je bil že liberalce (»naprednjak«) Jurčič. Slovenci, prebirajte naše stare knjige, če niso že vse uničene po odloku zvezne tovarišice Majde Gasparijeve iz let 1980. Jaz sem jih nekaj s težavo iztrgal iz rok carinikov na goriški meji tik pred razsulom Titovine.

Najstarejši sovražnik Slovencev je bila rimska Cerkev, ki se je v četrtem stoletju zavedla, da postaja zakoniti naslednik razpadajočega Rimskega cesarstva in da bi njen poglavar bil okronan tudi za cesarja. Ena izmed najmočnejših ovir k uresničevanju te (zelo malo pobožne) želje pa je bil obstoj Cerkve v Ravenni (Ravennski pentarhat in kasnejši Heksarhat = nadškofija), ki je obsegala celotno ozemlje Venetov, Slovencev (»Sclavi«). Naslednik le-te pa je že zelo zgodaj postal močni venetski Patriarhat s sedežem v Ogleju (ker v zdajšnjih Benetkah niti podgan ni bilo). Iz svoje knjige **Komu (ni)smo tuji?**, *Jutro 1995*, povzemam naslednja odkritja:

»Že pred mnogimi stoletji so se tujci, njim vdane kvizlinške duše in Cerkev zavedali, da bi mogli zagotoviti zlitje dveh različnih ljudstev šele potem, ko bi zavojevanemu ali »osvobojenemu« vsilili svoj lastni jezik. Le tako je moč izbrisati narodovo identiteto, zatem pa tudi razlike v miselnosti. V letih 1800 so nam nemško govoreči Avstrijci, ki so se šele takrat začeli »zavedati« svojega »nemškega« izvora, začeli vsiljevati »svoj« (?) jezik, ki naj bi nadomestil našega in dokazal svetu, da je tudi ozemlje med Alpami in Jadranom njihovo, nemško. Te nevarnosti se je zavedel naš Prešeren, ki je skrbel za ohranitev slovenskega jezika; on, škof Slomšek in še nekateri duhovniki niso nasedli raznim tepcem Vrazovega in Gajevega tipa ter teoriji o Alpkih Hrvatih. Na srečo, o sorodstvih s Srbi, ki so se začeli pojavljati na evropskem obzorju vzporedno z Novogrki,

še nihče pri nas ni znal kaj povedati, samo ljudska tradicija je vedela, da so bili spremljevalci otomanskih hord na pohodih po krščanskem svetu.

Pred pomladjo narodov v sredini 19. stoletja Avstrija še ni vedela za premoč novonemške govorice, ki naj odražala veljavo pangermanske kulture; vsak narod je brez ugovaranja uporabljal lastni jezik. Nenadna sprememba v tem pogledu pa se je pojavila iznenada takoj po »Vsenemškem kongresu« v Frankfurtu leta 1848. Toda Slovenci moremo črpati mnogo najbolj zanesljivih podatkov v zvezi s svojimi predniki, pogosto obravnavanimi v latinskem jeziku. Po tistem letu pa je rabo domačih jezikov v državni administraciji prisilno nadomestila nova nemščina. Začelo se je raznarodovanje. Z zavestjo o nemški »večvrednosti« so se »nemškemu vladarju vdani« državljani na vseh ravneh javnega življenja začeli posluževati tudi najbolj rafiniranih metod, da bi dokazali svoje »nemštvo«. Iz slovenskih glav so hoteli najprej izbiti **misel o samoniklosti** tega naroda. Ta misel se jim je zdela nevarnejša kot povdarjanje »slovanskega« bratstva. Najbolj gnusno vlogo je pri tem odigral **Franc Miklošič**. Ta je izbral drugačno, čisto svojo pot, tisto ki naj bi, ravno nasprotno, **dokazovala znano** **sti, da smo Slovenci s Srbi v najožjem sorodstvu. Za dokaze o slovenski podrejenosti raznim južnim bratom** so mu naši najhujši sovražniki utrli pot do svetovne slave in mu priskrbeli plemiški naslov. Njegova »odkritja« so izbrisala slovensko samoniklost in postala so podlaga za srbizacijo slovenskega jezika v obeh »Jugoslavijah«. Jugoslovanska (beri: srbska) Akademija znanosti je tako do razpada titovskega režima bedela nad vzgojo slovenskih slavistov skrbela za pravovernost pouka v vseh šolah. V obdobju kraljevine se je večina naših časnikarjev, tistih ki so bili še preveč zvesti umetno ustvarjeni »skupni« domovini, namreč prostožidarski pristaši liberalizma, suženjsko trudila z uvajanjem siromašnih srbskih besed. Za italijanske slaviste na vseh univerzah ostaja Miklošič nedosegljiva veličina. Takšno je tudi mnenje cerkvenih »znanstvenikov« našega časa: samo preberite Rodetova predavanja na Teološki fakulteti! Slovenci moramo ostati za vsako ceno barbarski prišleki, odcepljeni od bratov, naseljeni na zemlji laških (Cerkvinih) prednikov Evrope, na zemlji, ki kot pravna dediščina pripada le Italiji vse do Črnega morja. Ampak primitivni znanstvenik Miklošič, ni bil več niti starega jezika, ki so ga govorili naši predniki! Pozna le tisto jezikovno skrupucalo, ki se bilo razvilo v njegovi glavi, tj. »staroslovanski« jezik. Zdaj pa že prihaja na dan ugotovitev, da starih »Slovanov« niti ni bilo, kajti vsak pripadnik tistega namišljenega ljudstva je sam zase povedal ime, ki

ni izražalo nekega skupnega izvora. Čeh je bil samo Čeh in noben »Slovan« in tudi Trubar ni vedel, da so Slovenci Slovani. V popačeni cerkveni latinščini iz zgodnjega srednjega veka je prišlo v rabo ime **Sclavi**, zaničljiv naziv (= hlapec), ki so ga rabili zemlje lačni novolatinski (= italški) za slovenske sosedo na edini svoji meji (katera pa ni mogla segati v osrčje Rusije in na Baltik).

S titovsko revolucijo smo Slovenci dosegli obogatitev svojega jezika z odkritji srbofilskih učenjakov Miklošičevega tipa, ki so prihajala na dan z nadzorovane filozofske fakultete in tej sorodne »družboslovne« (časnikarske, še vedno »novinarske«).

Če smo Slovenci že pred drugo svetovno vojno imeli (po zaslugi velmoža Otona Župančiča) dovoljenje za izdajanje učbenikov v slovenskem jeziku doma samo do leta 1942, si lahko predstavljamo, da nam komunistična **Programska jedra** v rahlo predelani Titovini niso zagotavljala drugega kot **napor za čimprejšnje zlitje v enovito proletarsko množico od Triglava do Vardara, ki naj bi govorila samo srbski jezik** (kateremu pa je slovnično podlago preko Vuka Karadžića ustvaril Slovenec Kopitar). Toda naš vrli akademik Kmecl si je dovolil zapisati, da je bil Primož Trubar prvi Jugoslovan!

Jezik je govorica ljudstva, katerega pripadniki družijo že od pradavnine skupne navade, miselnost in način življenja. Razvija in **spreminja** se hkrati z njimi. Boj za njegov obstoj je obenem boj za obstoj narodne skupnosti, za ohranitev samostojnosti, ki jo zemlje lačni prišleki nameravajo zatreti, vsak od njih pod okriljem Boga, ki je lasten samo posameznemu izmed njih. **Zato tistega, ki lastne matere jezika ne brani, imejmo za nam sovražnega tujca.** Ako so se znali držati tega naravnega pravila nešolani naši predniki kmečkega rodu, katerim edinim dolgujemo svoj obstoj, ga mora zato še toliko bolj spoštovati naš širše izobraženi rod.

Toliko za spodbudo k utrjevanju svoje narodne zavesti! Pa nanizajmo v neurejeni obliki samo majhen del srbskih besed in nekaj načinov izražanja, ki izkazujejo dokaj plitvo izobraženost njihovih uporabnikov med Slovenci.

Mi smatramo (in »se matramo«), **da** bo tako edino prav. – Čeprav se tako izraža tudi minister za šolstvo (1994), po poklicu slovenist, bomo mi raje rekli, da tako *menimo*.

Značaj. – Pri nas lahko (neuradno) rečemo, da je tisti tovariš *brez značaja*, neki kužek pa je le *grde narave*. Mi ne poznamo glagola **značiti**, marveč *pomeniti*. Značaj = *karakter* je lahko samo človekov; *značaj nekega odkritja* je

za nas **pomen nekega odkritja**. Lahko pa pomeni **značilnost**. Tudi: za mlade divje prašičke so *značilne* podolžnje rjave lise.

Uspeli smo. – Vsak slovenski kmet pravi, da *nam je uspelo, da se nam je posrečilo* (če le niso šumaštri in tito-slavisti odločili drugače in pokvarili slovensko govorico.

»Tovariš, le vas se to lahko **tiče** (tj. vašega **tiča**), ampak mene vprašanje bratstva niti najmanj **ne zadeva**; verjetneje se tiče samo druge barve tičev«.

Enkratni so tisti bedaki = srb. *jedinstveni su* oni naši drugovi. – *Zares, ni jim para!*

Kako si? Kako ste? – Pri nas povprašamo: *Kako je kaj s teboj? Kako se počutite?*

Pogoji – Razmere = < srb. *uslovi*. – Ljudje kljub vsemu živijo v zelo slabih *razmerah* (nikakor ne *pogojih*). Pazi: *pogoj* zahteva neko soodvisnost. Torej: če boš nas ubogal, ti bo dobro.

Prilika, prilike – Srbizem. Pri nas pravimo, da je tat izrabil *priložnost in odnesel predmet*.

Slov. *prilika* pomeni tudi svetopisemsko *prisposodbo*, ki slikovito olajša razumevanje.

Šole imamo Slovenci zato, da se narodovo staro znanje, stare izkušnje, prenašajo v prihodnost. Kdor tega pravila ne pozna, naj se pobere v kraje onkraj Drine!

Srb. **čitanje** = sl. *branje*. – Trubarju ni prišlo na misel, da bi uporabljal iz turščine pobrano besedno deblo *kitaba* arabskega izvora. Prvi zlog *ki-* se je v tur. omehčal v *či-* (kot npr. tudi v *kewab*, ki je postal tur. *čevab* in nato srb. *čevap*). Arabski deležnik *kitaba* pomeni slov. *branje* pa tudi nedoločnik *napisal je*. Toda Slovenci so *brali* in pisali, ko so Srbi šele tuhtali, kako po svoje izraziti to umsko operacijo! Naši avtohtoni predniki so z besedo in pojmom zelo prehiteli Turke in brate Srbe! Iz azijskih step došli konjeniki niso imeli potrebe po takšnih umskih naporih. Slovenska **čitanka, čitanje, čitalnica, čtivo** so zato nepotrebne spake, ki so zašle k nam po krivdi bratsko navdahnjenih in hudo omejenih pisunov.

Po evropskem izvoru **brati** pomeni v slov. *pobirati, nabirati* zrnje, dračje ali sadeže; enako tudi latin. *legere*, fr. *lire* < *leire*, nem. *lesen* = sl. *brati, pobirati, trgati grozdje*.

Brez naštevanja drugih primerov, povejmo: besede *brati, branje, berilo*

spet potrjujejo visoko starost slovenskega jezika. Od Srbov toliko zaničevani Albanci imajo tudi lasten, evropski izraz za *brati*; **lexoj** (izg. ledzoi). Italijani, ki jih še dolga stoletja po Kr. *nikjer ni bilo*, so prežvekovalo latinsko besedo, ki se ohranja kot *leggere*.

Tisti zgodaj s Srbi pobrateni Slovenski so v času ranjke Avstrije zamenjali **kanone** z bratskimi *topovi*; a tudi ti-le niso »slovanskega« porekla, temveč turškega. Slovencem so predvsem liberalci in dolgo za njimi tudi komunajzarji vsiljevali pozdrav **zdravo**, ki pa je izhlapel z razpadom samoupravne domovine. Pred njo smo uporabljali le *Dober dan!, dober večer*«, redkeje pa se vrival že močno politično obarvani »Živijo!«. Sicer pa je pametnemu težko razumljivo, da bolniku na smrtni postelji ni modro reči »Zdravo!«

Težko odrivamo v pozabo trgovski **komad** = slov. kos, primerek. Zakaj smo posegli na Balkan? Srbski glagol **iznositi** (velika bedastoča, saj nobenega denarja ne *nosiš ven*, temveč le **vrivaš seštevke, vsote** v računalnik ali **vnašaš** na list papirja. Meni, poprečnemu Slovcu, so dobri šolniki vbili v glavo za zmeraj, da *samo sraka znaša dračje za svoje gnezdo, račun pa dosega vsoto* ali **se glasi nanjo**; tega ne vedo več niti bolje razgledani možje na ekonomskih šolah in še manj oni na političnih stolčkih.

Zakaj so politični lizuni dosegli, da so v novem pravopisu sistematično prezrli številne besede, ki jih je bil zbral veliki poznavalec jezika Pleteršnik?

Besedo **borba** so nam vsilili šele rdeči preoblikovalci slovenskega jezika; ta je srbska, kajti mi poznamo samo **boj, bitka**. *Borci* so pri nas *bojevniki*, kar je spoštoval tudi general Maister v svoji *Zvezi bojevnikov*. (Ali so ga sloviti »partizani« tudi zaradi tega odvrgli na smetišče svoje zgodovine?).

Mislím, da so bile slovenske hiše sezidane na trdnih **temeljih**. V prenešenem smislu njen pomen lahko razširimo na **utemeljenost** potreb po uvedbi novega zakona. **Podlaga** (ne *osnova*) temu so številne zahteve posameznikov po izboljšanju sedaj veljavnih predpisov. Samo domišljavi posamezniki lahko menijo, da ni prave **osnove** za dopolnitev. V slovenščini **osnova** pomeni lahko le *snutek*, na katerega se prislanja nit votka, da nastane tkanina.

Skupščina – srb. *skupština* je strahovito skrupucalo porojeno v glavah polizobraženih srbofilskih veljakov že v času kraljevine. Vrinili so nam jo, da bi z njo izbrisali spomin na prastaro in demokratično (vaško) **večo**. V Ljubljani še imamo *Večno pot*, po kateri so svetniki prihajali na zasedanja. To institucijo so v okviru *vasi* naši že zelo oddaljeni predniki kot *višo, ves* > *vas, vicus* zanesli k nam

ljudje, ki so še govorili staroindijski jezik sanskrt. Srbi kot pripadniki despotsko vladanih skupnosti jih niso mogli poznati. Tako je tudi ta beseda dokaz o tem, da si nismo bili nikdar v sorodstvu. Hrvati pa imajo **sabor**, *zbor(ovanje)*, ki je že blizu našega pojmovanja demokratične vladavine.

Bratovščinsko **jedinstvo** pa so naši vrli vodje ukazali prevajati s popolnoma nič ustrezno **enotnostjo**. Pri nas je npr. lahko *enotna moka*, ki vsebuje tudi vse otrobe od mletja (no, za osle bi že ti zadostovali). V Trstu je že pred Prvo svetovno vojno izhajal časnik **Edinost!** Tudi v Prešernovi *Zdravljici* beremo: **Edinost, sreča ...**

Vojaško **enoto** (vod, četo, bataljon) so prisilno nadomestili z **edinico** popolnoma srbskega izvora. Naši samo delno pismeni hlapci in falirani študentje so pristali na prisilno uvedbo v celoti srbskega vojaškega izrazoslovja, čeprav so naši avstroogrski očetje imeli pri sebi lepo natisnjeno vse, kar je moral takratni vojak vedeti o tem, kako se brani domovino. Eden od avtorjev knjižice je bil tudi general Jaka Avšič, iz katerega so se potem norčevali tudi naši »prvoborci«.

Naša ni bila niti **komanda mesta**, nastanjena v treh bornih kočah. Šlo je samo za *krajevno poveljstvo*. – Komaj nekaj let nazaj so Miloševići razbojniki zasedli v Bosni tudi po deset **mest** – sl. *krajev* v enem samem dnevu! Junaki, da ni kaj, kakršni so bili tudi italijanski vojaki!

V desetletjih Titovine so pri nas razni komitetarji **sprovajali** reforme in nas mučili, ne da bi mi mogli sploh kaj **osporavati** (ugovarjati). Ti slovenski iztrebki avnojske pasme so **tvorili** in tvorili, pa več zapravili kot **stvorili**. Le kdo bi jim mogel **osporavati**, ne da bi moral računati na občudovanje Kvarnerskih otokov?

Skorajda nešteto bi mogli najti primerov srbizacije v slovenskem jeziku, katere bi veljalo poudariti in objavljati, ko bi uživali resnično svobodo tiska in nekaj več jezikovne kulture. Če se jugoslovenska oblast ne bi sesula na lastnem gnojišču, bi mi vsi že v prihodnjih dveh rodovih že šušljali in pisali **srpsko-slovenski jezik**. Na enak način se je razvil *hrvatsko-srpski*, po potrebi tudi obratno, toda ostajal je vedno le *srbski*.

Pri nas pa so spremenili taktiko: pridobili so si množico (nepotrebnih) študentov s priimki na **-ić**, ki jim zdaj rabijo tudi kot volilna množica aktivistov v prid ostankom titovske oblasti. Zadnje čase hitijo tudi z mobilizacijo srbskih pevcev, glasbenikov in plesalcev. Nepopisna je bejavost prevodov iz drugih jezikov na zasebnih TV oddajah. Vsakdanji kvaritelji slovenskega jezika nam tudi prek časopisov in radija neovirano vsiljujejo *košarkaše, gimnastičarje, tenisače*

(*vse obojega spola*), *kola, električarje ...* Manjka samo še besednjak tipa *vešera*, *itn.* Ampak ti, niti malo kulturni Evropejci se ne zavedajo, da je bil slovenski **novinar** nekoč kmetovalec, ki se je lotil obdelovanja ledine kot **novine**. Take vrste izdelki naše Fakultete za družboslovje in novinarstvo, hkrati z njimi pa veleumi, ki so jih učili »slovenščine«, ne bi konec meseca smeli zaslužiti niti za kilogram **junečjega mesa**.

Za trenutek se pomudimo še pri slovenski besedi **različni**.

V našem besednjaku (prepustimo *slovar* raje izgubljenim bratom) imamo besedo **razni**, s katero lahko povemo, da imamo v parlamentu predstavnike *raznih političnih strank*. Če njihovi politični programi ne bi bili **različni**, bi nas spet osrečevala **enotna, istosmerna partija**. Zato morajo po logiki delovati stranke, ki so si *različne*. Toda višek politološke modrosti ostaja skovanka **razno-razni**, ki kaže da podzavestno čutijo potrebo po izrinjenem izrazu *razni*. Vendar moramo poudariti, da je srbski jezik silno siromašen, elementaren, enako kot v primeru dvopomenske besede *vreme*, ki lahko izraža časovnost ali pa lepo in slabo vreme, zato ne more prikazati ločenosti med *različnimi* in *raznimi*. Hude težave jim povzroča drugi sklon ob našem zanikanju. Namenilnika niti ne poznajo, zamenjavajo ga z nedoločnikom. Moti jih tudi zlivanje besed s členico, ki jo izgovarjamo skupaj s samostalnikom ali zaimkom (kar je značilno samo za jezike, ki so se razvili ali izpopolnili s pomočjo jezika Venetov). Za Srbsko akademijo znanosti je naša dvojina samo odraz kulturne zaostalosti (A. Bjelić). Vprašal bi njegove superkulturnike, zakaj pa so dvojino ohranili tudi Bretonci v Zahodni Franciji? Potem še en kričeč primer omejenosti: *Kupil bi tisti aparat, vendar mi ne odgovarja velikost*. Kot pravi Slovenec bi jaz rekel, da **mi ne ustreza**, saj ponujeni izdelek nima ust.

Tem vsiljevalcem svoje nekulture in ponarejevalcem zgodovine je od rojstva vcepljeno v glavo, da imajo pravico do naselitve kamorkoli pridejo in kjerkoli počivajo »kosti naših predjaka«, trenutno do Soče, v katere bližini je teh vedno več. Zdaj nam je jasno, zakaj so bile potrebne pravoslavne cerkve komunističnim oficirjem. Beremo v Enciklopediji SFRJ (st. 505, 506) glede srbske državnosti naslednji odlomek:

»Okvir nemanjičke države, koji se poklapao s područjem samostalne Srpske crkve, pružao je mogućnost da se izgradi trajna svest o povezanosti svih onih koji su tim okvirom bili obuhvaćeni«

Prvi »Slovani« v Evropi (zanje: na Balkanu«) so bili Srbi, iz katerih množice se drugi naj ne bi dovolj zgodaj »izdiferencirali« (isti vir).

»Slovenski (=slovanski) i arbanaški elemenat nije bio izmješšan samo u gradovima već i na teritorijama koje su ležale između arbanaškog i srpskog etničnog jezgra.«

S tem je veliko povedanega tudi glede njihovega mišljenja o etnični čistosti Kosova. Car Dušan se je kar sam oklical za vladarja Srbov in Grkov, kot se je Milošević imel za voditelja Srbov in manj vrednih narodov Jugoslavije.

Langobardi so se prišli v Benečijo leta 569. A tja doli niso nikoli prišli Srbi iz Raške, da bi poiskali »kosti svojih predjaka« in tam ostali. Piše Paolus Diaconus (IV, 44), da so na čedajskem dvoru kot **pogovorni jezik uporabljali slovenščino**. V današnjem Trstu je to jezik izolirancev.

Naj te strani razsvetlijo razum **Srboslovenecem**, da bodo uvideli, komu in zakaj naj bi bili nam potrebni vsiljeni bratje.

Bežni prebliski

Uporaba slaboumnosti v jezikoslovju, zgodovini in religiji

SPOZNAJMO NEKAJ pomenskih in oblikovnih sorodnosti ali pa razlik, vsebovanih v besedah evropskih jezikov.

Italijanski **fant** naj bi bil podlaga za slovenskega **fanta**? Kvečjemu za kakega srboslovenskega akademika v Ljubljani. Niti Lahonarji ne bodo odkrili v latinščini besede iz tega debla. Mi Slovenci smemo trditi, da je bila pri nas v rabi že pred »selitvijo« iz ukrajinskih močvar, ko še Bog ni ustvaril niti Lahov in še manj Italijanov. V latinščini in nobenem romanskem jeziku je izvorno ni. Ni je niti pri Germanih niti pri zelo kasnih Romunih. Po politični potrebi bi ji morda nekoč kje našli izvor le naši »slavistični« raziskovalci. Zanje je beseda *fant* zoprna tujka, katera že s svojim začetnim soglasnikom **F** s pomočjo naših vrljih »znanstvenih« **fičfiričev** slovenskim gimnazijcem dokazuje, *da naš jezik ni poznal tega glasu*. Ampak zakaj naši pametnejši ptički še vedno *frfotajo* med grmovjem in zakaj je štajerski pastir še pred sto leti **fukal** v rog (= pihal). Tudi češki prometni policaj ti še vedno lahko ukaže, da »parkrat **fukneš**« v detektor za odkrivanje alkoholnih hlapov. Tudi otroških **frnikul** nismo prejeli od vsiljenih bratov. Tudi ime za sladki sadež **figo** smemo brez skrbi imeti za našega, saj italijanski **fico** (lat. ficus) izvira iz časa, ko Italcev in še manj Italijanov ni bilo niti v »božjih registrih«.

Beseda *fant* izvira iz venetskega jezika, ki je bil nekoč skupen našim in večini laških ljudi, kar zgovorno potrjujejo številni dokazi iz italskih narečij in italijanskih besednjakov. Naši vele-narodnjaški akademiki naj bi se končno zavedli naslednjega dejstva: **Nikjer ni rečeno, da je slovenski jezik najstarejši v Evropi** (saj nismo niti Hrvati niti Srbi in še manj Italijani), **kljub temu pa je relativno najbolj zaznavni ostanek najstarejšega evropskega jezika**, ki se

kaže pri večini evropskih ljudstev. Tako so npr. najpomembnejša geografska poimenovanja **po večini razumljiva samo Slovencem**. Naš jezik se ohranja kot najbolj ukoreninjena lingvistična okamnina. Samo kdor ni občudovalec velikega akademika Toporišiča ve, da so naši (že slovenski in prav nič slovanski) predniki, po svoje in brez »indogermanskih« ali »slovanskih« posrednikov znali govoriti ter poimenovati gore, jezera in reke tako, da se ohranjajo na vseh koncih naše celine, obrušena po zakonih lokalnega glasoslovja. Samo ignoranti in naši sovražniki, (zaradi materialnih in ozemeljskih interesov), od pojavitve Rimske katoliške kurije dalje se nenehno trudijo, da bi vsi narodi odvrgli slovenstvo na smetišče zgodovine.

RAZKRIVAJMO SVOJO PRETEKLOST, DA NE BOMO V BORIH 50 LETIH POSTALI TUJCI NA LASTNIH TLEH (kot naši koroški rojaki).

Pa naj velja tudi za nas še naslednja misel (naključno) modrega italijanskega politika: **IL FUTURO NON SI COSTRUISCE DIMENTICANDO IL PASSATO**. Prevod: *Prihodnosti ne gradimo ob pozabljanju preteklosti.*

Zloraba boga in vsemogočnosti Rimu v edino korist

SESTAVEK ZAČENJAM s čisto osebnim pojasnilom v zvezi z enim od povodov, da sem se lotil malo hvaležne tematike, ki sem jo skrčil pod gornji naslov. Slovenski politični tepci, tako rdeče kot črno obarvani, ter vsi Bogu zvesti italijanski super-šovinisti, bodo po pasje zacvilili zaradi mojega vsestranskega krivoverstva. Za prve ostajam narodni odpadnik, ker sem se v prijateljskih zvezah naslonil samo na levičarsko usmerjene Italijane, tj. na tiste, ki so se odkrito postavili po robu Mussolinijevski diktaturi, najprej z besedo in potem z orožjem. Od teh sem osvojil neponarejena izkustva iz njihove internacionalistične družbe, česar ne bi mogel nikdar prejeti od vseh nedokazanih demokratov stare Srboslavije in še manj slišati med širokoustnimi Titovskimi krvoloki. Prevzel sem ponujeno (in zaslužno) državljansko priznanje iz rok tedaj odkrito demokratičnih državljanov Italije (na žalost teh ni več med živimi). Kdo izmed žalostnih ostankov titovske okrvavljene demokracije na slovenskih tleh se lahko s ponosom pohvali, da je kot mlad, levičarsko usmerjen slovenski nacionalist,

postal državljan iz davnih časov nam Slovencem sovražnih Lahov – Italijanov. Tepci na obeh straneh državne meje bodo le počasi utegnili spoznati, kdo so tisti, ki jim je v korist umetno obnavljano sovrašтво med mejaši. Jaz pa samega sebe imam za »evropartizana« s socialističnim prepričanjem, ki mu je mar samo utrditev evropske zamisli, brez svetnikov starega tipa ter brez avanturistov kot so bili Garibaldi, skoraj vsi komunistični »internacionalisti« in ustvarjalci lažnega »samoupravljanja«.

Vse, v času svoje pojavitve oznanjevane rešitve družbenih težkoč, so propadle, kot razpade vse, kar je delo človeških rok in enako njegovega uma. Z večnostjo se v svoji topoumnosti – dokaj uspešno – in še vedno hvalisajo črno oblečeni možje v službi rimske kurije. Le-te bi morali Slovenci obravnavati kot poglavitne krivce za vsa sovražna dejanja proti svojemu narodu, za ropanje in postopno zavzemanje nacionalnega ozemlja na celotnem območju Alp in nekdanje Panonije, toda molčali so in mirili svoje »katoliške« rojake z besedami, da je »vsakršno dogajanje rezultat božje volje«. Z vojaško silo so se italjski našemljenci iz Rima polastili vseh venetskih, slovenskih ozemelj severno od nekdanje prestolnice Imperija in nato večjega dela ozemlja, ki je pripadalo Oglejski patriarhiji. Današnjega ozemlja Slovenije niso rešile molitve župnikov, vikarjev in celo »svetih« očetov v rimskem Lateranu, temveč le nova politična razdelitev Evrope oz. od farske nič manjša ozemeljska požrešnost fevdalnih mogotcev germanske krvi. Odpor proti krivcem za stoletja trajajoče trpljenje je prebivalstvo izkazovalo proti rimski Cerkvi v obliki verskih ločin. Cerkev jih je zatrla na nič krščanske načine kar sproti in vselej v papeževem imenu. Toda krščanstvo rimske inačice je bilo tako globoko vkoreninjeno v našem narodu, da se naše ljudstvo, pokristjanjeno mnogo prej kot prebivalstvo v nekoč rimljanskih provincah Srednje in Severne Italije, ni moglo otresti zvestobe Kristusu in nenehno časom prilagajanega pritiska samozvanih »verskih poglavarjev«, kateri so brez izjeme vsi zahtevali izenačenje svojih vlog z onimi, s katerimi so vladali nekdanji imperatorji – cesarji. Zgodovinopisci vseh narodov še vedno molčijo o takšnem ravnanju rimske Kurije, posebno pa v zvezi z nastankom slovenskega krščanstva in z resnico glede Oglejskega patriarhata.

Premoč Cerkve obstaja samo v nenehni prevari, tako kot pri vseh **komunističnih demokracijah**; v obeh primerih naj bi nas Zli duh hotel na nešteto načinov iztrgati iz objema Najvišje dobrote oziroma socialistične demokracije, kjer se Hudobec imenuje Razredni sovražnik, ki preži na nas za prav vsakim

vogalom. Ampak verniki so se počasi le zavedli, da ni vse zlato, kar blesti, v modernem času pa je ljudem pojemala tudi vera v »socializem na obzorju«. Voditelji črnih in rdečih množic so morali opustiti sladki vabe in se zatekati k nasilju. Tako sta nadvse dobri Bog oče in vsak »voditelj« lačnega delovnega ljudstva morala uvesti kot prepričevalno sredstvo **Pekel** (nekako v 4. stoletju) in **peklenščke**, katerih glave vzdane ob vratih romanskih in gotskih katedral so v kratkoumnih vernikih vzbujale grozo; rdeči nasledniki pa so strah ustvarjali z gradnjo veličastnih zaporov in ustanavljanjem kazenskih taborišč. **Vse v večjo čast in slavo božjo!** so vatikanski predstavniki mrmrali ob gorečih grmadah, v katerih so izpuščali svoje grešne duše razni dvomljivci. Rdeči razbojniki na Slovenskem pa so raje varčevali z lesom in vžigalicami in so svoje »neverne« rojake množično metali žive v brezna. (*Od Čebin do Roga globin!*).

Pa se za hip pomudimo pri sosednjih Italijanih, saj se je »katoliški« Bog pri njih do popolnosti razvil in postal praktično uporabljen za obvladovanje množic, seveda po evropski dodelavi. Tako so Boga, pojem najpopolnejše resnice, človeku nedosegljive dobrote, simbol najvišjega usmiljenja, predelali – najprej pri Lahih, kasneje pri drugih v Evropi – v neopisljivo strašilo za vse, ki nimajo vere v pridige. Gotovo so nebeški pridigarji največkrat pozabili, da je Bog kot najpopolnejši demokrat in utelešena dobrota moral *prepustiti človeku svobodno presojo v mislih in dejanjih*, sicer ne bi bil več bog. Kako naj mi torej Bog grozi s peklenščki še pred uresničenjem neke **moje** odločitve. **Ravnati po božji volji, na katero se oslonim v svojih resnih odločitvah**, bi moralo pomeniti, da bodo Bogu všečna vsa tista naša dejanja, ki odražajo naše usmiljenje in iskreno dobroto, nikdar pa tista, ki jih narekuje politično koristoljubje, ozka sebičnost, s katerima je še dandanes prežeta vsa »sveta« hudobija vatikanske kurije. Le-ta se že poldrugo tisočletje kaže kot najbolj učinkovita, saj je bila v minulih stoletjih neločljiva spodbujevalka igre **z ognjem in križem**. Tako so celo Boga samega napravili za vrhovnega peklenščka. **Laški Bog kaznuje potencialnega krivca samovoljno tudi pred storjenim kaznivim dejanjem**, čeprav resnično **božji, nevsiljeni, zakoni** takšnega ravnanja ne dovoljujejo. Tistemu izkrivljenemu Bogu (kot menijo laški kristjani) pa se ne smeš zameriti, marveč se mu moraš neprestano dobrikati in mu tudi v razmerah najhujšega siromaštva graditi nedosegljivo bogata svetišča (najbolj tipično osladna v **baročnem slogu**). Pravi (italijanski) kristjan »katoliškega« tipa mora svojo zvestobo predstavnikom takšnega Boga izkazovati tudi javno. Kot obesek na verižici je za zvestobo rim-

skemu bogu največ vreden zlat križec že pri mladih moških, še veliko bolj pa nad dojkami javnega kesanja v vsakem trenutku sposobnih nespodobnih ženščin. Ob začetku vsake nogometne tekme igralci vsiljivo poljubljajo take križce ali pa se na vse strani vidno prekriža; takšen bog ti utegne zagotoviti uspeh in denar. Enako so ravnali že križarji pred roparskim pohodom!

Nič drugače ni v politiki. Samozvano »krščanski« demokrati (večkrat tudi kakšen komunist) se pred zasedanjem parlamenta za trenutek ustavijo v kateri izmed nešteti rimskih cerkva, s prošnjo svojemu malo poznanemu bogu za ugoden izid glasovanja. Potem pa ima vsak katoličan na izbiro neskončno dolgo vrsto, bolj ali manj močnih svetnikov, na pr. s. Januariju ali s. Antonu, ki ti lahko pripomorejo k uspehu.

Relativno je v moralno-političnem smislu najbolj jasno razumljiv nauk anti-demokrata sv. Avguština. on je menil, da mora **vsak kristjan slepo ubogati sklepe, ki jih ljudstvu zapovedujejo po »božji volji« postavljeni oblastniki** in da zakrivi smrtni greh, kdor se temu upre.« Samo na Koroškem vojvodov ni nameščal Bog, marveč jih je na demokratični način izvolilo vladano ljudstvo (kar – za čudo – sporoča sam papež Piccolomini). Rimski Bog je **despot** in despoti so zato vsi papeži. To je tudi temeljni nauk italijanske morale na kateri sloni vsa njihova politika. Le malo pa je Italijanov, ki bi se znali ravnati v medčloveških odnosih po edino in resnično božjem pravilu, ki pravi, da nikdar ne stori svojemu sočloveku tistega, kar tudi tebi ne bi bilo pogodu. Rimsko prebarvani despotski Bog je v resnici pošast, katere se morajo verniki **bolj bati kot spoštovati**. Resnični Bog, koncentrat pravičnosti in preganjalec vsakršnih krivic, ne bi smel dovoljevati strašnih pokolov nad drugoverci (nepapeški kristjani, arijanci, bogomili, luteranci, judje, muslimani ter ljudstva Afrike in obeh Amerik

Odkod religija? – Kadar si nekdanji, manj pokvarjeni človek, ni znal pojasniti fizikalnega pojava, je razlago prepustil nečemu, kar je nad nami, nadnaravnemu bitju, imenovanemu Bog. Toda sodobni človek se lahko vedno lažje pogloblja tudi v nepojasnjene skrivnosti vesolja in sploh vse narave. S tem se vedno bolj približuje resničnemu Bogu. Toda vseh naravnih pojavov pa le ne bo utegnil obrazložiti svojemu razumu, kajti vedno več bo misterijev tudi za ljudi, ki farjev, čarodejev in univerzitetno izobraženih izganjalcev tistega pošastnega hudiča z vrat starih cerkva nič več ne potrebujejo. V Italiji se z njim ukvarjajo kar na štirih fakultetah.

Kdo je tisti, ki je zbral atome v organizirano materijo ali vsaj sprožil njen nastanek? Jaz se čisto nič ne trudim, da bi pomagal najti odgovor. To nalogo mirno prepuščam lopovom, ki že dve tisočletji z razlagami zagotavljajo sebi in svoji kasti udobno materialno življenje že na Zemlji.

S pollaščanjem ozemlja, ki se je v času rimljanske zasedbe imenovalo **Venetia** (pri domačinih našega rodu pa *Benečija*, *Beneško*, kajti začetni **b** > **w**), je novorojena skupnost rimskih (samo rimskih!) pristašev judovskega voditelja Kristusa sklenila sodelovati z Langobardi in Franki pri obnavljanju in delitvi države, ki je nekoč pripadala Rimskemu cesarstvu. Nekaj domišljavih meščanov je bilo prepričanih, da so oni edini pravno upravičeni dediči le-tega. S tem prisvajanjem je Cerkev prvič pokazala materialno plat svojih interesov. V tistem času Venetia = Venezia = Benečija v verskem pogledu *ni spadala pod okrilje Rima*, do katerega so bile uničene tudi vse trgovske povezave, pač pa se je navezala predvsem na Ravenno (vse do politične in verske razdvojitve med Bizancem in Rimom ob koncu prvega tisočletja; gl. *Ravennski pentarhat*, obsegajoč vse današnje Marke). Med drugimi v rimski požrešnosti obseženimi ozemlji pa je bilo tisto, ki je ustvarjalo strateška vrata za pohod nad Vzhodno cerkvijo. Ključ teh vrat je pomenilo mesto **Oglej**, ki je postalo sedež mogočnega Oglejskega patriarhata, edino pravega središča za pokristjanjenje celotne Slovenije. Na vsem ozemlju Patriarhata je bila v rabi **govorica naših neposrednih prednikov**; mnoge njene elemente zasledimo v lokalnih narečjih in kazno je, da je popačen jezik Latincev silno počasi izpodrival govoricu »slovanskih« starih domorodcev. Razumljivo, vsega besednega zaklada preprostega ljudstva, temelja kateregakoli naroda, gospodje akademiki, tako laški kot njim podobni titovsko-slovenski, ne morejo poznati, ker živijo v različnih okoljih.

Zaradi verske nadvlade Benetk (in Rimske kurije) je Oglej ob izteku srednjega veka klonil pred nadmočjo pravovernih Benetk in začela se je sprva »italizacija«, kateri je postopno od oltarjev navzven sledila vztrajna *italijanizacija* domačih govoric. Sočasno je ob tem potekala ta sprememba tudi v govoricu domačinov v Markah in Romagni ter gornjem delu Toskane. Tako je Cerkev odvrгла svojo »božjo« naravo, katero je nadomestila z brezobzirno politiko in materialnim pridobitništvom. Povsem verjetno je Cerkev edini krivec, da so bili uničeni vsi kulturni dokumenti, napisani v Hijeronimovi glagolici; zadnji spisi so zgoreli

na grmadah protireformacije kot knjige »brezbožnikov«. Ne pozabimo pri tem, da so se glagolitska dela ohranila po dalmatinskih otokih, ker jih je rešil pred požiganjem papežev ukaz, da je treba spoštovati dela »dalmatinskega« rojaka, sv. Hieronima. Tam ni bilo več nikakršne slovenske pregrade za Sv. Duha brigade in za sejalce tisočletja stare (ne)kulture rimljanskih brezhlachnikov! (*Hlače so takratni Evropi podarili šele naši venetski predniki*). Pokvečenemu rimskemu Bogu vdani verniki in »božji« služabniki te resnice ne bi smeli spoznati.

Začetno krščanstvo na Slovenskem je imelo strašansko malo skupnega s tistim, za katerega so se ogrevali relativni somišljeniki v Rimu, kateri tudi niso bili povsem soglasni z onimi v Aleksandriji, Antiohiji. Solunu in Ogleju. Za kogar med nami moja trditev versko ni »regularna«, naj si poišče sam razlago praznika **Velika noč**, katero pod tem imenom razumemo v Evropi edinole Slovenci; *Paskve*, *Pashe* nismo nikoli poznali.

Tlačanstvo na Slovenskem.

V zgodnji fevdalni dobi so bili slovenski kmetje svobodni in so se v življenju ravnali po pravilih starodavnih **vaških skupnostih**, tj. **po večah**. Zelo redki germanski (*nemški niso mogli biti*) fevdalci so morali živeti v sožitju z mnogo številnejšimi slovenski domačini, sicer ne bi mogli zapuščati »plemenitih« potomcev. Zato svobodoljubni Slovenci niso zahtevali **urbarjev**, ki so pomenili družbeni dogovor med njimi in fevdalnimi predstavniki (evropske) države. Zato jih le-ti niso mogli preseljevati v dežele svojega izvora in npr. na Bavarskem ni ostankov slovenskih preseljencev, pač pa obratno so se preseljeni Bavarci na Slovenskem ohranili do našega časa, npr. okoli Škofje Loke, Baške grape in Kočevja. Naše prebivalstvo je plačevalo davek, moralo pa je tudi vzdrževati poti (kolikor jih še bilo) in obrambno zidavo. Da ne bi zmanjšali število pridelovalcev hrane, so kmetovalci med vojnami ostajali doma, v vojaških operacijah pa so od Slovencev nastopali le **svobodnjaki**, **kosezi**, **kasezi**, katerim bi dandanes rekli tudi brambovci. Ti so bili zato oproščeni javne tlake. Iz njih izvirajo Hrvati, ki so se »hrvali, ruvali« z napadalci. V nam bližjem obdobju jih je zamenjala **črna vojska** s plačanimi črnovojniki (?); pridevnik **črni** ni prav nič povezan s pomenom barve, temveč s pojmovanjem državne meje (glej tudi pri Rusih).

Od takratnih priseljencev so se na Goriškem ohranili priimki kot npr. *Pahor*, *Pahernik* (oba iz bavar. Bacher, ki je živel ob potoku, tj. Potokar), pa še *Bahovec*. Sedanji župan mesta Trento je *Albert Pacher*. Obstojijo še tujerodni Zorn, Beltram in Žižmond, vendar že kot grajski uslužbenci.

Nabótnica, *galoša*, ki jo v snegu ali blatu natakneš na *obutev* (*bóte*); Pleteršnik.

Nàc, **-a**, težko kladivo (vodno; Tolminsko, Štrekelj), **norec**. – Nemško je *der Natz*. Mar so šli Tolminci po to ime vsaj v Tirole? Verjetno naši jugoslavisti menijo čisto resno, da je tako.

Načelovati, Plet., nem *an der Spitze stehen*. – **Kamnečelo**, Gor., hrib, ki zapira drugi konec doline s cesto.

Nadiža, vodotok, ki se *nadiže*. Plet.: *nadigniti se* = nem. *sich erheben*.

Kocelj, **kacelj**, lahko pomeni *koželj* na kolovratu, morda pa tudi iz debla *kocelj*, *kacelj*.

Sävënska (nikakor pa Savinjska) **dolina**. Pleteršnik (ne Toporišič!): *Savinska dolina*. Nad rečico Sävno je sezidan grad *Savnek* > *Sovnek*, *Žovnek*. Ta Savna ni edina.

St. nem. **watten** > ital. **guadare**, sl. **gabati** (prim. **Gabrje** = it. *Vado*, *Guado*, tudi **gaziti**).

Nem. **Blitz** = slov. **blisk**.

Iz pogovora v Sl. Benečiji: ... »muoj **non** (ded) an muoj oča....«

V it. Markah (Pesaro): »l' ho vist **t'n chësa**« = **l'ho visto in casa**, b.sl. *videl sem ga doma* (= **v hiši**; tu = slov **v**).

Nem. **Kitsch** = slov. **kič**, ki izvira iz **kititi**, *krasiti*, *okititi*, *okičen* = *okrašen*. Naši slavisti se z nemškim izvorom ne bodo **okitili!**

Kol < slov. **k(a)lati**, klati skodle, deblo razkoljejo, za ograje so naklali smrekova debela, naklal je drvi za vso zimo. Zaklanega prešiča **razkoljejo** na dve polovici, da jih potem razrežejo; odtod darilne **koline**. – Krajevno ime **Kalce**, **Kalci** pove, da se tam dolina **raz-kolje**, **razdeli**, **razcepi** na dve veji.

Angl. **shirt** = sl. **srajca**, ki je drugi »slovani« niso niti poznali; it. **camicia**, srb. **košulja**, nem **Hemd**, lat. **tunica** itn.

Oglej. – Izvor tega toponima sem obrazložil v že objavljenih mojih zapisih. Zdaj se bom spotaknil ob njem iz povsem drugačnega pojasnjevanja.

To mesto je postalo središče za zgodnje pokristjanjenje dobršnega dela Srednje Evrope že pred dokončnim razsulom Rimljanskega imperija. In kljub temu nimamo na razpolago nobenih originalnih zapisov o tej dejavnosti, kakor jih imajo prav vsi evropski narodi. Rimska Cerkev je znala dobro organizirati uničevanje zapisov, ki niso bili v skladu z njenimi »resnicami« in z nekaterimi zgodovinarskimi lažmi. Njeni pisuni se še dandanes zelo skrbno izogibajo

obravnavanju vsega v zvezi s tem za Slovence nadvse pomembnim mestom. Toda črnuhom v rimu je ušlo iz rok pismo, ki ga cesarski namestnik **Julijan Apostat** piše svojemu cesarskemu stricu Justinianu glede jezika, ki ga uporablja v vsakdanjem življenju domače prebivalstvo. Cerkevni pisuni so odgovor spretno ponaredili, da ni bilo več razvidno: »V takšnem kot ga ti lahko slišiš v svojem okolju vsak dan.« Inačic ne navajam. Potem pa mora biti še mnogo, mnogo drugih dokumentov: na tisoče in tisoče je shranjenih (?) na otočku Dei Frari v Benetkah. To, da Vatikan laže v izogib, je zapisal tudi prof. Kukuljević. Naši farji pa morajo ubogati višja poveljstva in prenašati njihove in svoje laži v naslednje rodove, tj. preprečevati dostop do vsebine dokumentov. Cerkevni **Urangst** (nem. prastrah pred Slovani) je dokaj močnejši od švabskega!

Najstarejši pisni dokument v (kolikor toliko) *italijanskem jeziku* sta dva notarska zapisa namenjena samostanu na Monte Cassinu. oba precej mlajša od naših *Brižinskih spomenikov*, ki so napisani v popolno izoblikovani slovenščini, na Bavarskem, tj. zunaj dosega rimskih hijen.

Ni težko razumeti starega sovraštva naših prednikov do vseh variant **Lahov** na Apeninu, saj njihova (in samo njihova) Cerkev nikjer ni poznala **krščanskega usmiljenja**. Molčala je ob pobijanju Zamorcev ter Indijancev, blagoslavljala kanone, ki so klali množice v evropskih vojnah. V tem je tipičen njen molk do Srbije v letih 1914 in 1999. Želela si je, da bi pometli z vsemi, ki bi ji bili v napoto. Tako je molčala (in še molči) o Titu, veliki evropski sramoti. Zdaj je znano, da so križarske vojne bile usmerjene predvsem k fizični likvidaciji krščanskih drugovercev, kot npr. tistih v Mali Aziji, Egiptu in v bližnjih deželah. za venetske kraje so iztuhtali arijanske krivoverce. V Severni Afriki domačih ljudstev niso iztrebili muslimani, temveč izključno le rimski kristjani. Vse »sile božje« so bile usmerjene proti ostankom starih Venetov, zato predvsem proti **prebivalstvu na vsem območju Oglejske patriarhije**. Ista Cerkev molči o čilenski tragediji in prikriva svojo udeležbo pri pomoči vsem južnoameriškim diktaturam, čeprav **tistih komunistov ne velja enačiti z ruskim in titovskim »socializmom«**.

Cerkev je na prekanjen način in z zlorabo vere uničila kulturo starih Venetov. Vsem venetskimi ljudstvom je odvzela nacionalno identiteto, da so postopno zavrgla jezike svojih prednikov, in nadomestila jih je z nekakšno **novolatinsko latovščino**. Kaj je počejala protireformacija? Kdo je vodil inkvizicijo? Kdo je z naslado gledal žive kristjane, ki so se zvijali v plamenih grmade? Naš predzadnji »sveti oče« se je odlikoval tudi z beatifikacijo enega od krvnikov

italijanskih liberalcev, papeža Pia IX., ki je še proti koncu sedemdesetih let 19. stoletja naročil v Franciji njeno najnovejšo giljotino za »neboleče« rezanje glav bojovníkom za evropeizirano sodobno Italijo. Tudi novejša Pij XI. in Pij XII. nista pri Mussoliniju niti enkrat protestirala zaradi ravnanja s Slovenci.

Čudno krščanstvo! Predvsem v spodnji polovici glavne domovine svetnikov, znanstvenikov (ki so kradli svojim stanovskim kolegom njihove izume) in ustvarjalcem moderne demokracije, Cerkev dopušča pogansko oboževanje svetnikov, katerih slik je po božjih svetiščih že toliko, da za boga ni več niti prostora niti časa. Nekdanjih Venetov in Etruskov niso iztrebili meči rimskih legionarjev, marveč je to opravila Cerkev z orožjem in primernimi lažmi. Nikoli se ni ozirala na božji zakon, po katerem ima vsako ljudstvo pravico do samostojno urejenega verskega občestva delujočega v lastnem jeziku. Cerkev je Slovincem branila rabo slovenskih krstnih imen in enako tudi celotno bogoslužje. Tega ne morejo zanikati niti škofje niti kardinali. Nam Slovincem je preprečevala ustanovitev lastne škofovske konference, ki pa so jo lahko dobili pretežno muslimanski Bošnjaki.

Dne 26. aprila 2006, televizija, RAI 1 sporoča, da je v milanskem *Castello sforzesco* odprta Razstava »Mostra degli Avari«, kateri so menda predniki Madžarov. Prišli so na jug baje hkrati s »Slovani« v letu 567 (kot piše papež Gregor Veliki, ki je silno sovražil Slovence). Genialno! Bogati nakit iz zlata naj bi bil delo tistih azijskih plenilcev? Ampak v vsem je popolnoma enak tistemu iz starih slovenskih grobov!

Pa še druga modrost italijanskih grobarjev: Sveta petokolonaša carigrajske Cerkve, Ciril in Metod, sta bila tista, ki sta izdala **prvo biblijo v staroslovanskem jeziku, napisano v cirilici**. Tisti jezik je ostal (in še obstaja) samo v glavah pokvarjenih srboslovenskih modrecev in »cerkvenih očetov«. Kot kaže razločno neka njihova revija, pa je ta biblija Trubarjeva iz leta 1581 (pol stoletja pred prvo italijansko, Diotalevijsko); v podnapisu beremo, da originalni izvod hrani ljubljanska NUK.

Tudi nihče od laških modrecev ni pomislil, da sta neomadeževana »zavetnika Evrope« mrknila v nebesa kar sedem stoletij prej. Vsestransko razgledani in nezmotljivi gospod Wojtila bi tudi lahko že vedel, da sv. Ciril ni iznašel niti glagolice niti cirilice.

Ko bi **Srbi** bili resnični **branilci krščanstva in Evrope**, Turkov ne bi morale zaustavljati vojske Poljakov, Madžarov, Hrvatov in Slovencev. Zakaj med branilci

ni Srbov? Zakaj so se Srbi mogli čisto mirno ustaliti v Bosni in Hercegovini med novodošlimi Turki? Zakaj Turki v nadaljnih stoletjih niso imeli stikov s Slovenci, Hrvati in Poljaki in so močno trgovali z laškimi deželami? Ali je bilo »nezmotljivemu« Poljaku znano, da so Grki svojo prestolico Bizanc mirno prepustili otomanski vojski (pravoslavni menihi so ji izročili ključne mestnih vrat; navdihovalo jih je silno sovraštvo do Rimsko-katoliške cerkve; pomislite na diplomacijo prvega Nemanjića v Raški), isto pa so storili tudi z izročitvijo Soluna, kar je strahotno zmanjšalo odporno moč tedanje Srbije. Zakaj grška vojska ni priskočila na pomoč srbski na Kosovem polju? In »sveti oče« je samo nekaj mesecev pred svojim pohodom v nebesa, po ital. TV objokoval žalostno usodo (prostozidarske) Jugoslavije, ki je razpadla samo zaradi **nesloge med brati!**

Na začetku devetdesetih let sem se zaradi opravka ustavil tudi v videmskem (Udine) vojaškem poveljstvu. Na steni za poveljnikom je vsakdo lahko prebral:

PREGHIERA

Bacco nostro che sei in cantina, sia ricordato il nome tuo,
venga sul tavolo anche il tuo vino – purchè sia genuino.
Dacci oggi la nostra sbornia quotidiana e riempi i nostri bicchieri,
come noi riempiamo gli amici bevitori – e non ci indurre a lavorare,
ma liberaci dall'acqua nociva e dai fessi del nostro Comune

Amen

Takoj spodaj pa še dopolnilo:

AVVISO

La Direzione è spiacente di constatare che molti dipendenti morti durante il lavoro si dimenticano di cadere per terra. Tale abitudine deve cessare immediatamente, giacchè ciò rende complicato distinguere i dipendenti morti dagli altri.
Si comunica pertanto che, a partire da oggi, i dipendenti trovati morti in piedi saranno licenziati in tronco.

La Direzione

Prevod:

MOLITEV

Preljubi Bakhus, ki si v naši kleti, v spominu naj ostaja tvoje ime, na mizo naj pride tudi tvoje vino – le da bodi neponarejeno.

Dovoli nam danes naše vsakdanje krokanje in napolni nam kozarce, kakor mi napolnimo pivske prijatelje, samo ne napeljuj nas k delu, raje nas reši škodljive vode in bedakov v upravi naše občine.

OPOZORILO

Naša uprava z obžalovanjem ugotavlja, da številni zaposleni, ki umrejo med delom, pozabijo pasti na tla. S takšno razvado je treba prenehati takoj, ker je sicer težko ločiti stoječe mrtve uradnike od drugih, ki so še živi.

Zato vas obveščamo, da bodo od danes naprej vsi tisti, ki jih mrtve najdemo v stoječi legi, odpuščeni na mestu samem.

Zakaj Bavarski škofi niso naseljevali Slovencev na Bavarskem?

V resnici je preseljevanje potekalo prav v obratni smeri. Kje iskati obrazložitev?

Slovenec je bil staroselski »Venet«, ki na lastni zemlji ni imel drugega gospodarja, najmanj pa fevdalnega. zato se ni selil drugam. Zato je kasneje vedno sodeloval v kmečkih uporih.

Slovenec se je začel upirati priseljenemu švabskemu fevdalcu šele ob uveljavitvi splošnega denarnega gospodarstva, ko so predstavniki oblasti začeli uvajati nove dajatve, katere v urbarjih niso bile navedene.

Kako naj bi bedasti Latinci (?) s svojimi namišljenimi rimljanskimi potomcem, ki so se silno počasi razlezli po nekoč imperatorskem državnem območju, ki je bilo zelo redko poseljeno v svoji notranjosti in slabo obdelano, imeli pravico do naše zemlje, tako tiste nasilno pridobljene v zadnjih sto letih (»Julijska Benečija, Venezia Giulia« – last katerega Juleta?) kot tiste, ki je še nimajo kot edini upravičeni dedič in ki je jasno razvidna iz dokumentov, da je pripadala Rimljanom? – Ljubljanski tepci, kar nadaljujete z opisovanjem **Julijskih Alp**, ki za Evro-slovence ostajajo znane kot Triglavsko pogorje! – Samo politični koritarji morejo dovoliti, da jim tujci spreminjajo imena naših krajev, katerih bi se jih polastili v ugodnem zgodovinskem trenutku.

Tirolska, Tirol – Etimologija je enaka tisti, ki velja za: Tibera, Tiffa, Tiffata, Tauri, Tüffern (= Laško), Visoke in Nizke Ture, Tuber = lat., sl. gomolj, Tabor,

Turjak, tabrski = tavrski. Zunaj nekoč venetskega ozemlja tega etima nisem našel. – Upošteva je prehod samoglasnika **u > ü > v** trdi ruski **i**, lahko neka reka<, ki priteka s *Turov, Tavrov*, dobi ime kot piemontski pritok reke Pad, namreč **Stura**. – Tudi geografski pojem **Steyr** kaže na < Stir >Steir, naše Štajer. Zaman bodo iskali podoben etim v drugih jeziki kot je naš. – Današnjemu **Torinu** tudi ne bodo mogli spreminjati etimološkega razvoja: kraj in njegovo območje ležita ob robu gorate pokrajine med visokimi hribi *tavri*.

Občina **San Quirin** je tudi v Nemčiji, pri Oberstdorfu (v bližini Garmischa). Slovenci poznajo tega svetnika pod imenom **Sveti Krn** (cerkva ob vasi Sveti Lenart v Benečiji).

V južni Nemčiji, nedaleč od Stuttgarta, je mestece **Winden** < Wenden = (Slo -Venci).

Bavarska. Ob mestu Landshut teče reka **Isar**, slov. > **Izara**, voda, ki priteka iz *Izara, Jezera*.

Na Norveškem poznajo Nemca pod imenom **die Tuske**, ki izvira iz staronemškega *deutsche < tuitsche*. Prebivalci stare Toskane so bili za Latine s severa došli germanski *Tuschi, Toschi*.

Ital. glagol **arrancare**: vzpenjati se po rebri, po ronkih.

San Vito, isto kot naši Sv . Vid, Št. Vid, zelo lepa vas v prov. Cagliari. očitno se za imenom skriva venetska preteklost.

Muggia, Milje v Istri. Na koncu Lombardije pa najdemo prirodoslovno območje *močvirnega* tipa (»mužnato, mužasto«). To ozemlje, **Muggiano**, spada pod Varese.

Iz laži se samo v nekaj desetletjih razvije tudi »sveta« resnica. Tega so se od samega začetka dobro zavedali cerkveni očetje. Ta misel je bila duhovna podlaga barab, ki so rušili Oglejsko patriarhijo, gradili beneško in fizično uničevali domače ljudstvo. Potem ko je bila dograjena spoštovanja vredna katedrala, ki je izkazovala ljudstvu premoč tamkajšnjega z Bogom povezanega senata, so to misel okrepili še v posvetnem pomenu. Uvozili so kosti moža, ki v svojem času ni mogel biti niti najmanj povezan z Beneškim patriarhatom, ker le-tega še ni bilo; Oglejskega zamolčijo. Uvozili so tudi **leva, ki posebej izraža še posvetno moč Cerkve in Senata**. Kasneje so uvozili še celo vrsto svetnikov, nekatere pa so menda celo ukradli v Ogleju, eni najstarejših zibelk krščanstva

v Evropi. Z izkazovanjem stavbarskega blišča in s svetniškimi bajkami se je utrjevala oblast Rimske cerkve.

Bratislava. – Grad nad njo naj bi bil znan v X. stoletju pod imeni *Breza*, *Landsburg in Lauspurk*, pod katerim je še bilo moč peš prekoračiti Donavo (ob nizkem vodostaju), tj. **prebrest** po zadnjem pešpotnem **brodu**. Ob normalnem vodostaju so tam vozili čez z živinsko vprego kot pri naših *Braslovčah*.

Slovenski kmet je enega od sinov namenil za **šolanje**. *To pomeni, da je naš kmetovalec prosto odločal o usodi svojih otrok.* Italijanskemu **mezzadru** je to bilo praktično onemogočeno še pred 40 leti zaradi velike potrebe po ročni in ceneni delovni sili. Gospodar – **padrone** – je še kako leto po vojni moral dovoliti vpis v srednjo šolo. **Zato niti v cerkveni državi** (do leta 1870) **skoraj ni bilo izobražencev kmečkega rodu**. Izjema so bili v glavnem nižji duhovniki.

Tisti »Slovani« iz srbo-slovenske družine, ki iščejo deblo glagola **sloviti** celo v indijskem sanskrtu, se bi morali zavedati, da bodo le pri nas vsem **razumljivo govorili** in da bodo celo **zasloveli** (če bodo o njih ljudje sploh še kaj **govorili, slovili**).

Še nekaj iz **nemščine**.

Kneten, sl. *gnesti*, -tem;

Zeit = čas;

Laue = preža, lavra (odtod **Lavrica, Lavrač, Lavrovec**);

Lauern = *oprezovati, prežati*; odtod tudi **Loreto**, ki nima izvora okoli vsega Jadrana številnih, zato za označevanje ozemlja nič značilnih grmovj; kraj je nastal v davnini na svetu starih Venetov.

Nackt = nag (»Slovani« ga nimajo);

Farbe = barva;

Scheibe = < schiba, – v tej prastari obliki s samoglasnikom -i- je izvor naše slov. **šipa**.

Iz italijanske kmečke modrosti: **Senza merda non c'è pane: Drek je kvas družbe**. Ali izvirno.: *Brez dreka kruha ni*.

Polesine, močviren ali peščen svet pred začetkom Padove delte. Pleteršnik pravi: *Nanésine* po vsakoletnih poplavnih nanosih reke.

Australopitek je že pred dvema milijonoma let uporabljal enaka orodja za pridelavo in pripravo hrane kot poznejši pračlovek. Pazite na razliko:

australopitek nikakor ne more biti jodlarski in haiderjevski *avstropimpek* (*kurčič*), ki bi živel v Avstraliji.

Odlomek iz **Trubarjevega** posvetila *kralju* (ne: cesarju!) Maksimilijanu: »*Hrvati, Dalmatinci in Slavonci. Hrvati, ki jih sicer imenujejo Huzare ...*« – Novi Testament, 1562. – Kaj pa če so ti *Huzarji* isto kot stari *Chasari*? Morda celo **kosezi**?

Hlapec: »... mlade **hlapčiče** inu deklice vuči slovensko brati.« – Za Cankarja in epigone je *hlapec* = *suženj*, za Čehe pa je *chlapec* isto kot naš *fant*.

Sveti Lukež < grš. Lukas, nikakor pa ne nam tuji *Luka*.

S. Ciglencečki »HOHEN FESTUNGEN ... IN OSTALPENRAUM, Ljubljana, 1987, str. 14: »*Kellmünz, 20 km severno od Memmingena, antično Caelio mons, se dviga sredi mesta ob reki Iller...*« – **Cae-** izgovori kot **Ke-**. Isto velja za **Monte Celio**, griček sredi *sela* = *naselja* sredi Rima. Prvo je dokaz Lahonarjem, da se resnično latinski **C** pred samogl. E izgovarja kot **K**, in isto pred **I** (torej; Cicero = *Kikero*), medtem ko bi **Celea** mogla zapustiti tudi izgovarjavo **S**: torej **Selje**, raztresena selišča nad cesto proti Panoniji.

OGNI ESSER UMANO È UN FRAMMENTO INFINITESIMALE DI DIO (pa ni pobrano iz Biblije!).

Angl. **Tree** je iz istega debela kot sloven. **drevo** in srb. **drvo**. – nem. *Baum*, it. *albero*, lat. *arbor*, frc. *arbre*.

Angl. **Thorn** = *bodica, trn*. – Slov. **Dornberk, Trnovo** pa imata izvor kot angl. **Door** = **duri**, vrata, pristop.

Angl. **Vamp** = *vampi*, toda **Womb** = *naročje, maternica, drobovje*.

Angl. **Mirk** – *mrk, temen, mračen, mrak*; **mirky** = *mračen, meglen*. – It. toponimi: *Murano Morena (PG), Morciano (RN)* morda štajersko *Morje*.

Romun. **serul** < lat *caelum* = sl. nebo, torej so poznolatinjski vojaki tisti **C** izgovarjali kot **S** v **Celea** = Sela in rimski **Celio** = *Selo*.

Angl. **to be** = sl. *biti* (pomožni gl.), katerega v drugih jezikih ni. – Glagol **to be pride** = *biti ponosen na nekaj*, in slovenski **priden**, tj. *priden, marljiv* ni daleč od njega.

Angl. **like to me** = v našem Prekmurju **liki meni** (Pleteršnik); **to like** – *ličiti*, podoben b. Angl. **to grab** = (za)grabiti, prisvojiti si; grabežljivec.

Angl. **Welsh** = **Vlah**; **to wels** = slepariti, goljufati; **welsher** = *slepar, zabušant*. – Slov. **Vlah**, nem. **Welsch**, ampak tudi Poljaki so lahko **Lahi**.

Angl. **thin** = tenak, dobčen.

Angl. **merry Christmas** – vesel Božič; alb. **mirdat** – dober dan, vesel dan.

Paleolog **Louis Leakey**, v kalifornijskem univerz. institutu, dokazuje, da je na ameriški celini človek obstajal že pred 100.000 in ne 15.000 leti. Težak spopad z zagovorniki mlajše naselitve!«

Vatikanarji so me še v gimnaziji učili, da človeštvo ni starejše od 4.500 let. (Ampak niti Sv. pisma mi ni bilo dovoljeno brati). On (in ne »sveti možicli«) je tudi dokazal, da je v Tanzaniji človek živel že pred dobrimi tremi milijoni let.

Vizitator Goriške nadškofije (glej Kocijančiča) novembra 1753 piše, da je skoraj v vsaki obiskani župniji slišal **italijanski odgovor**. O povsem slovenskih Šturjajah pri Ajdovščini pravi: *Non si sa di verun scandalo benchè la comunità sia di 70 famiglie*. (Prevod: Ne ve se za prav nobeno sramotno dejanje, čeprav skupnost šteje 70 družin. Nikjer ne piše o slovenskih družinah, kar kaže na izrecno prepoved. Ali je to dejstvo vsaj omenil kateri od naših cerkvenih zgodovinarjev v zvezi s Tridentinskim Cerkvenim zborom? – V nobenem vizitatorjevem zapisniku ni niti omenjen *Sveti Ambrož*.)

Vizitatorji, vsi samo pripadniki »Bogu dopadljivega ljudstva«, so bili mnenja, da je Bogu slovenski jezik nerazumljiv, pa so zato zahtevali, da so tudi vsi vpisi v slovenske *matičarske knjige* edinole italijanski oz. »latinski«.

Naše gore z imenom **Slivnica**. Mislim, da so vse *podolgovate in s poraščenimi pobočji*; nobena ni kopasta. Na tistih pobočjih lahko opazimo **so-livja** (solivja), = *so-točja* enega žleba z drugim, prav nikjer pa ne najdemo nasadov sadnih dreves z imenom *sliva* (iz *bratske šljiva*) te bi utegnil zagledati kak akademski Toporišič.

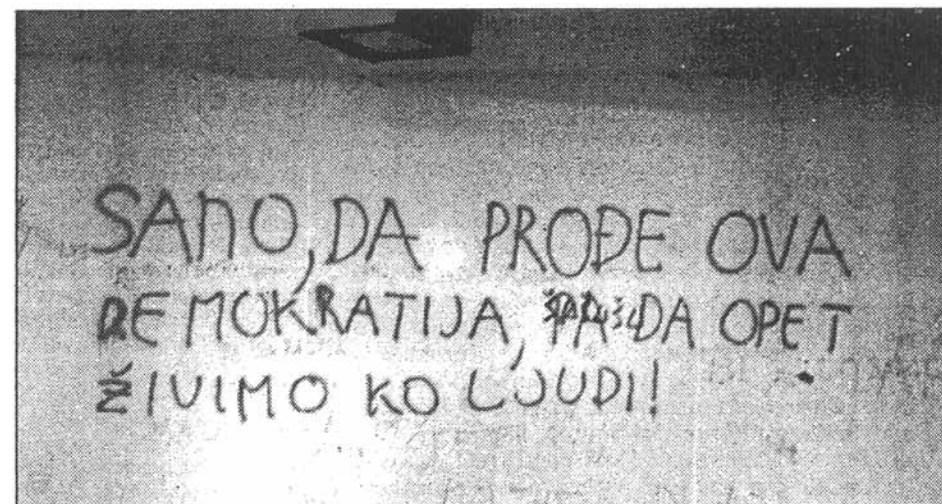
Ital. **straniero** – slov. *tujec* – latin. *extraneus*. – Po vulg. lat. prilagoditvi nastajajočemu laškemu jeziku začetni **ex-** vselej odpade oziroma ga nadomesti *prostetični zlog IS*, kateri v novejši dobi *ohrani samo S-*. (Končni **lat.** – **eus** se *italijanizira* po drugih vzgledih v **-iero**). Za nas je v tem primeru zanimiv zaradi morebitnega sorodstva z besedo **Istria** (= *dežela, kjer živijo Istriani*). *Morda bi to veljalo tudi za ljudstva onkraj reke Ister, Hister = dan. Donave.* – Prvi Latinci ob gornjem Jadranskem morju so se mogli sprva naseliti samo neposredno ob le-tem; v notranjosti dežele pa so bili zanje le *tujci = extranei, stranieri*, namreč (slo)venetski Karni. – Toliko o **naši Istri!**

Etruski, Etruščani. – Verjetno so prišli iz Male Azije *kmalu za rodovi pra-Venetov*, gotovo pa ne pred njimi, sicer bi Veneti lažje in bolj zgodaj razširili njihovo pisavo v Evropi. Njihov etnonim Etruski se morda ohranja kot živ ostanek v nazivu **Turški**. Po Bosporu opravlja obalno plovbo turška ladja **Etrusk**. Ali ve turška zgodovina o temu ljudstvu kaj več kot mi?

Kaj je bilo pismenemu v (latinici) Slovcu v Titoslaviji lahko nevarno? – Nekdo izmed še nedavnih plemenskih poglavarjev stolice za romanske jezike v naši Lublani, moj študijski kolega, se je nekega dne ustavil ob mojem mlinu v najmanj slovenskem delu Slovenije in me povprašal s čim se ukvarjam v kulturnem oziru. Pa sem mu kulturno odvrnil: »Z imenoslovjem na oni strani naše socialistično samoupravne meje«. Nato mi je prijateljsko odsvetoval, rekoč: »Raje pusti to, ker je prenevarno.

Zato mi je zdaj razumljivo, zakaj na Slovenskih kulturnih institucijah lahko vedrijo in lepo živijo samo »**slovanskim bratom vdani Srboslovenci**«, kateri se ponižno zavedajo, da je **prepovedano brskanje po naši lastni zgodovini**.

Za konec, brez besed:

Kazalo

SPOMINI	5
<i>V izgnanstvu</i>	10
<i>Piobbico</i>	13
<i>Prikrito sorodstvo</i>	21
<i>Partigiano Poldo</i>	27
<i>Duhovniki iz Piobbica</i>	35
<i>Republikanec Mancini</i>	36
<i>Pot mi je prekrizala</i>	37
<i>Cafiero Campanelli</i>	38
<i>Vasovanje in vojskovanje</i>	39
<i>Poroka</i>	44
<i>Za Gotsko linijo</i>	49
<i>Kratek skok v zgodovino — zamolčani del</i>	50
<i>Strašni Turki — ter pravoslavje</i>	55
<i>In prišlo je leto 1991</i>	64
<i>Zakaj sem napisal te spomine</i>	65
<i>Še drobci v razmislek</i>	68
<i>Triglav kot simbol slovenske države?</i>	73
POZABLJENO SE UTEGNE PONOVI	
<i>Diagnoza Titoitis acutis</i>	77
<i>Srbski državni emblem</i>	85
<i>Balkanske resnice, brez konca in kraja</i>	86
SRBIZMI	93
BEŽNI PREBLISKI	
Uporaba slaboumnosti v jezikoslovju, zgodovini in religiji . . .	103
<i>Zloraba boga in vseмогоčnosti Rimu v edino korist</i>	104

Laži smehljaji spet božajo deželo,
kjer laž oblačijo z moči resnico,
kjer hlapci ljudstvu ukradli so pravico,
da v jutru slovenskem bi mirno živelo.

SVOBODO kradel nam je že fašist,
ENAKOST zdaj kroji nam demokrat,
vsiljuje BRATSTVO leni komunist,
kot zdajšnji spet svobode tat.

PRETEKLOST zrasla nam je iz laži
in lažen je PRIHODNOSTI prikaz.
SEDANJOST na nestvarnostih lebdi,
zakrivajoč resnični svoj obraz.

Poišči pot si vendar sam,
Slovenec moj, in ne pozabi,
sovrag ti pravi je le »brat« Slovan,
ki prvi lopnil bo tvoji glavi!

